

Ideológiai identitástípusok változásai, avagy ígéreték és valóság: Magyarország a XX. század közepétől 2023-ig

Müller Andor¹

Összefoglalás

A három nagy ideológiai irányzat Európában a felvilágosodás környékén, majd azt követően kialakulásuk sorrendjében: a konzervativizmus, a liberalizmus és a kommunizmus. Ezek mind meghatározott érdekek mentén fogalmazódtak meg, más-más értékfókusszal és gazdasági modellel. A történelmi fejlődés során azonban az átalakuló környezet mindig újabb érdekeket generál, és az újabb kihívásoknak megfelelően átrajzolódnak a már említett ideológiai típusok is. Magyarország globális kitétsége a XX. század közepétől a XXI. század húszas éveinek elejéig rendkívül nagy változáson esett át.

Most ezt a folyamatot vizsgáljuk meg kitekintésekkel tarkítva: 1.) a kommunizmus álomszerű mintaképei Engels bemutatásában és a nagy társadalmi átalakítás megvalósításának valóságos csődje 2.) a Locke-i liberalizmus átcsapása nyugaton neoliberais hegemon hálózattá és világbirodalmi érdekeik mentén összefogásuk a neokommunistákkal – Magyarországon is –, valamint 3.) az előzőek erős támadása elleni védekezésésként a konzervativizmus átférmálódása nemzeti identitássá és képviselt formájában nemzeti öntudattá a patrióta népszuverenitás védelmében. Így lett a XXI. század második évtizedének legelején a magyar nemzeti kormány a klasszikus liberális demokráciafelfogás egyik utolsó védelmezője Európában, valamint a nemzeti érdek alapú, multivektorális – azaz többirányú – külpolitika képviselője, mely a világgazdasági összeköttetésekben, a konnektivitásban érdekelt.

Előszó

Ez az előszó azért hosszabb, mert egyrészt az előszó kategóriája szabadabb szóhasználatot tesz lehetővé mint a főszöveg, valamint, mert itt együtt kezeljük a különböző ideológiákat, egymásra való reflexióik megemlékezésével – így itt most nagy vonalakban több minden sorra kerül.

I.

A társadalomfilozófiai kritikák nagyon közel állnak a társadalomszociológiai leírásokhoz – ez esetben a politikai és ideológiai viszonyokat domborítjuk ki. Az ideológiai identitástípusok változásainak érdekessé tétele érdekében spoilerezzünk kicsit:

1.) A kommunizmus (a tőke-munka viszonyának vizsgálata a bőséges közös javak hamisnak bizonyult ígéretével) a neokommunizmus irányzataivá változott. Az USA-ban a Woke, mint a régi elnyomók leszármazottai, a „privilegiumokkal” rendelkező fehérek elleni „öntudatra-ébredés”, akár erőszakos tüntetésekkel, felkelésekkel, forradalom-kísérletekkel; a *cancel culture*, mint a megtagadandók elhallgattatása, eltörlés-kultúrája; az erősen zöld irányzatok, akár erőszakos figyelemfelkeltő rombolásokkal tarkítva stb.

---

¹ Neumann János Egyetem, Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ munkatársa

2.) A Locke-i liberalizmus (alapvető szabadságjogok biztosítása) neoliberalizmussá változott; hegemon világbirodalmi, föderalista céllal, rossz értelemben vett globalizmus, vulgáris profit-maximalizálás magánpénztőke hálózata – eszközközvetői, lobbistái, aktivistái stb. – által, de progresszív, haladár álarc mögött, mely álca a kisebbség-védelmi jogokhoz kapcsolódik – például: LMBTQ+ (angolul bővítve: LGBTQIA+; *lesbian, gay, bisexual, transgender, queer or questioning, intersex, asexual, and more – for example pansexual and Two Spirit*²) és intézményesített megerősítése a Gender Studies által –, mely valójában a morális „jófejkedéssel” a figyelemelterelést³ szolgálja.

3.) A konzervativizmus (a hagyományos gazdasági-kulturális elit védelme) pedig az előbbi kettő erősödő nyomásával szemben (lokális forradalmak és világ-átrendeződés) az önrendelkezés szuverenista államfelfogásává változott, közelebbről nemzeti identitássá, és képviselt formájában nemzeti öntudattá, a nemzeti értékek és hagyomány önfenntartása érdekében (furcsa módon ez „osztályfüggetlen”, de neveltetés alapú). A nemzeti érdek a XXI. századi formájában sokaspektusú filozófiával és harmonikus törekvésekkel bír, mivel egyszerre védi a klasszikus Locke-i szabadságjogokat, szociális intézményei stabilak, és büszke nemzeti hovatartozására, patrióta szemléletű. Ugyanakkor – például a magyar nemzeti öntudat – elismeri más népek ilyen irányú elköteleződését, és ezt tiszteletben tartja, mely a kölcsönös elismerés és bizalom bázisán állva, a hosszútávú kölcsönösen előnyös – *win-win* típusú – világgazdasági kereskedelem érték alapú előfeltétele, a békés típusú, pozitív előjelű globalizáció, vagyis az összeköttetés, konnektivitás érdekében, illetve jegyében képviseli a nemzet érdekeit.

Ez a magyarok részéről a nemzeti érdek alapú multivektorális külpolitikát jelenti, azaz több irányú politikát, a nagy blokkokat megnevezve: a nyugati és a keleti, vagy másként fogalmazva a globális északot és a globális keletet összekötő külpolitikát. Magyarország mindenkivel szívesen együttműködik: az USA által meghatározott katonai védelmi szövetségbe tartozik (NATO), az EU-val gazdasági közösségben vagyunk, kelettel – legfőként Kínával – a „*belt and road*” („övezet és út”) gazdasági együttműködésén dolgozunk, kereskedelmi útvonalakat építünk, a török világgal – vagyis a türk államokkal – pedig fontos energetikai egyezményeink

---

² <https://www.verywellmind.com/what-does-lgbtq-mean-5069804>, <https://en.wikipedia.org/wiki/LGBT> (Letöltés: 2023-11-23)

³ A figyelemelterelésről és „a rendszerrel szembeni energiák elcsatornázásáról” Schiffer András (ügyvéd, politikus, 2010 és 2016 között országgyűlési képviselő, a Lehet Más a Politika egyik alapítója) beszélt, aki hozzátette, hogy szerinte minden politikai oldal jelenleg – sőt szerinte már 15 éve – ezt csinálja az identitáspolitikával, a globalisták éppúgy (szerinte a „progresszív Woke-ok” által), mint a mai magyar nemzeti kormány a NER (Nemzeti Együttműködés Rendszere) által – ami szerinte a „nemzeti burzsoázia” –, míg Hont András (újságíró, publicista) szerint igen, de ez „a jelenség spontán is értelmezhető”, „természetes útkeresése az embereknek”, hogy identitáskérdésekkel foglalkoznak, mivel sok „támpont, fogódzó tűnik el”, „nincsenek osztályok, nációk, nincsenek vallások, lassan nincsenek nemek” – mindez szerinte globális jelenség, egyfelől „a szenvedő feministák”, másrészt a NER „ezen vannak kiakadva évtizedek óta”, vagyis a szexualitással kapcsolatos identitás-kérdéseken. (2023-11-07, ATV, „Öt”). Ez utóbbi azonban erősen leegyszerűsítő. Ezekről, vagyis a tradicionális identitás megszűnéséről már korábban értekeztem, például az otthonosság érzésének elvesztése és a nemzeti oldalnak fontos értékek kapcsán, mivel ezekre bal-liberális ösztönzést nyitottak (Müller, 2021 és 2022). Ezekre az értékekre, hagyománytisztelőre, illetve a sokszor hangoztatott „Isten-haza-család” hármasságra most is majd röviden kitérek. Vitájukhoz csak annyit, hogy ez álláspontom szerint filozófiailag tisztázható kérdés, és a *Nemzeti identitás, mint fenomén – logikai tábla és példák* (Müller, 2021) megfogalmazása alkalmával érthetőségre, világosságra törekedtem, jelenleg pedig ezt folytatom az ideológiák harca kapcsán és átalakulásuk tárgyalásával. Máshol, az ideológiák közötti párbeszéd-ről szóló írásomban – *Az identitásviták csillapításának technikáiról, avagy az egyéni és/vagy közösségi szembenállások filozófiai igényű konfliktuskezeléséről* – pedig majd felvázolom a három hagyományos és az új ideológiai irányzatok fő preferenciáit.

vannak, és kiemelt tőkeexport – „kifektetési” – célországok is egyben. Ezeket pedig egyszerre kell képviselni.⁴

II.

Ebben a tanulmányban úgy érvelünk, hogy a bemutatott problematikát úgymond körkörösén bővítjük, vagyis többször visszatérünk az eredeti kiindulóponthoz, és azt egyre inkább elmélyítjük. Most a második körben is ezt tesszük, a még részletesebb elemzéseket pedig majd a különálló részekben fejtjük ki.

A politika nagy általánosságban a hatalomról szól, reálpolitikai szempontból a hatalom megszerzéséről, birtoklásáról és megtartásáról, esetleg bizonyos szempontok szerinti kiterjesztéséről.

A 2023. november 29-én, 100 éves korában elhunyt realista geopolitikai stratégia Henry Kissinger kapcsán mondta Demkó Attila (író, biztonságpolitikai szakértő, az MMC geopolitikai műhely vezetője):

„Azért volt egy kulcsfigura, mert végtelenül realista volt. Megnézte a világot ahogy van, nem ahogy szeretné, hogy legyen, és a lehető legjobb lépéseket tett azért, hogy a nyugat, illetve az Egyesült Államok erejét maximalizálja. Ugye a fő lépése az volt, hogy a kínaiak felé nyitott, és ezzel egy erős szövetségest szerzett a Szovjetunió ellen, azaz a két legnagyobb szárazföldi hatalmat elválasztotta egymástól; és ami ma történik az mondhatnám, hogy az anti-Kissinger. Tehát amit Stoltenberg (NATO főtitkár) mondott az igaz, hogy Oroszország erősen közeledik Kína felé, de részben ez a nyugati politikának is az eredménye, tehát szorítjuk össze bizonyos értelemben Oroszországot és Kínát, amivel a világ két legnagyobb szárazföldi hatalma kerül közelebb egymáshoz, pedig nem kéne hogy így legyen. Ezt Kissinger megmutatta, hogy meg lehet ezt oldani, csak reálpolitika kell hozzá.

[riporter – Gantner Barnabás, külpolitikai szerkesztő]: Ez hiányzik akkor tulajdonképpen ma a nyugati politikusokból, illetve hogyha ezt fölmérik, akkor miért nem változtatnak és próbálják meg úgy, ahogyan Kissinger?

Demkó Attila: Azért nem, mert nem lehet; mert ma már van egy olyan politikai korrektség kultúrája [a nyugatnak], ma már van egy olyan erőteljes sajtószerűség, hogy a pragmatikus politizálásnak egyre kevesebb tere van. Tehát az erkölcsi, moralizáló politizálás van nyugaton: - Nem tárgyalunk ezzel! [a nyugat nevében beszélve] – kijelentettük 2022-ben, hogy nem tárgyalunk Oroszországgal. De [...] előbb-utóbb le kell ülnie a nyugatnak, illetve Ukrajnának Oroszországgal, nem fog ez másképp menni. Tehát az erkölcsi politizálás az bizonyos értelemben a realista kissingeri politizálásnak az ellentéte, pedig még morálisan sem vezet jó eredményekhez, hiszen, ha megnézzük, hogy az ukrajnai háború vélhetően hogy ér véget – még akkor is, ha Ukrajna meg tudja védeni magát, a szuverenitását, akkor is hihetetlen veszteségek lesznek ukrán oldalon, nyilván orosz oldalon is, de Oroszország az agresszor – nem azon gondolkodtunk [ismét e nyugat nevében beszélve], nem azért tettünk minden eszközzel, hogy elkerüljük a háborút vagy befejezzük mielőbb, mert nyilván Ukrajnának joga van egy ideális világban joga lenne a NATO-hoz meg az EU-hoz tartozni, csak a világ nem ideális; és Kissingernek a munkássága az pontosan azt mutatta meg, hogy az ideális világban gondolkodás az katasztrófához vezet, míg a realista gondolkodás elkerüli a katasztrófákat.” (Hír TV, Napindító, 2022-11-30)

---

⁴ Ezekről Orbán Balázs, a miniszterelnök politikai igazgatója beszélt (2023-11-19, Hír TV, Bayer Show)

A politikai hatalom megszerzése a kortárs liberális demokráciákban általában a szavazók tudatáért folytatott harcban dől el. Ezért fontos az, hogy a versenyző aspiránsok a szavazókhoz közérthetően szóljanak, olyan szavakat használjanak retorikailag kimunkált beszédekben, ami alapján a szavazásra jogosult polgárok könnyen be tudják azonosítani, hogy kikről mit mond a jelölt. A politikai kommunikációban tehát nem a tudományos értelemben pontos fogalmi definiálás a lényeg, ezért a politikai ideológiák kapcsán is leegyszerűsítve kell fogalmazni, megcélozva és megtalálva a legszélesebb körű szavazóbázist. (Nem mellesleg fontos a rövidebb-hosszabb távú céltételezés, sőt a történelmi léptékű jövőkép, az úgynevezett „vízió” és az adott politikus karizmatikus ereje is, optimális esetben pedig az idealista értékalapú és egyben eredményes, praktikus és pragmatikus értelemben vett közszolgálat.)

Ezért használnak a politikusok narratíváikban régebbi, közérthető kifejezéseket.

1.) Konzervativizmusból nemzeti öntudat

Magyarországon a politikai paletta jobb-közép irányzata és holdudvara önmagát sokszor ideológiai szempontból konzervatívnak nevezi, pedig ezt inkább az USA republikánusai használják, míg Magyarországon igazából a nemzeti álláspontot értik rajta a szavazók. Politikai ellenfeleiket általában kommunistáknak, liberálisoknak, vagy éppen globalistáknak nevezik, holott utóbbinak van egy rossz értelemben vett, azaz negatív előjelű, leuraló jellegű változata (mely a neoliberalizmus profitéhes változata), és egy békés típusú, pozitív előjelű változata is, mely utóbbit ők is alkalmazzák a kölcsönös tiszteleten alapuló világkereskedelemben. Az ilyen típusú globalizmust az utóbbi időben a félreértések és megbélyegzések téves használatának elkerülése érdekében átnevezték konnektivitásnak.

Az általuk liberálisnak nevezet politikai irányzaton valójában a kortárs neoliberalizmust értik, és furcsa mód éppen a 2010 óta regnáló nemzeti kormány biztosítja a klasszikus, Locke-i értelemben vett szabadságjogokat, megtartva például a szólásszabadság pluralizmusát, szemben a nyugaton tapasztalható neoliberális média-hegemóniával, bizonyos értelemben öncenzúrával, sőt NGO-k (Non-governmental organization – „Civil szervezet”) általi diktátumokkal. Magyarországon például többek között Soros György ál-civil NGO szervezetei, alapítványai pénzelik⁵ a hangadó magyar ellenzéket, amit Gulyás Márton⁶ (ismert baloldali műsora: a „Partizán”) is megerősített, a fiatal ellenzéki aktivista Pankotai Lili⁷ pedig a következőképpen fogalmazott: „Akárhányszor tüntetés, vagy bármilyen megmozdulás történik, akkor mindig a TASZ⁸ az, akit

---

⁵ Az Open Society Foundations (OSF, Nyílt Társadalom Alapítványok) támogatásairól saját honlapjuk szerinti adatok 2022-ből: https://www.opensocietyfoundations.org/grants/past?filter_location=europe-and-central-asia&filter_year=2022&page=21 (Letöltés: 2023-12-18)

⁶ https://hu.wikipedia.org/wiki/Guly%C3%A1s_M%C3%A1rton (Letöltés: 2023-12-18)

⁷ https://hu.wikipedia.org/wiki/Pankotai_Lili (Letöltés: 2023-12-18)

⁸ Az egymással szoros kapcsolatban lévő szervezetek felsorolását lásd saját honlapjukon: <https://tasz.hu/cikkek/tobb-civil-szervezettel-kozosen-utasitjuk-el-az-onkenyvedelmi-torvenyt-es-segitjuk-a-celba-vettek> (Letöltés: 2023-12-18) Néhányat kiemelten nevesítettek: Amnesty International Magyarország, K-Monitor, Magyar Helsinki Bizottság, Mérték Médiaelemző Műhely, Political Capital, Társaság a Szabadságjogokért, Transparency International Magyarország. Ezen az oldalon éppen a felálló Szuverenitásvédelmi Hivatal ellen tiltakoznak, mely a külföldi pénzek általi politikai befolyásolás ellen jött létre, a politikai botrányt a kormányközeli média „dollárbaloldal” néven emlegeti. Közülük mind szerepelnek az OSF honlapján, mint támogatott szervezetek, vagyis maga a TASZ is: https://www.opensocietyfoundations.org/grants/past?filter_location=europe-and-central-asia&filter_year=2022&page=36; https://www.opensocietyfoundations.org/grants/past?filter_location=europe-and-central-asia&filter_year=2022&page=24; https://www.opensocietyfoundations.org/grants/past?filter_location=europe-and-central-asia&filter_year=2022&page=30; stb. (Letöltés: 2023-12-18)

fölvívunk”⁹. Még a közismerten ellenzéki médiafelület (Telex) is írt a civilnek mondott, de Sorosék által pénzelt szervezetek összefonódásáról: „»Nem érint jól minket, de nem drámai a helyzet« – komoly Soros-forrásoktól eshetnek el a magyar civil szervezetek” címmel¹⁰; (köztük elvétve találhatóak valóban civil egyesületek is, de többnyire csupán így nevezik e néhány évtizedes média-befolyásolási technikát).

De nyugaton sokkal nagyobb az NGO-k hatása, mint Magyarországon, ugyanis erőteljesen befolyásolják a közmédia narratíváját is.

Nógrádi György biztonságpolitikai szakértő a következőt mondta (Napindító, Hír TV, 2023-12-11): „Nyugat-Európában a lakosság nem kapja meg a valós információkat. Én mindig elmondom, hogy reggeltől estig a német köztévét nézem, egyszerűen nincs meg az a mozgáster, ami még a magyar sajtóban is megvan.”

A politikai paletta jobb-közép oldaláról máig kommunistának neveznek több olyan irányzatot, melyek azonban már jócskán eltávolodtak a régi kommunizmustól, és „csupán” agresszivitásukban hasonlatosak a régi, rendszerváltás előtti magyar kommunistákhoz. A kommunisták nyugaton mára a klasszikus, nehéz sorsú munkásosztály ideiglenes eltűnésével sokarcú neokommunista irányzatokat hoztak létre, a régi vágású kommunisták pedig vagy már túl öregek az aktív szerepvállaláshoz, vagy ha vannak is ifjú kommunisták, azok vagy Marx és a többi nevesebb kommunista teoretikus követői, és a „kommunizmust” eszmeiségét, és/vagy a „létezett szocializmust” mentegető magyarázók Magyarországon is, de vannak olyanok is, akik más-hogyan nevezetik magukat (például: Antifa), és tevékenységük főként erőszakos akciókra „korlátozódik”. A kommunista/neokommunista szólamokat kihasználó neoliberaisokról, globalistákról, illetve a régi kommunisták ilyen típusú, de még mindig hataloméhes leszármazottairól majd később lesz szó.

2.) Liberalizmusból neoliberalizmus és globalista elit

A neoliberalisok szeretnek önmagukra „liberális”-ként hivatkozni, de az úgymond klasszikus, Locke-i liberális szabadságjogokhoz már szinte semmi közük, hiszen neoliberalis hegemoniát, egypólusú kvázi-diktatórikus globális hálózatot építettek fel helyette, befolyásolva a szavazók tudatát mindenféle médiaeszközökkel, és vetélytársaikat gazdasági nyomás alá helyezik, de nem rettennek vissza a katonai beavatkozásoktól sem.

A neoliberalisok önmagukat nem szeretik az inkább leleplező „neoliberalis” terminussal illetni, mivel az eredetileg a gazdasági világ profitéhes „hiénáit” jelölte (amit ők az USA-ban inkább átkeresték a politikai ellenfeleikre és ezért az ilyen típusú konzervatívokat neo-konzervatívoknak nevezik), és innen vált a negatív előjelű, leuraló globális törekvésekkel karöltve a neoliberalizmus ideológiává. A neoliberalisok valódi hátterét a magánkézben lévő FED (az USA pénznyomdája – *The Federal Reserve Bank*) és a többi globális érdekelttségű pénzintézet, illetve gazdasági érdekszövetség adja (ezekről részletesen lásd: Müller, 2022), ezért őket lehet akár magánpénztökéseknek is nevezni, megkülönböztetve az állami vagyontól és befolyásolási érdekektől. Mivel több mint száz éve az USA-ban van a fő bázisuk, ezért nevezhetjük őket USA-bázisú magánpénztökéseknek is. Boros Imre közgazdász „nemzetközi magánpénz-főhatalomnak” nevezi ezt az elitet (lásd: Globál, Hír TV, 2023-12-03), mi pedig inkább a „magánpénz-

---

⁹ Ezt mindketten saját maguk mondták, lásd: Politikai hobbista, Hír TV, 2023-12-16: <https://hirtv.hu/video/287603> (Letöltés: 2023-12-18)

¹⁰ <https://telex.hu/belfold/2023/08/14/nyilt-tarsadalom-alapitvanyok-soros-gyorgy-kivonul-europabol> (Letöltés: 2023-12-18)

tőke” szóösszetételt használjuk – amit majd még több jelzővel kiegészítünk –, mivel ez jól tükrözi, hogy a felhalmozott vagyon, vagyis a mérhetetlen tőkénk alapja – mely egyben hatalmunk fő forrása is –, magával a pénzzel való foglalkozásból ered, vagyis főként a pénzen keresztüli manipulációs technikák használata által valósult meg – mint például a petrodollár kényszerítő ereje és nemzetközivé tétele által, melyhez már nem adtak aranyfedezetet (lásd erről bővebben: Müller, 2022), illetve az eszközközvetők adás-vételein keresztül.

A neoliberálisok saját megnevezésükre sokkal inkább kedvelik a különböző pozitívnak tetsző, morális felhangú álarcokat, és inkább a különböző ügyekkel azonosítják magukat, amikért éppen harcolnak, mint például a „Nyitott Társadalom” – melynek ideológusa Popper (1945/2001), cselekvő tanítványa pedig Soros György (lásd erről bővebben: Müller, 2022) –, annak sokirányú leágazásaival, és mindenféle divatos, *mainstream* kisebbség védelmével (mely szavazóik számára morális felsőbbrendűségként van tálalva). Leegyszerűsítve azt mondhatnánk, hogy a neoliberális globalista elit az ideológiákat ad-hoc jellegűvé, számukra alkalmas mozgalmakká változtatták, az ideológiák komolysága pedig számukra vicc tárgya lett, inkluzíve az ideológiák elhivatott képviselőivel egyetemben, akik nekik csupán bio-díszletek.

Elsődleges céljuk a nemzeti kormányok kezében lévő felügyelet leépítése (éjjeliőr-állammá, sőt bábkormányra silányításuk), szavazóbázisuk erodálása, az értékek és hagyományok – Isten, nemzet, hagyományos családmódel – leépítése által, mindez a kozmopolita emberkép jegyében. Magyarországon a neoliberálisok a politikai jobboldat (és jobbközeget) már a rendszerváltás óta előszeretettel bélyegzik meg mindenféle – önmaguk számára pozitív politikai kimene telűnek látszó – negatív, degradáló jelzőkkel, mint például az antiszemitizmus, náciizmus, fa sizmus, mindegyikkel a II. világháború eseményeire és előkészületeire (például: az etnocent rizmus és a törzsiség stb. fogalmaival) utalva, de degradálják még a pozitív felhangú patriotiz must és lokál-patriotizmust is, illetve természetesen a protekcionizmust, a védővámokat, ki véve, ha ők kívánnak valakiket szankciókkal saját akaratuk végrehajtására kényszeríteni.

A neoliberálisok a „globalista” jelzőt elfogadják önmagukra, de nem említik meg, hogy ez egy leuraló, hegemon világbirodalmi törekvésű, azaz rossz értelemben vett globalizmus, mely jelenleg az USA-bázisú magánpénztőkések eszközközvetőit (leegyszerűsítve: giga méretű globális céghálózatukat) gazdagítja, akik nyomást gyakorolnak az USA kormányára a „deep state”-en („mély állam”: lobbysták, bürokraták, funkcionáriusok) keresztül, majd az EU-ra, és utóbbit felhasználva közvetetten Magyarországra is (de akár közvetlenül, lásd: „guruló dollárok” bot ránya és „kultúra-átalakítási” kísérletek, amolyan „haladó”, progresszív demokrácia-export ként).

Boros Imre közgazdász röviden összefoglalta, hogy szerinte mi a „világbirodalmi globalisták”, vagy egyszerűsítve a „globalista elit” credo-ja (Hír TV, Globál, 2023-11-11): „A hasznot privatizáljuk, a költségeket (veszteségeket) államosítjuk”. Itt a patrioták hátrányára a globalisták nyernek, mely szembenállást Boros hangsúlyozta (Hír TV, Globál, 2023-11-25). Tehát a nemzetállamokkal, vagyis a polgárok adóiból fizettetik az államon keresztül az elengedhetetlenül szükségesként bemutatott céghálózatuk költségeit (fegyvergyártás, energiaipar, egészségügy, média-kontroll, technológiai innovációk, élelmiszeripar stb.) amiből túlarazással és egyéb trükkökkel búsán profitálnak. Kezdetekben még ők, vagyis a befolyásolók fizetik saját média- és lobby-költségeiket, de kis idő elteltével, ha befolyásolási erejük megnő egy adott országban és elér egy kritikus szintre (saját maguk oldalára állítva politikusokat, aktivistákat, stb.), akkor önmaguk költségeit is a befolyási övezetük alá eső országgal, nemzettel – adott esetben többszámban – fizettetik meg. Ha pedig a már befolyásolási övezetükbe tartozó államoknak

nincsen rá pénze, kölcsönökbe hajszolják őket, nem törődve a hosszú távú eladósodás következményeivel; kissé átfogalmazva az eredetileg XV. Lajosnak tulajdonított – esetleg Madame de la Pompadour, vagy a népszáj szülte – híres mondását: utánuk az özönvíz.

Ráadásul a neoliberális globalista elitnek van egy olyan tulajdonsága is, hogy az ideológiákon élösködnek, mivel térben és időben mindig az adott érdekeknek megfelelő ideológiát hirdetik, gerjesztik, használják. Boros Imre (közgazdász) mondta (Hír TV, Globál, 2023-11-25):

„Az ideákat nekünk kitalálják: a globalisták. Mindenféle „-izmus”: kommunizmus, liberalizmus, náciizmus, fasizmus. Ezek az ő találmányaik, saját érdekeik mentén. Mert ne gondoljuk, hogy a legszélsőségesebbet veszem itt, hogy: Hitlert nem ők találták fel azért, hogy a pénzt ki lehessen Németországból hozni, mert előtte nem lehetett. Megszerezték a német gazdaságot lényegében, de nem jött kifelé a pénz. Kellott valaki, aki ezt lehetővé teszi. Tehát az „-izmusok” ezzel kapcsolatosak. Következésképpen igen, mindig ideákhoz kell alkalmazkodni, mert az „-izmus” mögött megvan, hogy mit akarunk elvégezni abban az országban. A szuverén pedig azt mondja, hogy: »Na már elnézést, én döntöttem el!«. Ugye korábban a király, most pedig szervezetileg mondjuk egy parlament meg egy kormány eldönti, hogy ebbe a felállásba „én” [mint nemzetállam] hogy működök másokkal együtt, a saját döntéseim, érdekeim mentén. Na hát ez a kettő mindig harcban van egymással. A birodalomszervezők le akarják bontani a szuverenisták építményeit, a szuverenisták meg akarják védeni.”

Az „élösködő” és „parazita” kifejezéseket Bogár László közgazdász használta (előbbi: Hír TV, Háború Ukrajnában, 2023-08-31, utóbbi: 2023-11-25-én, Hír TV, Globál) abban az értelemben, hogy a világbirodalmi globalista elit az erőforrásokat mindenhol gátlástalanul kiszípkázza.

„Értelemszerűen minden emberi közösségnek teljesen természetes törekvése az, hogy saját maga határozza meg azokat a feltételeket, amelyek mentén újrateregeti a saját életét. Ez egy abszolút természetes törekvés, csak az a világ amiben élünk, az egy birodalom-szerveződésű világ, ahol van, sőt hármass szerkezetű, mert még a birodalmakat is kinevezi egy legfelsőbb szintű hatalom [e 3. szinten, vagyis túl a globalista magánpénztörekvések és a nemzeti hatalom konfliktusán, talán már a cselekvő ágensek túlinteregetése és a spontán hálózatszerű szerveződés anonimitása működik, de *mint* birodalmi előre-meghatározottság-törekvés, predesztináltság-igény biztosan létezik] és értelemszerűen az pedig rá akarja kényszeríteni az egyes emberi közösségekre, a lokalitásokra; tehát a globalitás uralmi struktúrája a lokalitásokra annak az eszmerendszernek a következményeit próbálja áthárítani, amely eszmerendszer viszont – és ezt látjuk – egy teljesen lehetetlen irányba viszi az egész világot, tehát olyan mértékben parazita, az a berendezkedés [mármint a világbirodalmi globalista elit] fosztja ki a világot, fosztja ki a természeti erőforrásait, a belső természetének lelki, erkölcsi, szellemi erőforrásait, ami értelemszerűen tarthatatlan, és minden olyan lokalitás, amely a normalitáshoz szeretne visszatérni és berendezni saját életét, elemi erővel tiltakozik ez ellen.” (Hír TV, Globál, 2023-11-25).

De az erőforrások kiszípkázása kisebb-nagyobb mértékben jellemző minden szélsőséges ideológiára, mely terjeszkedni kíván, és van valamilyen politikai központja, és ez különösen igaz az orosz területek egyedülállóan gazdag természeti erőforrásaira, nyersanyagbázisára („Heartland”¹¹). Ezért is volt ez oly fontos Napóleonnak, majd Hitlernek, jelenleg pedig az USA bázisú

¹¹ Az amerikaiak szerint „[...] a Hátország (”Heartland”), amely az Eurázsia-kontinens magja, és nagyjából megfeleltethető Oroszországnak és néhány volt szovjet köztársaságnak, csak a Peremvidék („Rimland”) feletti gazdaságföldrajzi és katonapolitikai ellenőrzés megvalósításával fékezhető meg.” <https://pestihirek.hu/spykman-vs-duqin/> (Letöltés: 2023-12-10)

parazita globalista magánpénztökecéseknek. De ez ugyanilyen fontos az orosz központú Heartlandnak is saját peremvidéke kapcsán; ezt Magyarország is megtapasztalhatta a II. világháborút követő évtizedekben. A konfliktus kelet és nyugat között – mára globális dél és globális észak – geopolitikailag kódolt, hiszen az erőforrások szűkülnek, felhasználásukban nincsen kiegyezés. Minden ideológia, ha kizárólagos erőfölényre tesz szert, akkora a központi irányítás által a perifériát és minden számára elérhető lehetőséget kiaknáz.

Mi most a világbirodalmi globalista elitről, a jelenleg USA-bázisú magánpénztökecésekről (intézményes pénzügyi szinten: FED – *The Federal Reserve Bank* – és társai, illetve kereskedelmi-gazdasági téren *BlackRock* és a többi gigantikus eszközközkezelők) nem „csupán” az erőforrások kiaknázóiként hivatkozunk, hanem ideológiák élősködőiként, parazitáiként beszélünk. Mondjunk pár példát, mely megmutatja, hogy mely ideológiákat hogyan használják ki, gerjesztik és propagálják úgy, hogy azok térben és időben mindig az éppen aktuális érdekeiknek megfelelőek legyenek. Mindez morális és erkölcsi paradoxon ahhoz képest, hogy ők maguk látszólag mindig morális és erkölcsi alapon politizálnak. Példák az ideológiák parazitáinak gyakorlati preferenciáira:

Ilyenek például 2020-tól az USA-ban a neokommunista *Woke, cancel-culture* (akik potenciális demokrata szavazók és kapóra jönnek a globalista elit számára), Európában a neoliberális szabadságjogok kisebbségvédő „túltolása” egészen a kiskorúak nemváltó műtétéig, és az illegális migránsok európai végcélú népvándorlásáig, valamint Ukrajnában a nacionalizmus szélsőségeinek preferálása, mivel a parazita globalisták proxy-háborújához elhivatott ukrajnai katonák kellene az éppen legyőzendő orosz ellenféllel szemben. Közben persze az orosz nyelv betiltása mellett más, például az ott lakó őshonos magyar kisebbség jogai is sérülnek, de azt járulékos veszteségként könyvelik el, mivel a kis államok és más országokban – a trianoni békediktátum miatt – élő magyar kisebbség érdektelen a parazita globalisták számára, az Ukrajnában élő magyaroknak kötelességük harcolni és tömegével meghalni katonaként a parazita globalisták nyereszkezdéseikért a jelenlegi katonai konfliktusban, ebben az embertelen háborúban, de az a parazita globalistáknak már nem jelent problémát, hogy az orosz nyelv betiltása mellett a magyarok is alig használhatják anyanyelvüket, hiszen még olyan terv is volt 2023 őszén, hogy a magyarok gyermekei nem használhatnák anyanyelvüket az iskolákban, sem az orvosnál, boltban, stb., csak otthon a négy fal között, bár néha felmerülnek erre vonatkozó „engedmények”, de azok kivitelezése a gyakorlatban már többször kétségesnek bizonyult, mivel a törvények mellett számolni kell a hétköznapi tapasztalható mindenféle megfélemlítéssel is. Ukrajna az EU-s csatlakozás előkészítése kapcsán el is fogadott egy megengedőbb nyelvtörvényt 2023 december elején, de mivel a törvényeket nem csak elfogadni, hanem azok érvényességét hosszútávon is biztosítani kell, ennek eredményességéről most még nem állíthatunk megalapozott véleményt, ugyanis 2015 óta a magyarok őshonos kisebbségi jogait mindig csak megnyirbálták, és mint láttuk, a magyarok számára kedvezőbb törvényeket könnyen vissza is lehet vonni. Ukrajna érdeke az, hogy a magyarok támogassák EU-s és NATO-csatlakozásukat, mivel pénzügyi szempontból szükségük van az EU-ra (mivel az USA pénzügyileg most már inkább kihátrálna a háború finanszírozásából, valamint az újjáépítést is az EU-val finanszíroztatnák, persze USA-bázisú cégek felügyelete alatt – ez is jó üzlet nekik) biztonsági szempontból pedig a többi NATO-tagállam bevonására van szükségük. Az USA proxy-háborújában csupán ezért lett hirtelen fontos a magyarok véleménye a parazita globalista elit számára, mert pénz kell nekik, és mindent elkövetnek, hogy a magyarok ne vétőzzanak az EU tanácsában. Mint látható ezekből, pontosan ennyire – azaz semennyire sem – érdekli a parazita globalistákat a kisebbségek védelme, ha nem fűződik hozzá pénz-érdekük, csak akkor, hogyha gyengítve érzik céljaik megvalósíthatóságát.

A neoliberalizmus eredetileg a pénzre koncentrálni és az ideológiákat álarcként használni, hol preferenciaként, hol furkósbotként, de mindezt Janus-arcúan, álszenteskedve, kétszínűen, a ketős mérce alkalmazásával. Bár minden radikális ideológia, vallás és egyéb szellemi irányzat élőszködik alattvalóin, magukon az ideológiákon rafináltan élőszködő globalista „elit” csoportja ilyen szempontból joggal nevezhető parazita birodalmi magánpénztőkészeknek. Itt nem a kommunisták – és főként Marx – által hangoztatott iparosok és saját munkájukat áruba bocsátó nincstelenek közötti ellentétéről van szó, vagyis a „tőkés” kifejezést most nem a kapitalista, burzsoá iparosokra való utalásként használjuk, és nem is a gyarmatosítás korabeli eredeti tőkefelhalmozást értjük rajta, hanem azt, amikor maga a pénz és annak magánkézből lévő nyomtatása (az USA-ban a FED) általi hatalom elkezdett bekebelezni mindenféle céget, és befektetési alapokat, majd eszközközvetítőket hoztak létre, és kiépült egy pénzügyi trükkökön alapuló újfajta hálózat, melynek emberei sok szállal kötődnek egymáshoz, akár új arisztokrácia-típust is kiépítve.

A neoliberalis globalista elit pontosabb elnevezése a jelenlegi formában: *USA-bázisú parazita birodalmi magánpénztőke elitje*, mely részletezve válaszol arra, hogy hol van jelenleg az erőközpont (USA-bázisú), hogyan működik (bármilyen ideológiát felhasznál saját érdekében, vagyis az ideológiák parazitája és az erőforrások elszívója), mi a célja (világbirodalmi törekvések, globális hegemonia, diktátum), mi a tőkéjének eredete (nemzeteken élőszködő magánpénzből tőkefelhalmozás és trükkök általi befolyásolás), valamint, hogy ők önmagukra hogyan tekintenek (uralkodó elitként, mely hálózatokon keresztül irányít és dolgoztatja lobbista-aktivistáit, hűséges kiszolgálóit: pénzügyi, gazdasági, politikai, média és katonai szinteken).

Az ideológiák élőszködőjeként, parazitájaként viselkedő neoliberalis globalista elit szerint bármit megtehetnek a pénzért, maguk irányában nincsenek morális aggályaik, a lényeg a profit, mint régről tudjuk: „A pénznek nincs szaga” (Vespasianus), vagy esetünkben találóan parafrazálva a mondást: „A pénznek nincs ideológiája.”; ez utóbbi ötlet Ferkó Dániel műsorvezetőtől származik, aki arra utalt, hogy a Politico szerint elsősorban amerikai cégek – főként az Intel – elektronikai chipjeit találták tömegével az orosz rakétákban, és így mind a két oldalt kiszolgálja a hadiipari lobby, mind a két oldalról „lehúzzák a sápot” (lásd: Háború Ukrajnában, Hír TV. 2023-12-15). A háború nekik jó üzlet, ráadásul így egyszerre gyengítik is geopolitikai riválisait, miközben mit sem sejtő katonák és civilek halnak meg az ő érdekeikért, profitjukért.

Olyan nyilvánvaló fordulat közepén járunk, amikor a magát demokratikusnak nevező világbirodalmi célzatú nemzetközi magánpénzhatalom egyértelműsíti akaratát és diktátumokba vált át, mivel az USA államadóssága visszafizethetetlené vált (meghaladja nemzeti összértékét, azaz minden vagyonát, ráadásul nagy mértékben Kína felé adósodott el), kamatai is lehetetlen mennyiségűek, így számukra a katonai hatalom maradt, mint érdekérvényesítő eszköz. Az is probléma ilyen szempontból, hogy maga az EU Parlamentje is a hálózatuk kezében van, mint lobbista-aktivisták, és utóbbi megpróbálja elvenni a tanácsban alkalmazható, a köznyelvben „vétónak” nevezett lehetőséget – mivel a legfontosabb kérdésekben egyhangúan kell a kormányfőknek megegyezniük –, így a kisebb országok nemzeti érdekeit figyelmen kívül hagyhatnák, szuverenitásunk pedig súlyosan sérülne.

Talán túlköltekezésnek nevezhetnénk az USA katonai támaszpontjainak fenntartását a Föld több tucatnyi helyén, több ezer kilométer távolságban az USA-tól (közrefogva a Heartland-et). Éppen az önvédelem okával magyarázva mentek csődbe, mely által inkább offenzív stratégiát hoztak létre. Túlköltekettek, ahogyan annak idején, az 1960-as évektől kezdve viszont az USA csalta túlköltekező úrhadviselési csapdába a Szovjetuniót. Valamint túlköltekettek az USA állampolgárainak háztartásai is. A túlzott polgári fogyasztás az amerikai állampolgárok részéről

megnőtt – mivel a petrodollár által biztosított volt, és arany helyett papír lett a „fedezet”, csak nyomtatni kellett a pénzt –, amit az 1970-es évek közepétől mindaddig biztosított a Kissinger által nyélbe ütött egyezség 1973-ban Szaúd-Arábiával: drágább lett az olaj, de mindenkinek dollárban kellett fizetnie érte, így a dollár lett a világváluta és a megtakarítások is ebben álltak, vagyis a dollárra, mint pénznemre megnőtt a kereslet, amin keresztül a dollár kibocsátói egyeduralkodó pénzügyi fegyverhez jutottak.

Vagyis az USA túlköltekezését eddig a „petrodollár” biztosította, finanszírozta, de Szaúd-Arábia mostantól hajlandó más pénznemben is elszámolni az olajért a globális délre (lásd BRICS), nem csak dollárban. Ennek a túlköltekezésnek a megtartása, fenntartása konkrét lépéseket igényelt volna az USA-tól, mely lépéseknek vagy katonailag erőteljeseknek kellene lenniük (ahogy tették ezt ukrán és orosz állampolgárok halála árán), vagy fel kellene hagyniuk a globális csendőrszereppel. A neoliberais globalista „demokrata” elit szemlátomást az előzőt támogatja, vagyis a katonai erőre összpontosítanak, mert sarokba szorítva érzik magukat. A neoliberais globalista elitek pénzügyi elitek, naivítás lenne azt képzelni, hogy igazságos és jószándékú bölcsész elitek, mivel éppen ellenkezőleg, a társadalmi felismeréseket – mint például a pszichológia, a marketing és a médiatudományok eredményeit – inkább az egyszerű szavazók manipulálására használják fel.

Az adott országban/országokban meggyőződött és/vagy fizetett aktivistákkal elhitetik, hogy ennek a „hatékony” világkormányzásnak az eljövetele – persze az ő irányításuk alatt – egy virágzó, mindenki számára utópikusan boldog, egységes, globális államot tesz majd lehetővé (mint azt a WEF vezetője Klaus Schwab mondja – lásd: Schwab & Malleret, 2020), – a kommunizmus meséjét újraélesztve egy elektronikával átszőtt világban – de arról nem beszélnek, hogy ezt majd a technika segítségével (e-pénz és egyáltalában minden „e”, azaz virtuális térben manipulálható), totális felügyelettel és ellenőrzéssel, büntethetőséggé változtatják, miután a világhatalmat terveik szerint gazdaságilag és katonailag megszerezték; addig is elindítják programjaikat ahol csak lehet, vagy van rá „fogadókészség”. Az aktivistáik által hajszolt emberek pedig addig is tömegével hullanak a „szükséges” proxy-háborúkban – ez azonban valójában a leggazdagabbak korlátlan hatalmának biztosítása a szegények tömegeinek szenvedései árán, azaz egy disztópia, ahol az emberek bio-díszletek, csupán eltárgyiasult számok.

3.) Kommunizmusból neokommunista irányzatok

A kommunisták internacionalisták és ateisták, ezért gyűlölték, gyűlölik a kulákokat, vagyis a földjükhöz ragaszkodó gazdálkodókat, és egyáltalában a népies irányt és hagyományokat. A magyar neokommunisták ugyanilyen gyűlölettel tekintenek rájuk, lenézik a „vidéket” és manapság európai, illetve nyugati elköteleződésüket hirdetik (a brüsszeli EU-s parlament, azon keresztül pedig az USA bázisú magánpénztőke kiszolgálói), mivel naivan azt hiszik, hogy a Klaus Schwab vezette WEF (The World Economic Forum) által felvázolt világbirodalmi lehetőség rajzolja ki egy jövőbeli internacionalista világkormány számára az utat, de ezt éppen fordítva gondolják mint a rendszerváltás előtt, amikor még Magyarország a KGST és a Varsói szerződés tagja volt, melyeket – az akkori magyar kormányt is beleértve – Moszkvából irányították.

A régi vágású kommunisták – Magyarországon a Munkáspárt még ma is létezik, de parlamenten kívülként –, „harcolnak a külföldi és a hazai nagytőke uralma ellen”¹², mert az szerintük távolít a kommunista céloktól. A nemzeti kormány is küzd a globalista elit befolyásolási kísérletei ellen, azonban első körben tőkeerős külföldi beruházásokban gondolkodik (a nyugatiakhoz

---

¹² https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Munk%C3%A1sp%C3%A1rt (Letöltés: 2023-11-17)

képest – mint például a német autóipar – az utóbbi időben főként keleti befektetők érkeznek Magyarországra, például Kínából és Dél-Koreából), melyeket a nemzeti kormány reményei szerint egyes szektorokban a know-how elsajátítását követően önálló hazai beruházások követnek. Az elprivatizált és leépített magyar ipart szinte a nulláról kell felépíteni, aminek viszont megvannak az át nem ugorható lépcsőfokai.

A kommunisták a teljes társadalmi struktúra utópikus átalakítását kívánják, vagyonközösséget, de persze az ő irányításukkal. Ezért is beszéltek sokszor földosztásról – csábítva a nincstelenek szavazótáborát –, mint például Magyarországon, kezdve az 1919-es Tanácsköztársasággal, és szellemi örököseiken keresztül még a mai napig is, majd máskor állami termelőszövetkezetekbe tömörülést erőltetnek, de persze szintén mások javainak elvételével. Az újra-osztás tehát nem új keletű. Erre egy riasztó példa 2023 novemberéből, hogy ismét a földosztással kampányol egy régi kommunista család sarja, Dobrev Klára: „A föld azé, aki megműveli, és vissza fogjuk venni azoktól, akik azt csak ellopták a magyaroktól”¹³. Dobrev annak az Apró Antalnak az unokája, aki az 1956-os polgári forradalom egyik fő megtorlója volt, „személyesen felügyelte Nagy Imre és mártírtársainak koncepció perét”¹⁴. Dobrev nem mellesleg annak a Gyurcsány Ferencnek a felesége, aki a 2006-os év negatív előjelű központi politikus-figurája és akkori miniszterelnök volt (lásd a kiszivárgott balatonöszödi beszédet, melyben hazugságait leleplezte¹⁵). Gyurcsány a rendszerváltás előtti kommunista politikai tőkéjét később gazdasági tőkére váltotta és milliárdos lett – Dobrev anyja és Apró Antal egyik lánya: Apró Piroska segítségével¹⁶, aki marxista közgazdász volt és a rendszerváltás előtti kormány bizalmi embere, „1988 és 1990 között a kereskedelmi miniszter helyettese”¹⁷, majd 1995-ben szocialista Horn-kormány alatt (Horn Gyula régi kommunista volt, aki „1957-ben megkapta a Munkás-paraszt Hatalomért Emlékérmét, az [1956-os polgári forradalom], kommunisták szerint: „ellenforradalom” leverésében fontos szerepet játszó személyeknek járó magas kitüntetés, mivel „az MSZMP KB felkérésére a karhatalmi őrszolgálatnál” volt, akiket „pufajkásoknak” hívtak¹⁸) az MHB (Magyar Hitel Bank) elnökeként – Apró Piroska – hitelt biztosított Gyurcsány cégének „az akkori legnagyobb hazai alumíniumipari vállalat, a Motim”¹⁹ többségi tulajdonához, ami 2009-ben teljesen Gyurcsányé lett, addigi cégének – Altus Zrt, egy befektetési és vagyonkezelő – irányítását pedig feleségének adta át, akivel még 1994-ben házasodott össze²⁰, a hitelfelvétel előtti évben. A politikusok és gazdasági szereplők közötti családi kapcsolatok hálózati jellege elterjed szokás mind globálisan mind pedig lokálisan is, ami itt érdekes, az a kommunista hagyomány családön belüli újraéledése és mai napig tartó hataloméhsége.

Dobrev tehát 2023 novemberében, mint az ellenzéki árnyék-kormány miniszterelnöke, ismét felhozta a földosztás témáját, amiből jól látszik, hogy kommunista gyökereit az „európaiság” hangoztatásával neoliberális köpönyegre cserélte, ám neokommunista beidegződéseitől, kommunista gyökereitől szabadulni nem tud és nem is akar, de persze saját családja vagyont nem osztaná szét – pedig abban a villában él, amit még a nagyapjának, Apró Antalnak kiutaltak, aki „a Rákosi-korszak államosításának köszönhetően jutott ahhoz a szemlőhegyi villához, melyben

¹³ https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/11/ujraosztana-a-foldeket-dobrev-klara?utm_source=hirstart%3F&utm_medium=referral&utm_campaign=hiraggregator (Letöltés 2023-11-16)

¹⁴ https://hu.wikipedia.org/wiki/Apr%C3%B3_Antal (Letöltés: 2023-11-17)

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=7F4NmtG38Qc> (Letöltés: 2023-11-17)

¹⁶ https://hu.wikipedia.org/wiki/Gyurcs%C3%A1ny_Ferenc (Letöltés: 2023-11-17)

¹⁷ https://hu.wikipedia.org/wiki/Apr%C3%B3_Piroska (Letöltés: 2023-11-17)

¹⁸ https://hu.wikipedia.org/wiki/Horn_Gyula (Letöltés: 2023-11-17)

¹⁹ https://hu.wikipedia.org/wiki/Gyurcs%C3%A1ny_Ferenc (Letöltés: 2023-11-17)

²⁰ <https://168.hu/itthon/igy-nezett-ki-az-eskuvojen-a-dobrev-gyurcsany-jegyepar-231919> (Letöltés: 2023-11-23)

Dobrev is felnőtt, sőt a mai napig ott él Gyurcsány Ferencel”²¹ –, ami jól mutatja a régi-új kommunisták többségének Janus-arcúságát, hasonlóan a mai parazita birodalmi globalistákhoz. Az ilyen szervilis kommunisták – régen a szovjeteket szolgálták ki, ma az EU-n keresztül az USA-bázisú magánpénztökeket, a globalista elitet – milliárdos neoliberálisokként viselkednek, szavazóbázisuk számára hangzatos szólamaikkal próbálják népszerűsíteni magukat, de bármikor ugraszthatóak a magyar nemzeti érdekekkel szemben, gondoljunk csak Gyurcsányra, aki 2004-ben, miniszterelnökként a kettős állampolgárság megadása ellen kampányolt, vagyis a külhoni magyarok el nem ismeréséért, ami különösen szégyenletes azokkal a nemzettestvérekkel szemben, akik felmenői akaraton kívül kerültek az 1920-as trianoni békediktátum után a megmaradt Magyarországon kívülre (Magyarország területének 2/3-át ugyanis elvették).

A régi vágású kommunisták szerint a régi konzervatívok és a mai nemzeti öntudatúak fasiszták, nácik, antiszemíták, mert szerintük a mai nemzeti öntudatúak a régi, második világháború előtti konzervatívok szellemi örökösei, és ebben a meggyőződésükben hajthatatlanok még akkor is, ha a kortárs tapasztalat ezt egyáltalában nem támasztja alá, szemben az ő politikájukkal, ami csak a szólamok szintjén más (sőt sokszor még abban sem), de ha tehetnék, valószínűleg ugyanúgy cselekednének, mint a régi kommunisták.

Érdeemes ide idézni, amit Fritz Tamás (politológus, filozófus, közgazdász, a politikatudomány kandidátusa) mondott, az általunk korábban említett fiatal baloldaliakkal kapcsolatosan. Ugyanis Gulyás Márton 2023-ban interjút készített az idős liberális Kőszeg Ferencel²² (a Szabad Demokraták Szövetsége alapítója volt, 1990 és 1998 között országgyűlési képviselő, 1989-ben a Magyar Helsinki Bizottság egyik megalapítója, majd első elnöke²³), aki később reflektált is Gulyásra: „Gulyás Márton, aki feleannyi idős, mint én, részint történelmi ismeretei hiányos volta következtében, nem látja az alapvető különbséget a szabadságpartí baloldal és a kommunista önkényuralom között.”²⁴ Fritz Tamás szavai:

„Kicsit a filozófus jön elő belőlem. A Kőszeg Ferenc azért megérte a kommunizmust, és azért azt tudja, hogy az milyen. Gulyás Márton abszolút nem, vagy csak minimálisan, tehát itt egy generációs különbség is van a baloldali és baloldali gondolkodók között. De egy nagyon fontos dolog: a mostani globalista liberalizmus ellentmondást nem tűrően akarja rákényszeríteni a nézeteit a világra, legyen az tényleg a *Woke*, legyen az az LMBTQ, legyen az a migráns-kérdés, legyen az a nemzetállamok megszüntetése, egy globális társadalom létrehozása. Tehát, ez a fajta globalista liberalizmus a hagyományosabbnak tekinthető baloldali gondolkodókat, a marxista vagy neomarxista baloldali gondolkodókat újra abba az irányba tereli: »Milyen jó volt az a kőkemény diktatórikus [rendszer], hogy mindenkire rákényszerítjük az akaratomkat!«. Tehát, a modern, ez a mostani globális liberalizmus ez megihletti a baloldaliakat is bizonyos értelemben, és visszatérnek a régi reflexeikhez, a kommunista reflexekhez, és aztán így megint összenő ami összetartozik, és ez az egész egy ilyen agresszív valamivé alakul át. Kőszeg ezt mondjuk helyesen észrevette.” (Vezércikk, Hír TV, 2023-12-11)

Röviden szólva a kommunisták és neo-kommunisták fő ellensége a konzervativizmus és a népi kultúra, ami alatt a hagyományokat megtartókat értik (az USA-ban az úgynevezett „privilegiu-

²¹ https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/11/ujraosztana-a-foldeket-dobrev-klara?utm_source=hirstart%3F&utm_medium=referral&utm_campaign=hiraggregator (Letöltés: 2023-11-17)

²² <https://www.youtube.com/watch?v=oqYm-3stTlw> Letöltés: 2023-12-19)

²³ https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C5%91szeg_Ferenc (Letöltés: 2023-12-19)

²⁴ <https://444.hu/2023/12/09/koszeg-ferenc-gulyas-marton-nem-latja-az-alapveto-kulonbseget-a-szabadsagparti-baloldal-es-a-kommunista-onkenyuralom-kozott> (Letöltés: 2023-12-19)

mok” miatt), de leginkább a nemzeti kormányokat hibáztatják. Magyarországon a neokommunisták és neoliberaisok fő ellenfele a 2010 óta nemzeti kurzust kialakító Orbán Viktor miniszterelnök.

A kultúra meghatározásáért folytatott hatalmas téttel rendelkező harcban – mely rövid távon a tudatokért folytatott hatalmi harc, hosszú távon pedig a fiatalokon keresztül a következő nemzedékek sorsát befolyásolhatják – a neokommunistáknak és neoliberaisoknak ideológiai elődjeiken keresztül sok évtizedes előnye van a nemzeti kormányokkal szemben a befolyásolás különböző technikáinak tapasztalata terén. A kommunistáknak ott volt a besúgóhálózatuk és cenzúra-eljárásaik, valamint a még viszonylag szelídnek mondható, korábbi, pre-neoliberais érzékenyítés mindenféle sajtó/média és lobby-trükkjei. Mindezeket az elmúlt években kiegészítették – a globalista elit támogatásával és útmutatásai szerint – erős gazdasági nyomásgyakorlással is.

Bevezetés

Magyarország viszonylatában az az érdekes, hogy hogyan sodródott az ideológiák háborgó tengerén: kiknek volt kiszolgáltatva, és az országon belül kik szolgálták ki ezeket az érdekeket, illetve, ha megbukott egy ideológiai irányzat, akkor annak mi volt az alapvető oka. Magyarországon a magukat kommunistáknak nevező „elit” hatalomtechnikáit és minden tevékenységét ténylegesen megtapasztalhattuk, nem úgy, mint az érdekesnek tűnő eszmékről ábrándozó nyugatiak, például a francia Sartre és köre, akik eleinte még Sztálin és Mao munkásságát is tisztelettel csodálták, vagy az 1968-as diáklázadások tagjai Franciaországban, akik naivan „nagy eszméket” kergettek, marxi struktúraátalakításról, társadalom-mérnökösösködésről ábrándozva. Magyarországon azonban már 1956-ban fellázadtak a diákok a kommunista diktatúra ellen, és őket már akkor a realitás érdekelte (mint Petőfiéket 1848-ban), a szabadság – lockei értelemben vett – minimumának kivívása, azé a szabadságé, amiben nekik nem lehetett részük sem akkor, sem még évtizedek múlva sem, viszont forradalmukat súlyos megtorlás követte.

A kommunista ideológia végül gazdaságilag csődbe juttatta az anyaország Szovjetuniót, mely az 1980-as évek közepére gazdaságilag teljesen elengedte a KGST tagállamok kezét, és magára hagyta őket minden téren, a katonai megszállástól eltekintve, ami miatt az akkori magyar vezetők csak lassan, félve próbáltak változtatni a politikai helyzeten. Mivel a Szovjetuniótól hallgatólagos engedélyt kaptak, ezért 1982-ban felvették a kapcsolatot az IMF-el, és Magyarország csatlakozott a Világbankhoz (*The World Bank*) és ezeken keresztül, hitelekkel finanszírozták az országot az államcsőd elkerülése érdekében (erről lásd: Müller, 2022). Az IMF berendezett magának egy irodát az MNB-nél, összegyűjtötték az összes szükséges adatot a gazdaságunkról, majd a rendszerváltáskor a jól prosperáló állami vállalatokat az érdekszférájukba tartozókon keresztül olcsón megvették, majd modernizáció helyett a magyar piac megszerzése érdekében azokat bezárták, és saját áruikat hozták ide, tönkretéve a feldolgozóipart, és kiszolgáltatva a magyar gazdákat a külföldi felvásárlóknak, illetve – későbbiekben – áruhálzálóknak. A maradék állami vállalatot pedig fillérekért megvehették a pártállam káderei, és azokat vagy busás haszonnal továbbadták, vagy megtartották, és próbáltak kezdeni velük valamit. Így váltották át a magyar kommunisták a politikai tőkéjüket gazdasági tőkévé. Ironikus, de inkább tragikus, hogy a magántőke-ellenes kommunistákból lettek a lehangosabb privatizációpárti liberálisok, a vadkapitalisták. Az ország minden lehetséges további tulajdonát, maradék nyersanyagait, közműhálózatát, építőiparát, és egyáltalában mindent szorgalmasan eladtak, hirtelen mindent a

láthatatlan kézre bízva (Smith, 1776/1959) a nemzeti vagyont kiárúsították, a média-tereket megszállták, és így a volt kommunisták kis kitérőkkel (mivel közvetlenül a rendszerváltás után 1990-1994 és 1998-2002 között nem ők alakíthattak kormányt) vissza tudtak kapaszkodni a politikai hatalomba (először 1994-1998 között), és azt másodszorra két cikluson keresztül is megtartották (2002-2010 között). Persze a rendszerváltást követően már nem MSZMP (Magyar Szocialista Munkáspárt, korábban MKP – Magyar Kommunista Párt) volt a nevük, hanem MSZP (Magyar Szocialista Párt), karöltve a liberális SZDSZ-el. A neoliberais rablógazdálkodás mindenre a megszerezhető pénz, profit – mint legfőbb érték – függvényének „fénytöréséből” tekintett. Amikor ez 2006-ban egy belső-körös beszéd kiszivároztatásával köztudomásúvá vált, a tüntetéseket keményen leverték, és a kormányfő nem távozott posztjáról, hanem összezártak mögötte elvtársai, és csak 2010-ben sikerült őket leváltania egy nemzeti irányba fejlődő pártnak, mely lassan visszafizette a „szocialista” kormányok (a „szocialista” idézőjelbe téve, mivel az 1989/1990-es rendszerváltástól kezdve nyíltan neoliberais fordulatot vettek, szinte mindenben megfelelve a nyugati érdekeknek) által újabban felvett IMF-hiteleket, visszaszerzett kulcsfontosságú vállalatokat és közműveket, kiépített néhány fontos médiafelületet, és így elindulhatott a gazdasági fejlődés és nemzetmentés útján. Itt járunk most 2023-ban.

De a kommunisták új ötletekkel álltak elő globális szinten is, a neoliberaisok pedig – saját progresszív/haladár ötleteik mellett – morális pajzsként tolják előre a neokommunistákat – amolyan biodíszletként – a konzervatívnak nevezett, de sokkal inkább nemzeti identitást és öntudatot építő kormány-törekvésekkel szemben. A befolyásolás minden hangszerén játszanak, teljesen kiszolgálva a globális nyugatnak mondott parazita magánpénztőke-birodalmat (parazita, mert „élősködnek” – ez utóbbi Bogár László kifejezése [Hír TV, Haború Ukrajnában, 2023-08-31] – az általuk gerjesztett ideológiák által megvezetetteken). A fedezet nélküli amerikai pénznyomtatás magánkézből van, az arra és a petrodollár-ötletre (Kissinger) épült hatalmas multicégek és gigaméretű eszközezők pedig a hegemon világalom érdekében kihasználják mindent és mindenkit: bármely ideológiát, tekintet nélkül arra, hogy időben egyszer ezt, másszor azt szidják, térben pedig egyik helyen éppen azt preferálják, amit máshol tiltanak.

Gondoljunk csak bele, hogy hol, melyik ideológiát tartják követendőnek 2020-2023 környékén az élősködő és terjeszkedő USA-bázisú magánpénztőkésék és eszközező gigacégeik:

1.) Az USA-ban a neokommunista *Woke*-ot és leágazásait (a demokratáknak jól jött: letérdeplős BLM – dühös fekete szavazatok Biden-nek, akit Obama támogatott a kampányban);

2.) Európában a neoliberais ideológiát, a legvadabb LMBTQ+ irányzatokat a tudományossá emelt „*genderstudies*”-tal „megalapozva”, kedvezve a mindenféle elfogadás nyitott társadalmának (Popper elmélete és Soros, mint a gyakorlatban alkalmazó) megvalósításával, egészen a más kultúrájú népek népvándorlásáig Európába, megszüntetve, felszámolva a korábban önazonos nemzeteket a népesség-összetételük megváltoztatásával;

3.) Ukrajnában pedig a nemzeti öntudatot erősítik – annak legerősebb formájában –, a mások halálán élősködő proxy-haború miatt (hiszen ez nem Vietnám, ahol besorozott amerikaiak halnak meg tömegével, hanem egy saját szempontjaik szerint felhasználható idegen nép) és a megvásárolt termőföldek, nyersanyagok okán, ráadásul ezzel gyengítik az egyik globális vetélytársat, jelesül az Orosz Föderációt, mely azonban ennek hatására fókuszát áttette Európáról keletre. A feltörekvő Európa pedig lelassult az olcsó orosz nyersanyagok hiányában, ráadásul minden parancsot szolgálisan teljesít és finanszíroz. Ne felejtjük el ugyanis, hogy például Németország még mindig amerikai megszállás alatt van a II. világháború óta, és a függetlenedni kívánó német gazdasági-politikai elit néhány tagja korábban merénylet áldozatává vált. Nem

csoda tehát, hogy Németországban minden úgy működik – még a média-narratívák is – ahogyan az amerikai magánpénztőke-birodalomnak a leghasznosabb (például drága amerikai palagáz-függőség) még a nyilvánvaló német és európai érdekek ellenében is (lásd például az Északi Áramlat gázvezeték felrobbantása körüli nagy csendet a német kormány részéről).

A fő fejezetek, mint a tanulmány részei:

1.) A kommunisták a jövőbe vetett reménnyel, egy eljövendő eseménnyel, ideális társadalomképpel hitegettek. Azt ígérték, hogy a közjót fogják szolgálni, de alkalmatlanok voltak arra, hogy a piacgazdaság mozgásait átlássák és jobban koordinálják, mit a láthatatlan kézre (Smith, 1776/1959) hivatkozó nyugat, ráadásul saját ideológiájukat is kiforgatták, mintáit lerombolták, és totalitárius diktatúrát vezettek be. Ez utóbbiakról szól majd az első rész, főként Engels egyik kevésbé tárgyalt tanulmánya kapcsán, amin jól bemutatatható, hogy mi is lett volna pontosan a kommunizmus álma, és ebből kiindulva bizonyítható, hogy a valóságban nálunk szinte minden a visszájára fordult.

2.) A liberalizmus szabadság-minimumát Locke fogalmazta meg, amit sajnos a magyar poszt-kommunisták és liberális segítők kiforgattak, neoliberais pénzahhászásba merültek, minek-utána 2006-ban a kiszivárgott beismerést követően a becsapott és felháborodott nemzeti érzelmű polgárok nagy tömegtüntetést tartottak, melyet azonban – a liberalizmust hangoztató akkori kormány hangzatos szólami ellenére – rég nem látott brutális rendőri erőszakkal vertek szét. Erről szól majd a második rész.

3.) A 2010-ben megválasztott és 2023-ban még mindig 2/3-os parlamenti többségű nemzeti kormány volt az első, mely ténylegesen egy szuverén magyar államban gondolkodott (bár 1998 és 2002 között is kormányoztak már, de még tapasztalatlanul), nem pedig külső megmondókra támaszkodott. Ennek jegyében szuverén módon, saját döntései kapcsán a világ gazdaság konnektivitása irányába lépett, felismerve a kelet felemelkedését, és gazdasági kapcsolatok kiépítésére törekedett velük. Az USA-bázisú neoliberálisoknak ez nem tetszik, és összefogva a neokommunistákkal, a konzervatívoknak nevezett, ám igazából nemzeti kormány megdöntésére szövetkeztek; azért emlegetik még mindig a „konzervatív” kifejezést, mert az USA-ban ezt a fogalmat használják a nemzeti öntudatot inkább erősítő republikánus párt; illetve ezt a kifejezést a magyarok is sokszor használják, de nemzetit értenek rajta.

Ironikus, hogy éppen az USA-bázisú magánpénztőke-birodalom által régóta támadott magyar nemzeti kormány a Locke-i szabadságjogok értelmében liberális, mely magyar kormány a – *win-win* típusú – hasznos világ gazdasági kapcsolatokra törekszik, amit korábban pedig – a 2022-óta markánsan kialakuló „globális észak” (hagyományosan: nyugat) versus „globális dél” (hagyományosan: kelet) blokkosodási fázisa előtt – még éppen a szabad világkereskedelmet hirdető liberálisok képviseltek Magyarországon a rendszerváltás hajnalán, és az azt követő két évtizedben, de egyre inkább neoliberális ideológiával kiegészítve. A 2010-óta működő nemzeti kormány tehát a szó hagyományos, Locke-i értelmében liberális, de nem veszi magára a neoliberális ideológia minden divatos, progresszív, haladó (vagy még inkább ironikusan: „haladár”) *mainstream* gondolatát. Erről szól majd a harmadik rész.

1. Rész: A kommunizmus gyakorlati mintaképei és a nagy társadalmi átalakítás kudarcának okai; „Hol rontották el a kommunis-ták?” – álom és valóság a kommunizmusban.

1.1. Felvezetés

Máig úgy tartják, hogy a kommunizmusról, mint konkrét gazdasági-társadalmi berendezkedésről az ideológiai alapítóatyák csak nagy körvonalakban beszéltek, és nem fogalmaztak meg pontos útmutatásokat – ezért gondolják azt, hogy a kommunizmus XX. századi bukása után is lehet még újabb alakzatokkal próbálkozni. Azonban az életműveket alaposabban átvizsgálva találunk Engelstől egy pontos leírást – és vágyálmot – a kommunizmus előképéről. Ebből kiindulva vetjük össze az ebben leírt mintákat – kommunákat – a XX. századi kommunista ideológiai megvalósulásokkal és ezek „eredményeivel”. Az összehasonlításból rajzolódik ki az, hogy miben különbözik a minta és az ideológiailag valóságosan létrehozott kommunizmus-kísérlet. Mindezek összevetéséből pontokba szedve megtudhatjuk, hogy „mi és hol ment félre”, illetve ennek tanulságaképpen érdemes-e ezzel az ideológiával a megvalósítás szintjén foglalkozni a továbbiakban.

Eleinte szinte minden „nagy gondolat” jó ötletnek tűnt – ám ma már képesnek kell lennünk arra, hogy szembenézzünk a gondolkodás megvalósításának tévútjaival, mert tanulnunk kell a múlt hibáiból, hogy ugyanazokat ne kövessük el, ne reménykedjünk egy olyan utópiában, mely csak disztópiát termelt.

A szocializmus és a kommunizmus francia előhírnökei a szabadság-testvériség-egyenlőség szólamaira támaszkodva képzelték el a jövőt. Az uralkodó osztály hatalmi, vallási, gazdasági csoportjai ellen irányult a forradalmi hevület. Mivel az 1789-es francia forradalom az első kettőt úgy tűnt, hogy viszonylagos értelemben véve elsöpörte, látszólag maga mögött tudhatta, Marx már minden erejét az imperialista, kapitalista tőkés ellen és egyáltalában a fennálló gazdasági struktúra ellen összpontosíthatta. Elmélete azonban radikálisan különbözik a XX. századi kísérleti megvalósításoktól.

Míg elméletét a kommunisták a mai napig inkább jó szándékú szocialisztikus, közösséget összetartó, emancipatorikus, sőt humanista törekvésnek tartják, addig a forradalmak véres leszámolása, majd a kiskirályokként viselkedő és totalitárius hatalmi rendszert kiépítő vezérek, pártfőtitkárok (Lenin, Sztálin, Magyarországon Rákosi és máshol mások a keleti blokkban) semmivel sem voltak jobbak, mint egy bármilyen despota rémuralma, vagy egy kegyetlen király. Az önkény lett úrrá és szellemi rabszolgává degradáltak népeket, valamint anyagi csődbe taszítottak országokat egy olyan elképzelt közösség érdekében – a szóhasználat: „elképzelt közösség” Benedict Andersonra (1983/1994) utalunk, aki szerint ez a „nemzet” fogalomára igaz, ám szerintünk sokkal inkább igaz ez a kommunizmusra –, mely minden áldozat ellenére disztópiát építő utópia maradt. A kivégzettek hulláhegyei és a megnyomorítottak tömegei szenvedtek a „megvalósult szocializmusban”, minden értelemben távol a „humanista kommunizmus” eszméjétől. De mégis mi volt pontosan a kommunista álom és mi a valóság? Ezt vizsgáljuk jelenleg.

1.2. A kommunizmus néhány definíciós kísérlete és a történelmi perspektíva felvezetése

Friedrich Engels 1847-ben, *A kommunizmus alapelvei* című írásában (mely a Marx és Engels által közösen kidolgozott *Kommunista Kiáltvány* elődje) röviden vázolja a kommunizmus eszméjét és fogalmát, amit most beidézőnk, hiszen jelen kis tanulmány kiindulópontja a kommunizmus céljának, és megvalósítási eszközeinek, lehetőségeinek, tévútjainak felvázolása, mely szükségesessé tesz egy előzetes fogalommagyarázatot is.

„1. kérdés: Mi a kommunizmus?

Felelet: A kommunizmus a proletariátus felszabadításának feltételeiről szóló tanítás.

2. kérdés: Mi a proletariátus?

Felelet: A proletariátus a társadalomnak az az osztálya, amely megélhetését csakis és kizárólag munkája eladásából, nem pedig valamely tőke profitjából szerzi meg; az az osztály, melynek java és baja, élete és halála, egész létezése a munka iránti kereslettől, tehát a jó és rossz üzletmenet váltakozásától, a féktelen konkurencia ingadozásaitól függ. Egyszóval a proletariátus, vagyis a proletárok osztálya a tizenkilencedik század dolgozó osztálya.

[...]

4. kérdés: Hogyan keletkezett a proletariátus?

Felelet: A proletariátus az ipari forradalom révén keletkezett, amely Angliában a múlt század [XVIII.] második felében ment végbe, s amely azóta megismétlődött a világ összes civilizált országaiban. Ezt az ipari forradalmat a gőzgépnek, a különféle fonógépeknek, a mechanikai szövőszékeknek és számos más mechanikai berendezésnek a feltalálása idézte elő. E gépek, amelyek nagyon drágák voltak, és ennél fogva csak nagytőkések szerezhették be őket, megváltoztatták a termelés egész addigi módját és kiszorították az addigi munkásokat, mivel a gépek olcsóbb és jobb árukat szolgáltatottak azoknál, amelyeket a munkások tökéletlen rokkáikkal és szövőszékeikkel előállíthattak. Ezáltal a gépek az ipart egészen a nagytőkések kezébe szolgáltatották és a munkások kevéske tulajdonát (szerszámokat, szövőszékeket stb.) teljesen értéktelenné tették, úgyhogy a tőkéseknek csakhamar minden a kezükbe került, a munkásoknak pedig semmijük sem maradt. [...]” (MEM 4. 348. sk.)

De mit jelent maga a kommunizmus kissé filozofikusabban megfogalmazva? Czétány (2019) szerint minden nagy ideológiai narratíva, ha túlzásba viszi saját elveit (alapvető szintézisét – mint mondja) akkor túlzásokba esik, és a többi politikai narratívához képest úgymond transzcendensen, vagyis a többin minden szempontból felülállóként kezeli önmagát és kizárólagosságra törekszik a történelmi harcban. Ilyen a kommunizmus is, ha túlzásba viszik, és korlátlanul ki akarják terjeszteni hatóköreit, mint valamilyen jövőre irányuló, mindig önmagát megújító eseményt.

A következők megértéséhez alapvető fontosságú, hogy megértsük a Kanttól (1781/2004) kölcsönzött és Deleuze, majd Cétány által továbbfejlesztett három szintézis mibenlétét.

A nagy politikai narratívák, mint ideológiák, melyekről szó van a szintézisek kapcsán: konzervativizmus, liberalizmus, kommunizmus. Ezek logikai elvei, szintézisei: diszjunktív, vagyis elválasztó szintézis (Isten); konjunktív, vagyis összegyűjtő szintézis („Én”); és konnektív, vagyis összekötő szintézis (Világ). A három ideológiai magyarázó narratíva tehát leegyszerűsítve a következő fogalmakra vonatkozik: konzervativizmus – Isten, liberalizmus – „Én”, kommunizmus – Világ.

Alapvető idődimenziójukat tekintve: múlt, jelen, jövő, ám mindig mindegyik szintézis „jelen” van, de különböző intenzitással, és éppen ez az intenzitásviszony tolódhat el a különböző ideológiák javára – illetve a másik/mások hátrányára – végtelenen, egy-egy önkényuralmi rendszerben. Ezt nem akarjuk. Inkább legyen harmónia – de ez nehéz!

A kanti felsorolás mentén, mely az „Én”-ből indul ki, és a „Világ”-on keresztül jut el „Isten”-hez, a háromféle viszony szerinti ítélet (kategorikus, hipotetikus és diszjunktív ítélet), valamint a logikai alapelvek (az ellentmondás elve, az elégséges alap elve és a kizárt harmadik elve) közötti összefüggésről Kant egy 1789. május 19-i keltezésű, Reinholdnak küldött levelében írt.²⁵

A kantiánus észideák tekintetében Czétány szerint az „én” a jelenségeket összegyűjtő és kategorizáló nyaláb, a világ az új eseményeknek feleltethető meg, Isten pedig a rendnek. Logikájukat tekintve: „és”, „ha-akkor”, „vagy”. Időbeli struktúrájuk szerint: jelen, jövő, múlt.

A tiszta fogalmak vagy transzcendentális ideák minden feltétel feltétlen szintetikus egységére irányulnak. Ez alapján a háromféle transzcendentális idea a következő:

1. a *kategorikus és konjunktív szintézist* végrehajtó feltétlen egység, a predikátum nélküli szubjektum, az Én;
2. egy sor feltételes tagjainak *hipotetikus és konnektív szintézise*, a jelenségek alkotta sor feltétlen egysége, a Világ;
3. egy rendszer elemeinek *diszjunktív szintézise*, a gondolkodás valamennyi lehetséges tárgyának feltétlen egysége, Isten.²⁶

Most hosszabban idézzük Czétány írását (2019, 82 sk.) a kommunista ideológiáról, melyben bemutatja, hogy a tőkés „Én”-központú liberalizmusának (konjunktív szintézis) túlkapásai ellen lép fel a strukturális változást kieszközölő kommunizmus, mely azonban önmaga is túlzásokba eshet. Ilyen túlzás a konnektív szintézis egyoldalú, transzcendens kiemelése és használata a logikai lehetőségfeltételek – transzcendentális elvek – közül, mely által a kommunizmus leegyszerűsítő ideológiai illúzióvá válhat:

„A kifejlett kommunizmus nem a munka megszervezését jelenti. A munka azt hozza létre, ami megosztja őt: a magántulajdont. A munka tehát lényegileg nem szabad. De nem is emberi, hisz az emberi lényeg elidegenedése nyilvánul meg benne.²⁷ A kommunizmus az ember szabad produktív élettevékenységének megszervezése. Ennek feltétele a munkamegosztás és a magántulajdon felszámolása, ami egyben alapjuk, a munka megszüntetését jelenti. Nem elég elsajátítani a munka által termelt értéktöbbletet, azt a struktúrát kell felszámolni, ami a magántulajdont, a természetadta munkamegosztást és ezzel magát a munkát kitermeli. A munka is bizonyos társadalmi viszonyok terméke. A kommunizmust nem a munka és a tulajdon megosztásának diszjunktív viszonyai szervezik meg, hanem az emberi produktivitás konnektív viszonyai. Ha azonban egy társadalmi rendet exkluzív diszjunktív rögzítenek és szabályoznak, mennyiben beszélhetünk itt még egyáltalán társadalomról? Mi a kommunizmus létmódja? »A kommunizmus szemünkben nem *állapot*, amelyet létre kell hozni, nem *eszmény*, amelyhez a valóságnak hozzá kell igazodnia. Mi kommunizmusnak a valóságos mozgalmat nevezzük, amely a mai állapotot megszünteti.«²⁸ »A *kommunizmus* a legközelebbi jövő szükségszerű alakja és energikus elve, de a kommunizmus nem mint

---

²⁵ Kant, 1972, 391.

²⁶ I.m., Kant 1781/2004, TÉK, 325-326. Idézi Czétány 2015, 35. o.

²⁷ Marx: Friedrich List „*Das nationale System der politischen Ökonomie*” című könyvéről. In: MEM 42, 1981, 202-203.

²⁸ Marx – Engels: A német ideológia. In: MEM 3, 1960, 35.

olyan az emberi fejlődés célja, - az emberi társadalom alakja.«²⁹ A kommunizmus energetikus elv, mozgalom, mozgás, egy destruktív, a társadalmi állapotot megszüntető, a tőke kisajátító konjunkcióit és a munkamegosztás exkluzív diszjunkcióit leromboló folyamat. E megszüntetés célja nem egy újabb, „eszményi” állapot létrehozása. A kommunizmus nem végállapot, egyáltalában nem állapot vagy állam. Amennyiben a kommunizmus azokat a feltételeket teremti meg, amelyek a produktív életet biztosítják, maga is produktív életfolyamat kell legyen, a közösség produktív élettevékenysége. A kommunizmus nem intézményesült rend [ám jegyezzük meg, hogy megvalósulási formáiban mindig azzá vált (M. A.), melyről Quante kapcsán lesz majd szó], hanem önmagát termelő folyamat, az emberi lényeket kiteljesítő tevékenységek kapcsolódásainak produktív folyamata. Nem egy jövőbeli jelen állapota, hanem egy mindig eljövő esemény, amelyet az aktuálisan fennálló feltételek alapján kell előhívni.

Úgy tűnik, csak kizáró elválasztásokra és kisajátító egybekapcsolásokra alapulhat szilárd társadalmi intézményrendszer, állam, „állapot”. A munka elidegenedése a társadalmi állapot mint olyan terméke. A nem elidegenedett, azaz pusztán elsajátító létforma ezzel szemben az esemény, esetlegesen alakuló konnekciók eljövő eseménye. Ennek egyetemes víziója a konnektív szintézis egyoldalú használatából ered. Ez esetben tehát egy újabb, ezúttal a konnektív szintézis transzcendens használatából eredő konstitutív eszmével, transzcendentális illúzióval van dolgunk. A „totális embert” megvalósító élet is csak a konnektív szintézis egyoldalú használatának szemszögéből válik láthatóvá. Az elidegenedés az emberi társadalom e transzcendens ideájának szembeállítására a valóságos, a valóságosan elentmondásos, a valóságosan egyenlőtlen és kizsákmányoló társadalommal.

A marxi elbeszélés a korabeli tőkés társadalom alapvető termelési szintéziseinek, valamint azok feszültségeinek átfogó képét adja. Bemutatja, hogyan szünteti meg a feudális társadalom rögzített, röghöz kötött diszjunktív szintéziseit a tőke konjunktív szintézise, amely a különböző termelőerőket a saját mozzanataiként sajátítja ki és konjugálja, illetve hogyan alakít ki olyan új alárendelt elválasztásokat, melyek a tőke szintézisét lehetővé teszik. Megmutatja, hogy az önmagát fialó tőke mértéktelen növekedése nem más, mint e szintézis transzcendens használatából eredő fétis – mintha e feltétlen konstitutív eszme tenné lehetővé mozzanatai létezését. Mindezt azonban Marx a termelési viszonyok egy másik szintézisének mint eszmének az abszolutizálása felől fogalmazza meg. Ez a termelési viszonyok konnektív szintézise, melynek transzcendens használata eredményezi a kommunizmus ideáját.”

Marx alapgondolata filozófiai szempontból egyszerű: baj van a társadalmi struktúrával, mert az újratermeli az egyenlőtlenségeket – ezen kell változtatni. A társadalmi átalakítás marxista-leninista-sztálinista, maoista, polpotista – és egyéb típusú kommunista ideológiaexportok – erőszakos forradalmi átalakításai a felesleges személyes tragédiák árán is mind teljes kudarcba fulladtak. A nyugati típusú kapitalista-kritikák azonban ezt messziről nézték, valódi tapasztalataik erről nem voltak, de a társadalommal kapcsolatos elégedetlenségük, intellektuális tettvágyuk mégis fűtötte őket, és annál jobb terepet saját belső elégedetlenségük kiélésére és elképzeléseik megvalósítására nem találtak (például Sartre esetében), mint a társadalom teljes átalakítása, hiszen mi lehet annál magasztosabb egy ateistának, mint a rendszer újragondolása. Bár nyugaton a nép általános jólétben élt – legalábbis a KGST-országokhoz viszonyítva –, és szabadságjogaik is megvoltak, illetve nyílt verseny volt mindenben, mégis Marxtól másolták: az egész világot akarták progresszív, „haladó” módon átformálni. Ez a folyamat pedig a mai napig hat.

---

²⁹ Marx: Gazdasági-politikai kéziratok 1844-ből. In: *MEM* 42, 1981, 116.

Ennek szellemében kezdték lassan, kis lépésekben lebontani a hagyományt. Nem magát a nemzetet, hanem először „csak” annak attribútumait kezdték ki fogalmi alapon. Például, a nemzet-hez hozzátartozik egy bizonyos normalitás-fogalom, a nemzet tagjainak megegyezése a normalitás kereteiről. Mi az elfogadott és mi nem? A normalitást elrelativizálta a francia Canguilhem (1943/2004), tanítványa Foucault pedig – többek között – a normalitásra való kényszerítés történeti alakzatjait mutatta be (például: Foucault, 1975/1990: *Felügyelet és büntetés. A börtön története.*), élete végén pedig a szinte minden külső korlát és szabályozás alóli kibúvást hirdette, a „Valósítsd meg önmagad!” imperatívuszát (Foucault, 1984/2001).

Ezzel azonban a kommunizmus struktúra-megváltoztató, szabály-átíró jellege ismét egy gondolkodás-történetileg liberális alakot öltött (mondjuk szükség is volt rá, mert a klasszikus munkásosztály a nyugati államokban viszonylag elégedett szociális hálóban élt, és a régi baloldali követelések már idejüket múlták). Ez utóbbi azonban a klasszikus liberalizmus felől a XXI. századi neoliberalizmus (mely mára túllépett a „csak” gazdasági aspektuson) felé tolta el a hangsúlyokat, az „Én” mindennemű vágykielégítése érdekében. A kommunizmus így az általános felszabadító-jellege miatt visszaérkezett saját ősellenségéhez, mivel a kommunizmus célja nem a tőkés neoliberalizmusa volt, hanem éppen ellenkezőleg, alapvetően a magántulajdon teljes megszüntetésében gondolkodtak. Az pedig, hogy manapság a XXI. században a neoliberálisok úgy tesznek, mintha támogatnák a kommunistákat (bár csak kihasználják őket) és a kommunisták naivan beállnak mögéjük, nem újdonság, hiszen maga Engels írta *A kommunizmus alapelvei* utolsó bekezdésében, hogy a kellő pillanatig (a forradalomig) a kommunistáknak be kell állniuk a liberálisok mellé, és ezt akár tekinthetnénk idejétmúlt kommunista stratégiának is, mely úgy tűnik, hogy történelmi léptékben bizonyos esetekben körkörös ismétli a nagy ideológiai narratívákat: konzervativizmus, liberalizmus, kommunizmus. Idézzük most az említett utolsó bekezdést:

„Végül Németországban még csak ezután következik be a burzsoázia és az abszolút monarchia döntő harca. Mivel azonban a kommunisták addig nem számíthatnak a döntő harcra önmaguk és a burzsoázia között, amíg a burzsoázia nem uralkodik, a kommunistáknak érdeke segíteni, hogy a burzsoák a lehető leghamarabb uralomra jussanak, hogy aztán a lehető leghamarabb ismét megdöntsék őket. A kommunistáknak tehát a kormányokkal szemben mindenkor a liberális burzsoák pártjára kell állniuk, s csak attól kell őrizkedniük, hogy osztozzanak a burzsoák önámításaiban, vagy pedig hitelt adjanak arra vonatkozó csábító állításaiknak, hogy milyen üdvös következményei lesznek a burzsoázia győzelmének a proletariátus számára. Az egyedüli előnyök, amelyeket a burzsoázia győzelme a kommunistáknak nyújtani fog, a következők lesznek: 1. különféle engedmények, amelyek megkönnyítik a kommunistáknak alapelveik megvédését, megvitatását és terjesztését, s ezzel megkönnyítik a proletariátusnak egy szorosán egybeforrt, harcrakész és szervezett osztállyá való egyesülését; és 2. az a bizonyosság, hogy az abszolút kormányok bukásának napjától kezdve a burzsoák és a proletárok közötti harc kerül sorra. Ettől a naptól kezdve a kommunisták pártpolitikája ugyanaz lesz, mint azokban az országokban, ahol a burzsoázia már most uralmon van.” (Engels, 1847/1983, 102.sk.)

Ne legyenek illúzióink, a stratégiai összeborulás ma is, mint mindig csak időleges, méghozzá a harmadik ideológiával szemben (konzervativizmus), amit mi lecserélünk nemzeti identitásra és öntudatra (Müller, 2021, 2022). Persze megint egy másik kérdés, hogy a kommunista pártok uralma és hatalma alatt ismét mindig egy szűk pártelit kezébe került az anyagi javak feletti irányítás, ami leküzdhetetlen paradoxonnak tűnt a megcsontosodott pártvezetés tekintetében – ezért voltak sűrű belső „tisztogatások” (vagyis: „a forradalom felzabálja gyermekeit”) –, amit az elsőszámú pártvezető tekintetében a legkritikább esetben hajtottak végre. Lássuk egy konkrét íráson keresztül, hogy mi volt a kommunizmus álma és valósága.

1.3. Az Engels által csodált kommunákról és a XX. századi kommunista pártok általi megvalósítási kísérletek kudarcainak okairól, tévútjairól

Van egy kevésbé ismert és idézett írás, amely azonban részletesen leírja, hogy milyen gyakorlati példák mutatnak a kommunizmus lehetőségének irányába. Az ebből származó inspirációk és téves következtetések, valamint a más irányú rossz gyakorlatok azonban rávilágítanak az ideológia és a gyakorlat közötti különbségekre is. Engels szerint ugyanis a közösség összefogása már önmagában is megszünteti az alantas munkát. Ám tegyük hozzá, hogy a magasztos eszme hosszú távon azért mégsem képes felülírni az észleleti tényeket, vagyis egyszerűen és profánul fogalmazva – ezt úgyis kedvelik a kommunista „megmondók”: ami bűdös, az nem lesz rózsas-illatú attól, hogy rámondják. Engels írja (1844 nov. - 1845 febr.): *Az újabban létrejött és még fennálló kommunista települések leírása* kapcsán:

„A kommunizmus, a javak közösségén alapuló társadalmi élet és tevékenység ugyanis nemcsak lehetséges, hanem Amerika sok közösségében és egy helyütt Angliában máris csakugyan megvalósult, méghozzá a legjobb eredményekkel, amint látni fogjuk. Egyébként, ha ezt az ellenvetést valamivel alaposabban megvizsgáljuk, azt látjuk, hogy két további ellenvetésre bomlik; tudniillik először: nem akadnának munkások az alantas és kellemetlen testi munkák végzésére; és másodsor: ha egyenlő jogot formálhatnának a közös tulajdonra, az emberek veszekednének ezért a tulajdonért, s így a közösség ismét felbomlana. Az első ellenvetés egyszerűen így oldódik meg: ezek a munkák, ha már ilyen közösségben végzik őket, többé nem alantasok; azután meg tökéletesített berendezések, gépek és hasonlók útján csaknem teljesen kiküszöbölhetők. Például New York-ban egy nagy szállodában gőzzel tisztítják a cipőket, és az angliai Harmony kommunista településen (amelyről alább szólok) a kényelmes, angol módra berendezett árnyékszék (water closets) nemcsak önműködően tisztítódnak, hanem csövekkel is el vannak látva, amelyek a szennyet egyenesen a nagy trágyatartályba vezetik. — Ami pedig a második ellenvetést illeti, eddigelé az összes kommunista kolóniák tíz-tizenöt év alatt olyan hihetetlenül meggazdagodtak, hogy mindenkiből, amit csak kívánhatnak, több van nekik, mint amennyit el tudnak fogyasztani, tehát semmi ok nincs veszekedésre.” (MEM. 2. kötet, 1959, 490.)

Csak gondoljunk bele: sohasem lesz alantas munka? Ma, azaz közel 180 év elteltével sincsen? Mindig lesz közkedveltségnek nem örvendő munka-fajta, munka-minőség. Ezt manapság a gépésítés mellett bevándorlókkal, külföldi munkavállalókkal oldják meg, azaz külföldről önszántukból bevándorolt vendégmunkásokkal. Ha jól érzik magukat, akkor ezen felbuzdulva jönnek utánuk mások is, és így Marx reménye, az elégedetlenségből (alacsony munkabér, egészségügy hiánya, nyugdíjrendszer hiánya, szociális rendszer hiánya, stb.) eredő kommunista proletár-forradalom elmarad, a fizetésük hiába lehet kevesebb az átlagosnál, mégis vannak, akik ezzel viszonylag jól járnak, mert eredeti hazájukban kiszolgáltatottságukat már nehezen tűrték, és ennek okán „bevállalják” az alacsonyabb átlag-életszínvonalat valahol a fejlettebb világban, mivel náluk otthon még ez is jóval többnek számít, és így a külföldi munkavállaló biztosítani tudja saját és családja megélhetését.

Csak mellékszálón említsük meg a pár éve – főként 2015 óta – zajló nyugat-európai folyamatok kapcsán, hogy ha a más civilizációkból, kultúrkörökből érkező illegális bevándorlók többségüket tekintve integrálhatatlanok maradnak (ráadásul bejelentett munka helyett a segélyezést választják, tehát eleve nem „proletár” munkásokká válnak), illetve demográfiai okokból előbb-utóbb akár demokratikusan is meg tudják majd szervezni magukat – mivel idővel állampolgárságra is szert tehetnek –, így ők majd forradalmasítani kívánják a megszállt társadalmakat, de nem a munkásosztály nevében amolyan neokommunista módon, hanem vallásuk dicsőítésének

érdekében, beteljesítve Huntington (1998/2018) jóslatát. Az USA-ban pedig a *Woke* neokommunistái a „nem privilegizált” rétegek, a valamilyen szempontból hátrányos kisebbségek és a volt rabszolgák leszármazottjaiként szociális alapon kívánnak forradalmat (a velük szimpatizálókkal és kihasználóikkal – leginkább a neoliberálisokkal – együtt), és nem mint klasszikus proletár munkásosztály lázadtak fel az elmúlt években, lásd: BLM.

1.3.1. Önkéntesség helyett erőszakos kényszerítés: a rendőrség feleslegessége versus rendőrállam

Engels szerint, ha nem vallási alapon, hanem ésszerűen csoportosulnának a résztvevők, akkor hatékonyabbak lennének. Ő abból indul ki, hogy ha a vallási közösségek kommunái (akkoriban például a shaker-ek Amerikában, 300-800 fős közösségei) gazdaságilag sikeresek, és még rendőrrre sincsen szükségük, akkor mennyivel jobb lesz majd egy ésszerű kommunista berendezkedés.

„Az olvasó látni fogja, hogy a továbbiakban ismertetett települések legtöbbjét mindenféle vallási szekták alapították, amelyek különböző kérdésekről többnyire igen idétlen és esztelen nézeteket vallanak, s e sorok írója csak röviden meg akarja jegyezni, hogy e nézeteknek semmi közük sincs a kommunizmushoz. Nyilvánvalóan közömbös is, hogy azok, akik a közösség megvalósíthatóságát tetteikkel bizonyították, egy istenben, húsz istenben hisznek-e vagy egyetlen egyben sem; ha esztelen vallást követnek, akkor ez akadály a közösség útjában, s ha a közösség itt mégis életképesnek bizonyul, mennyivel inkább lehetséges akkor másoknál, akik ilyen örültségektől mentesek.

[...]

nincsen köztük egyetlen szegény és szűkölködő sem, nincsenek köztük elhagyott özvegyek és árvák; nem ismerik a szűkölködést, és nem kell félniük tőle. Tíz városukban nincsen egyetlen csendőr vagy rendőr, nincs bíró, ügyvéd vagy katona, nincs börtön vagy fegyház; s mégis minden rendben folyik. Az ország törvényeit nem miattuk hozták, s felőlük akár hatályon kívül is helyezhetnék őket, a kutya sem ugatna utánuk; mert a legnyugodtabb állampolgárok, és soha egyetlen bűnözőt sem szolgáltattak a börtönök számára. Mint mondtam, a legtökéletesebb vagyonközösségben élnek, egymás között nem folytatnak kereskedést és nem használnak pénzt. A múlt évben egy Finch nevű angol utazó meglátogatta az egyik ilyen várost, a Lexington melletti Pleasant Hillt Kentucky államban, [...]” (MEM. 2. kötet, 1959, 491. sk.)

Az viszont enyhén szólva sajnálatos és visszás, hogy a rendőrség nélküli társadalomról való ábrándozás helyett a kommunizmus erőszakos megvalósítói a létezett szocializmusokban rendőrállamokat hoztak létre, és a helyett, hogy ártatlanul éltek volna és a közjót szolgálták volna, a velük egyet nem értőket kivégeztették, és tömeggyilkosságokra is hajlandóak voltak, a köznépet pedig – akiket rá bírtak venni – besúgókká silányították.

1.3.2. Lokális megvalósítás helyett országos, sőt internacionalista igények: jólét helyett részsikerek és gazdasági csőd

Továbbá ama álom, hogy majd annyit termelnek, amennyit el sem bírnak fogyasztani helyett: gazdasági csőd lett a vége a kommunizmus-kísérleteknek az egész Kelet-Európai blokkban. (Az igaz, hogy időlegesen bizonyos termelési szegmensekben az egész gazdasági képet torzítva be is következett bizonyos túltermelés, de a központosított téves előre-tervezés és az egészséges – önmagát korrigáló – verseny kiiktatása okán többnyire silány minőségben, más szegmensek magasabb minőségű áruiból pedig hol lehetett kapni, hol pedig inkább nem.)

Engels szerint a kívánt kommunista állapot a shaker-ek mintájára viszont így összegezhető:

„[...] többnyire nagyon szegények voltak, eleinte sokat kellett nélkülözniük; de szorgalmukkal, takarékoságukkal és mértékletességükkel mindezt leküzdötték, és most bővében vannak mindennek, s nem tartoznak senkinek egy fillérrel sem.” (MEM. 2. kötet, 1959, 492.)

Problémás azonban, hogy Marx és Engels nem abban gondolkoztak, hogy szinte a semmiből építenek majd jól funkcionáló közösséget, hanem, hogy ők és követőik megváltoztatják a társadalmi struktúrát. Mit jelent a társadalmi struktúra megváltoztatása? Egyik kommunista értelmélet szerint a tulajdon- és munkaviszonyok valamilyen kiegyenlítése az emberek között, másik – úgymond tényleges, véres forradalmi – változat szerint pedig az, hogy elveszik a gazdag tőkés tulajdonát és azt „valahogyan” szétosztják a munkásosztály tagjai között, akár úgy, hogy a pártelit „gondozására” bízzák a közösnek mondott vagyont.

Alábbi pedig egyértelműen mutatja, amit a MEM (Marx és Engels Művei) kommunista szerkesztősége minden kötet jelmondatává tett: „*Világ proletárjai egyesüljete!*”, mely internacionalista jellegét (azaz nemzetek felettségét) hangsúlyozza.

„Ha a munkások egymás között egységesek, összetartanak és egy célt követnek, akkor hasonlíthatatlanul erősebbek a gazdagoknál. S ha még hozzá ilyen ésszerű és minden ember javát szolgáló célkitűzés lebeg szemük előtt, mint amilyen a vagyontömeg, akkor csakugyan magától értetődik, hogy a gazdagok közül a jobbak és értelmesebbek a munkásokkal egyet fognak érteni, és segítik őket.” (MEM. 2. kötet, 1959, 503.)

Az, hogy egy-két tőkés vagy akár a burzsoá elit néhány tagja átáll e próbálkozások mellé, inkább a kivételeket jelenti, és nem tömeges jelenség, bár ezek is többnyire kudarcba fulladtak, mivel vélhetően Leon gróf sem bírta – kezdeti lelkesedése ellenére – a teljes egyenlőséget elviseelni, és inkább kiskirály kívánt volna lenni valamilyen félresikerült kísérlet érdekében, ahol a papot majd ő használja, mint korábban az ősei.

„[...] a shaker-eken kívül vannak Amerikában még más vagyontömegben alapuló települések is. Mindenekelőtt a *rappitákat* kell itt megemlítenünk. Rapp *württembergi lelkész* 1790 körül egyházközségével együtt elszakadt a lutheránus egyháztól, s mivel a kormány üldözte, 1802-ben Amerikába ment. Hívei 1804-ben követték, s így mintegy száz családdal együtt letelepült Pennsylvániában [majd jól termő földjeiken túladván profittal, Indiana-ban felépítették *New-Harmony* várost]. 1825-ben egész kolóniájukat eladták Robert Owen úrnak kétszer százezer tallérért, és harmadszor is az őserdőbe mentek. Ezúttal a nagy Ohio folyó mellett települtek le, és felépítették *Economy* városát, amely nagyobb és szebb, mint bármelyik azok közül, amelyekben korábban laktak. 1831-ben León gróf egy körülbelül harminc németből álló társasággal Amerikába érkezett, hogy csatlakozzék hozzájuk. Szívesen befogadták ezeket az új jövevényeket; de a gróf a tagok egy részét Rapp ellen uszította, s ezért az egész község egy gyűlésen azt a határozatot hozta, hogy Leonnak és embereinek el kell menniök. A hátramaradók az elégedetleneknek több mint *százhuszezer tallért* fizettek ki, és ebből a pénzből León egy második kolóniát alapított, amely azonban rossz igazgatás miatt megbukott; résztvevői szétszóródtak, s *León gróf* nemsokára ezután mint *csavargó* halt meg Texasban. *Rapp* települése ellenben a mai napig is virágzik.” (MEM. 2. kötet, 1959, 495.)

Ebből már magának Engelsnek is sejtenie kellett volna, hogy *a kommunista átállás tömeges méreteken lehetetlen, sokkal inkább egyéni elhatározások, a szegénységből való kilábalás akaratlan és a munkabírás kapcsolta össze az ilyen társadalmi kísérleteket, nem csak egy emberekre kényszerített ideológia.* (Manapság is divatos a társadalomból való részleges kivonulás, ám sokszor jellemzően éppen olyanok által, akik a felgyorsult életből kívánnak kilépni, ám ez inkább

hippi-jellegű kommunákat eredményez, semmint a munkásosztály által megvalósítandó „osztály nélküli társadalmat”.)

Engels hangoztatja, hogy amelyik kommunában valami probléma volt, az csak azért volt, mert nem volt eleve vagyonszövetség, vagy kedvezőtlen hitelekkel finanszírozták a földvásárlásokat és az épületek felépítését, de ez szerinte idővel kiküszöbölhető probléma.

„Am nemcsak Amerikában, hanem Angliában is megkísérelték a vagyonszövetség megvalósítását. Itt az emberbarát *Robert Owen* harminc év óta hirdette ezt a tanítást, nagy vagyont mind rááldozta, és utolsó fillérjét is odaadta azért, hogy megalapíthassa a *Hampshire*-ben most fennálló *Harmony* kolóniát. Erre a célra társaságot alapított, amely egy 1200 holdas birtokot vásárolt, és ott Owen javaslatai alapján közösséget hozott létre. A közösségnek most több mint száz tagja van, akik együtt élnek egy nagy épületben, s akiket ez ideig főként földműveléssel foglalkoztattak. Minthogy ezt a kolóniát már eleve az új társadalmi rend tökéletes mintájaként akarták berendezni, jelentékeny tőke kellett hozzá, és eddig már vagy kétszázezer tallért költöttek rá. E pénz egy része kölcsön, s ezt időről időre törleszteni kellett, amiből sok nehézség származott, és pénz híján sok létesítményt nem tudtak befejezni és jövedelmezővé tenni. S minthogy a község tagjai nem egyedüli tulajdonosai voltak a létesítménynek, hanem a létesítményt birtokló szocialista társaság vezetősége irányította őket, olykor ebből is félreértés és elégedetlenség származott. De a dolog mindamellett halad, a tagok az összes látogatók tanúsága szerint igen jól megférnek egymással, kölcsönösen segítik egymást, és a létesítmény fennállása most minden nehézség ellenére mégis biztosítva van. A dolog lényege az, hogy mind e nehézségek forrása nem a közösség, hanem az, hogy a közösség még nem valósult meg teljesen. Mert ha megvalósult volna, akkor a tagoknak nem kellene minden keresetüket kamatok és kölcsönök törlesztésére fordítaniuk, hanem a létesítményt tökéletesíthetnék belőle, és jobban gazdálkodhatnának; s akkor igazgatóságukat is maguk választanák, és nem függenének mindig a társaság vezetőségétől.” (MEM. 2. kötet, 1959, 499. sk.)

Ez az Owen útmutatása szerint létrehozott szocialista közösség (a vezető társaság és a munkások) valóban eredményesebbek voltak (1896-ig működött³⁰), de Engelsnek meg kellett volna említenie, hogy Owen saját próbálkozása végül kudarcba fulladt, a rappisztól vásárolt Indiana-i New-Harmony is belső viták miatt felbomlott (Bayer, 2001, 228.). Kissé részletesebben:

„1821-ben létrehozta a *London Cooperative and Economical Society* szövetkezetet. Nézetek miatt a papság sokszor és erősen megtámadta, ezért Észak-Amerikába ment ki 1823-ban, ahol Indiana államban kommunisztikus gyülekezetet alapított, legismertebb közülük a New Harmony. Ezek azonban nem tudtak tartósan gyökeret verni, 1826-ban feloszlottak. 1827-ben visszatért Angliába, 1830-ban megalapította a „*National Labour Equitable Exchange*” nevű munkatőzsdét. Ez a kereskedelmi profit megszüntetése céljából közvetlen kapcsolatot teremt a termelők és a fogyasztók között.”³¹

Engels tehát túlzottan optimista volt, mivel kicsiben is kétséges az, amit nagyban Lenin megpróbált megvalósítani (permanens, folyamatos forradalom mindkét szinten: egyszerre társadalmi- és ipari fejlődés; aminek megvalósítását Marx már eleve kétségesnek tartotta, Sztálin erőszakos megvalósítás-kísérlete pedig teljes csődöt okozott mindenhol, ahol sztálinisták tartották kezükben a hatalmat).

³⁰ <https://www.hampshire-history.com/robert-owen-pioneering-socialist/> (Letöltés: 2023-04-11)

³¹ [https://hu.wikipedia.org/wiki/Robert_Owen_\(politikus\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Robert_Owen_(politikus)) (Letöltés: 2023-04-11)

1.3.3. Ideológiai függetlenség és erkölcsi „aranyszabály” helyett kikényszerített egyetértés a dialektikus materializmus világvázlatával

A *Harmony*-ban élő közösség szokásait részletesen idézi Engels (MEM. 2. kötet, 1959, 500-502.), és őket a legsikeresebb szocialista közösségnek tartotta. Említsük meg röviden érdeke-
sebb szokásaikat:

„Fűzzünk hozzá ehhez a leíráshoz még egyet s mást e közösség belső berendezkedéséről. A tagok egy nagy házban élnek együtt, mégpedig mindenkinek megvan a külön hálószobája, amelynek igen kényelmes a berendezése; a háztartást az asszonyok egy része vezeti mindannyiuk számára közösen, ily módon persze igen sok fölös költség, idő és fáradság takarítható meg, amely megtakarítás sok kis háztartás esetén veszendőbe menne, és sok olyan kényelem érhető el, amelyre kis háztartásokban egyáltalán nincs mód. Így például a konyha tüze egyúttal a ház minden szobáját meleg levegővel fűti, és csöveken át meleg és hideg vizet vezettek minden szobába, s vannak még más efféle kellemességek és előnyök, amelyek csak közösségi berendezkedés esetén lehetségesek. A gyerekeket a településhez tartozó iskolába adják, és ott közköltségen nevelik. A szülők akkor láthatják gyermekeiket, amikor akarják, és a nevelés kiterjed mind a testi, mind a szellemi képzésre, s a közösségi életre készít elő. Vallási és teológiai perpatvarral, göröggel és latinnal nem gyötrik a gyermekeket; ehelyett annál jobban megismerik a természetet, saját testüket és szellemi képességeiket, és a földeken felüdülnek a kevés ülés után, amelyet megkívánnak tőlük; a tanítás ugyanis éppoly gyakran folyik szabad ég alatt, mint zárt helyiségekben, és a munka a nevelés egy része. Az erkölcsi nevelés ennek az egy tételnek az alkalmazására szorítkozik: Ne tedd másoknak, amit nem akarsz magadnak — tehát a teljes egyenlőség és testvéri szeretet megvalósítására., (MEM. 2. kötet, 1959, 502.)

Erkölcsi alapelvük az Újtestamentum aranyszabályának parafrázisa – amit Engels így expliciten nem mond ki –, de a későbbi kommunisták Marxból kiindulva ateisták, dialektikus materialisták voltak; ezért beszél Engels „vallási és teológiai perpatvar”-ról, „vallási hazudozás”-ról (491. o.), és hangoztatja a vallással szemben az észszerűséget (mely utóbbi azonban nem ad akkora elköteleződést, mint érzelmeink – ahogyan azt Rousseau is mondja a szívbe írott törvények kapcsán (Rousseau, 1762/1997) –, illetve más szavakkal: megélt életünk minőséges tartamossága [ez Bergson (1889/1923) fogalma], tudatos és tudattalan berögződéseink). Ismeretes a marxi mondás 1843-ból: „A vallás a nép ópiumja!”; valamint a kommunista Rákosi idejében a börtönök AVH-s (Államvédelmi Hatóság) felirata: „Ne csak őrizd, gyűlöld is!”; ez a típusú gondolkodás és hozzáállás nem különbözik bizonyos vallási közösségek elleni cinikus viselkedéstől (holokauszt). Távol van ez minden tekintetben a minta-kommunáktól.

1.3.4. Vagyonközösség versus a magántulajdon feladásának kikényszerítése

A vagyonközösség észszerűségét a „szeparatisták” mesészerű példáján látja igazolva Engels, amit most a részletek kedvéért hosszabban idézünk:

„Egy másik, vagyonközösségben élő község az Ohio állambeli *Zoarban* telepedett meg. Ezek is *württembergi szeparatisták*, akik Rapp-pal egy időben szakadtak el a lutheránus egyháztól, s miután az egyház és a kormányzat tíz éven át üldözte őket, ugyancsak kívándoroltak. Nagyon szegények voltak, és csak londoni és amerikai emberbarát quakerek támogatásával tudták céljukat elérni. 1817 őszén érkeztek meg Philadelphiába lelkészük, *Bäumler* vezetésével, egy quaker-től megvették azt a darab földet, amely most is birtokukban van még, és amely hétezer hold kiterjedésű. A vételárat, mintegy hatezer tallért, részletekben kellett törleszteniük. Amikor megérkeztek és megszámták pénzüket, kitűnt, hogy fejenként éppen hat tallérjuk maradt. Ez volt minden; a föld vételárából még egy fillért sem fizettek ki, s e néhány tallérből kellett vetőmagvakat, mezőgazdasági felszerelést

vásárolniuk, valamint létfenntartási eszközöket a legközelebb aratásig. Egy erdőt találtak ott néhány gerendaházzal, s ezt az erdőt kellett feltörniük; de fűgén nekiláttak a munkának, földjeiket hamarosan szántásra alkalmassá tették, és már a következő évben építettek egy malmot. *Kezdetben földjüket kisebb parcellákra osztották*, mindegyiket egy-egy család művelte meg saját számlájára és *magántulajdonaként*. *De hamarosan látták, hogy ez így nem helyes*, mert minthogy mindenki csak *magának* dolgozott, nem tudták az erdőket elég gyorsan kiirtani és művelhetővé tenni, s egyáltalában nem tudták egymást kölcsönösen kellőképpen segíteni, ezáltal sokan adósságokba keveredtek, és az a *veszély fenyegette őket, hogy egészen elszegényednek*. Másfél év után tehát, 1819 áprilisában, vagyonközösséggé egyesültek, megfogalmaztak egy alkotmányt, s lelkészüket, Bäumlert egyhangúlag megválasztották igazgatójuknak. Ekkor kifizették a tagok összes adósságait, két év haladékot kaptak a föld vételárára, s kettőzött buzgalommal és egyesült erővel dolgoztak. Ezen új berendezkedés mellett olyan jól boldogultak, hogy már négy évvel a kikötött határidő előtt letörlesztették földjeik egész vételárát a kamatokkal együtt, s hogy különben miként megy a soruk, arról két szemtanú itt következő leírása fog szólni: Egy amerikai kereskedő, aki igen gyakran jár Zoarban, ezt a helységet úgy írja le, mint a tisztaság, rend és szépség mintaképet, benne pompás vendégfogadó, palota az öreg Bäumlér lakásául, kétholdas, szép nyilvános park nagy melegházzal, szép, jóléptett házak és kertek. Az embereket nagyon boldogoknak és elégedetteknek, dolgozóknak és rendeseknek mondja. Leírását a pittsburghi (Ohio) újság közölte („Pittsburgh Daily Advocate and Advertiser”, 1843. július 17.). A többször említett *Finch* kijelentése szerint ez a község a legtökéletesebben berendezett mindazok között, amelyek Amerikában vagyonközösségekben élnek. Hosszan sorolja fel gazdagságukat, elmondja, hogy van egy lenfonodájuk és egy gyapjúfonó gyáruk, egy cserzőműhelyük, több vasöntödéjük, két malmuk, két fűrésztelepük, két cséplőgépük és egy sereg műhelyük mindenféle szakma számára. Azon kívül azt mondja, hogy földjük jobban van megművelve, mint bármely másik azok közül, amelyeket Amerikában látott. A „Penny Magazine” a szeparatisták vagyonát százhetven-száznyolcvanezer tallérra becsüli, s ezt *mind* huszonöt év alatt keresték, hiszen mindössze fejenként hat tallérral kezdték. Körülbelül kétszázan vannak. Egy ideig ők is tiltották a házasságot, de, akár a rappisták, elálltak ettől, és most házasodnak.” (MEM. 2. kötet, 1959, 496. sk.)

Ez a mesészerű leírás adhatta a legnagyobb inspirációt Engelsnek, hogy elhiggye a kommunizmus nagyléptékű, osztársadalmi megvalósíthatóságát, ám az olyan megfogalmazásokat, mint a vezető „palotája” vagy a „több vasöntöde” óvatosan, relatíve kell értelmeznünk ahhoz képest, hogy honnan kezdték. A „több vasöntöde” egyszerűen a szerszámkészítést szolgálja, és nem az ózdi kohóhoz mért ipart kell érteni rajta, a „palota” pedig egy akkori lelkészlakáshoz mérve komfortos felszereltséget jelentheti. (A valódi „palota” kifejezést inkább a magyar kommunista elit hallotta meg és követelte magának a II. világháborút követően. A XX. századi „nagy” kommunista vezetők alakjait is ilyen leírásokból kölcsönözték, ám a szelídebb Bäumlér és Rapp tiszteletesek helyett inkább teljhatalmú szellemi vezetők, sőt kvázi ideológiai atyák, bálványok voltak ők az elvtársak számára – „hála” a kiépített propagandagépezetnek –, például: Lenin, Sztálin, Mao, stb.; manapság azonban visszásnak tűnik, hogy a tömegeket „szolgálók” inkább mindenható királyhoz, cárhoz, császárhoz hasonlatos vezetők voltak, ami a mai demokratikus elképzelések szerint minimum visszás, és éppen ellentétes az ideális kommunáról leírtakkal.)

Az anyagi helyzet (önálló indulótökből közvagyon, vagy hitel és kamattörlesztés) nagyban befolyásolhatja egy közösség sikerességét, és Engels ebben látja a legfőbb kockázatot. (Tehát nem az átnevelés, a propaganda a legnagyobb probléma számára, hiszen az tanulás/tanítás által elérhető, és evidensnek látszik neki, hogy a történelmi, társadalomtörténeti dialektikus materialista világvázlat-hozzáállás az egyedül elfogadható; éppen ez az egyoldalúság a későbbi megvalósítás-kísérletek erőszakosságának gyökere). Az Owen-i mintára létrehozott angliai Hamps-hire-ben létesített szocialista *Harmony* kapcsán írja:

„A települést, mint mondtam, a szocialisták társaságának elnöke és vezetősége irányítja; ennek a vezetőségnek, melyet évenként választ meg a fióktársaságok egy-egy küldöttjéből összetevődő kongresszus, korlátlan hatalma van, csak a társaság alapszabályainak keretén belül kell maradnia, és felelősséggel tartozik a kongresszusnak. A közösséget tehát olyan emberek kormányozzák, akik a közösségen kívül élnek, és így nem kerülhetők el a félreértések és az akadékoskodások; de még ha ezen és pénzügyi zavarokon meg is buknek a Harmony-i kísérlet, ami azonban egyáltalán nem látszik valószínűnek, akkor ez csak egy okkal több lenne a vagyonszövetség mellett, hiszen e két nehézség oka csak abban rejlik, hogy a közösség még nem valósult meg teljesen. Mindezek ellenére azonban a település fennállása biztosítva van, és ha nem is haladhat és teljesebben ki olyan gyorsan, a közösség ellenfelei mégsem fogják megérni azt a diadalt, hogy tönkre megy. Látjuk tehát, hogy a vagyonszövetség egyáltalán nem lehetetlenség, hanem ellenkezőleg, mindezen kísérletek teljes sikerrel jártak. Látjuk azt is, hogy azok, akik közösségben élnek, kevesebb munkával jobban élnek, több a szabad idejük szellemük kiművelésére, s jobb és erkölcsösebb emberek szomszédjaiknál, akik kitarítottak a tulajdon mellett. Mindezt az amerikaiak, az angolok, a franciák és a belgák, valamint sokan a németek közül szintén felismerték már. Minden országban számos ember van, aki e tanítás terjesztésével foglalkozik és a közösség mellett foglalt állást.

Ez az ügy fontos mindenkinek, de különösen fontos a szegény munkásoknak, akiknek semmijük sincs, akik bérüket, amelyet ma megkeresnek, holnap megint megesszik, s előre nem látott és elkerülhetetlen véletlenek folytán bármely pillanatban elveszthetik kenyerüket. Ezeknek a közösség reményt nyújt egy független, biztos és gondtalan megélhetésre, teljes egyenjogúságra azokkal, akik most gazdagságukkal a munkást rabszolgájukká tehetik.” (MEM. 2. kötet, 1959, 502. sk.)

A vagyonszövetségen felbuzdulva Engels azt állítja, hogy a kommunizmus térhódítása „nyilvánvaló”.

„A shakerek, harmonisták és szeparatisták sikerei, valamint az emberi társadalom egy új rendjének általános szükséglete és a szocialistáknak meg a kommunistáknak ebből fakadó fáradozásai Amerikában sok más embert is arra készítettek az utóbbi években, hogy hasonló kísérleteket tegyenek. [...] Ezekon kívül mondják, hogy újabban még számos közösséget alapítottak, ezekről azonban még nincsenek híreink. — De annyi bizonyos, hogy az amerikaiak, s különösképpen a nagyvárosok, New York, Philadelphia, Boston stb. szegény munkásai szívükön viselik az ügyet, és sok társaságot alapítottak ilyen települések létesítésére, és hogy mindig újabb meg újabb közösségeket kezdeményeznek. Az amerikaiak már megelégtettek, hogy továbbra is annak a kevés gazdagnak szolgái legyenek, akik a nép munkájából élnek; és e nemzet nagy tevékenységéből és kitartásából nyilvánvaló, hogy a vagyonszövetséget hamarosan az ország egy jelentős részében bevezetik”. (MEM. 2. kötet, 1959, 498. sk.)

A vagyonszövetség azonban kényes kérdés. Természetesen, akinek nincsen, vagy kevés vagyona van, az könnyebben hajlik a vagyonszövetségre, akinek azonban felhalmozott vagyona van, az nem is kívánja azt feladni, mivel vagy ő szerezte azt, és ezért akárhogy is, de szerinte „megdolgozott” érte (szorgalommal, ésszel, jó/rosszindulatú furfanggal, ravaszsággal, hazugsággal, erővel, stb.), vagy eleve úgy örökölte, hogy abba beleszokott. Emlékezzünk csak arra az ifjúra, aki Jézus követője kívánt lenni, de vagyonát nem akarta elosztogatni és ezért inkább elsomfordált. Valahogy így álltak össze ezek a kisebb kommunák is, többnyire szegények közösségeként. Egy országban azonban mindig lesznek olyanok, akik szabadon nem csatlakoznának országos mértékű kommunákhoz, hát még mennyire nehézkes lenne ez eltérő történelmi népek között önkéntesen, nemzetközi szinten. Erre a történelmi tapasztalat szerint erőszakkal kényszerítették az egyet nem értőket, és ezzel saját példáik alapjával – az önkéntességgel – mentek szembe.

Egy viccesnek szánt reakció szerint: „A kommunisták a javunkat akarják – de mi nem adjuk!” Ez mai szempontból még jogos is, mivel közel sincsen olyan rossz a helyzet, mint a Marx korabeli munkásosztály idejében. Itt röviden megjegyezzük, hogy már ezért sem kizárólag olyan témákkal foglalkoznak manapság az önjelölt nagy társadalomátalakítók mint régebben a kommunisták (munkásosztály és osztály nélküli társadalom), hanem inkább lazább, kvázi-szociális kérdésekkel: *Woke*, *cancel culture*, zöld kérdések, melyek szinte összenőnek a neoliberais törekvésekkel, mint például az illegális bevándorlás engedélyezése, a kisebbségvédelem különböző divatos formái: LMBTQ+ jogok.

Továbbá az, hogy Marx és Engels elképzelése szerint internacionalista szinten össze kellene fogniuk a munkásoknak, eleve abból indul ki, hogy minden munkás egyetért velük és felismeri saját materialista érdekeit (holott a *Kommunista kiáltványt* is inkább a tőkésék olvashatták és ezért nyugaton inkább biztosították jogokat – jobb bérezés, egészségbiztosítás, nyugdíj stb., – minthogy fellázadjanak ellenük). Másrésről a kommunizmust forradalmi erőszakossággal megvalósítók abból a rosszindulatú előfeltételezésből indultak ki, hogy minden gyártulajdonos kizsákmányoló, vagyis kvázi rabszolgatartó gazember, ez azonban túlzó általánosítás. Egy bizonyos társadalmi osztály általánosító, sőt totális besorolása egy elítélő kategóriába ugyanolyan téves gondolati tett, melyből az egyes népekkel, etnikumokkal szembeni kollektív bűnösség elve is származik. Ebben nem különbözik a baloldali és jobboldali totalitárius diktatúrák logikája. A bűnösöket pedig „megbüntetik”, azaz erőszakkal „átnevelik”, de még inkább megsemmisítik.

Az ilyen típusú logikák fekete-fehérben láttatnak mindent. A kommunisták szerint a kitüntetett osztály a munkásosztály, és mindenkinek ide kell tartoznia. Ám valóban minden munkás ugyanúgy egyértelműen „jó”, mint ahogyan minden burzsoá tőkés „rossz”? Az igényesség sincsen meg mindenkiben arra, hogy önmaga számára jobb életkörülményeket teremtsen, ilyen-olyan okok miatt elégedett a Maslow-piramis alsó részeivel, és nem kíván tenni a társadalom egésze számára utat mutató ideológiák érdekében sem. Persze lehet erre azt mondani, hogy a pszichológiai és szociológiai indokok többnyire a pedagógiai nevelés és társadalmi felemelkedés függvénye, de ekkor az a probléma adódik, hogy mikor, hol, mely ponton csap át az oktatás demagóg propagandába valamely ideológia mellett/ellen, ahogyan ez megtörténhet minden szélsőség esetében.

A vagyonközösség véleményközösségen alapul, de ezt a II. világháború utáni évtizedekben a kommunisták indoktrinációval és/vagy erőszakkal akarták elérni, nem önkéntes alapon, mivel igen kevesen voltak, akik az örökséget és/vagy szorgalmas, de nehéz munkával megszerzett tulajdonukról önként lemondtak volna, cserébe jóval kevesebb jövedelemért. Minden esetre a klasszikus kommunista célok közül csupán a vagyonközösség teljesült, de annak a központosított kommunista, majd „szocialista munkáspárt” általi kezelése Magyarországon csődöt mondott 1982-re, mivel az addig segítséget nyújtó Szovjetunió – a kommunisták hatalmi centruma – gazdaságilag megrogyant.

1.3.5. Fenntartható, egymásra épülő organikus gazdálkodás helyett műtrágyázás

Érdekes, hogy Engels példái olyan kommunák, melyek növény és állattenyésztésre alapulnak, illetve ezekhez kapcsolódva 1-2 malom és szövőgyár, ám egy ország vagy nemzetközi közösség sokkal összetettebb. Továbbá az agráriumra épülő kisebb életközösségek és tevékenységük nem olyan nagymértékű fejlődésnek és versenynek kitett termelői ágazatok, mint a gépgyártás és hasonló kis és nagyipari gyárak, még kevésbé van közük a bányászathoz és szállítmányozáshoz,

kohókhoz, vagy a fosszilis fűrótoronyokhoz, a mai high-tech elektronikáról nem is beszélve. Néhány egyszerű, kis lokális kommunista közösség nem lehet egy bonyolult hálózatnak megfelelő mintakép, és nem várhatjuk el, hogy a bonyolult folyamatok nagyban – országos, nemzetközi, sőt globális szinten – is olyan simulékonyan működjenek, mint kicsiben. Nem is beszélve a kis közösségek önkéntességéről és elvi egyezségéről, ami nagy közösségekben szinte lehetetlen, mert mindig lesznek másféle ambíciók, hiszen természetünk is különböző. Sajnos a marxista kommunista ideológia antropológiai hiányosságából, az emberi természet meg nem értéséből fakad a későbbi kommunista vezetők erőszakossága, mint azt korábban más (hasonló formában J.J. Rousseau, 1762/1997) már megfogalmazta: „Kényszeríteni kell, hogy szabad legyen!”

Az, hogy a II. világháború utáni kényszer TSZ-esítések zajlottak (termelőszövetkezetekbe való tereléssel), és a mezőgazdaság gépesítése és a technikába vetett bizalom a műtrágyának kedvezett, mivel az állattenyésztés levált, elvált a mezőgazdaságtól a nagyívű ám erőszakos ország-szintű kommunizmus-építésben. Korábban a gazdák kisebb földeket birtokoltak és trágyázták azokat a hozzá tartozó állatállomány salakanyagának felhasználásával, ám a kényszer-TSZ-esítésekkel hatalmas összefüggő területek alakultak ki, melyeket traktorokkal műveltek annak minden művelési szakaszában. Az Engels által említett minta-kommunák közösségei is még a természettel való egységben, egymásra-épülésben gondolkodtak, mai szóval: fenntarthatóan. Engels kiemeli a derítők és a trágya használatát:

„A huszonhétoldas kert a legnagyobb rendben volt, és általában mindenfelé nagy tevékenységet lehetett megfigyelni. Téglát és meszet égettek, házakat, utakat építettek; száz hold búzát már elvetettek, és még további területet szándékoztak búzával bevetni; ástak egy medencét folyékony trágya számára, és a birtokon levő kis erdőből televényföldet hoztak a trágyázáshoz; egy szó mint száz, megtettek mindent, hogy a föld terméshozamát növeljék.

Látogatónk befejezésül ezt írja: »Azt hiszem, földjük megér átlagosan három font (huszonegy tallér) évi bért holdanként, és csak tizenöt shillinget (öt tallért) fizetnek.« (MEM. 2. kötet, 1959, 501.)

Már korábban említettük, hogy „az angliai Harmony kommunista településen [...] a kényelmes, angol módra berendezett árnyékszék (water closets) nemcsak önműködően tisztítódnak, hanem csövekkel is el vannak látva, amelyek a szennyet egyenesen a nagy trágyatartályba vezetik.” (MEM. 2. kötet, 1959, 490.)

Ám az eredeti organikus gazdálkodás helyett a „megvalósult” magyar kommunizmusban eleve elvezették a keletkezett trágyát (főleg az emberit), vagy messze voltak a derítők a földektől. A műtrágyázott³² és tárcsázott földek termőrétege pedig idővel 10-30 centire apadt, szemben a ma már ismert – de még ritkán alkalmazott – megoldással: a trágyázott és nem tárcsázott földdel, ahol a giliszták méternél is vastagabb termőréteget „gyártanak”, védve a termést az aszálytól, ásványi anyagokban és terméshozamokban bőséget biztosítva. Végző soron ettől függ az egészséges ételkészítés és közvetetten a testileg egészséges közösség.

Az állattenyésztéssel hasonló a gond. Tápszer és antibiotikum a legelőn való nyugodt bóklászás helyett, és szűk ólak, ketrecek, mely már önmagában is állatkínzás. Minden félrement, félresiklott.

---

³² <http://globalproblems.nyf.hu/talaj/a-talaj-szennyezodesei/mutraagyak/> (Letöltés: 2023-04-11)

1.3.6. Közösségi épületegyüttes helyett panellakások és besúgóhálózat

Szerencsétlenül alakult hazánkban az emberek lakókörnyezete is. A lakóközösség mintapéldánya Engels szerint egy a szocialista közösségé Harmony-ban:

„A konyhaberendezés maga minden képzeletet felülmúlóan szép volt, s a londoni építész, aki készítette, kijelentette, hogy még Londonban is igen kevés ilyen tökéletesen és drágán berendezett konyha van; látogatónk ezzel a megjegyzéssel egyetért. A konyha mellett kényelmes mosodák, fürdők, pinchelyiségek és olyan elkülönített helyiségek voltak, ahol munka után minden tag megmosakodhatott. Az első emeleten egy nagy bálterem volt, fölötté a kényelmesen berendezett hálószobák.” (MEM. 2. kötet, 1959, 501.)

1. kép: Harmony Hall

Ám az ilyen típusú elrendezés inkább hasonlít egy mai kollégiumra (mivel az átalakítás előtt eleve kvéker iskola volt³³), mint egy akkoriban épült lakóházra. Ám nem csak a II. világháború pusztítását követően kellett helyreállítani a lakhatást Magyarországon, hanem a kényszer TSZ-esítés (MGTSZ: „önkéntes” mezőgazdasági termelőszövetkezet) a kulák-mentesítés és városokba-telepítés, valamint az iparosítás miatt soklakásos megoldás kellett. Nagy belső terek helyett 10 emeletes kislakásos panelekbe dugták a munkásosztály tagjait, tudatosan ellehetetlenítve a közös tereket – féltek a kommunista rezsimnek az ellenük irányuló esetleges összeesküvésektől –, ezért a lakterek is alkalmatlanok voltak családoknál nagyobb találkozókra, könnyen lehallgathatóak voltak a szomszédból is, és a nagy terek csak irányított tömegrendezvényeknek voltak fenntartva. A gyülekezések eleve gyanúsak voltak. Minden gyülekezéshez engedély kellett a kommunista időkben, ellentétben az Engels által leírt minta-kommunákkal.

Marxék forradalmi előképe a francia forradalom volt (1789), ám a franciák elfogadták a „gyanúsok törvényét” (1793)³⁴, a törvényesített törvényteleniséget, és ennek szellemében működött

³³ „What became of Harmony Hall? In 1845 the building was taken over as a Quaker school, this closed in 1896 and in the C20th the mansion was destroyed by fire.” <https://www.hampshire-history.com/robert-owen-pioneering-socialist/> (Letöltés: 2023-04-11)

³⁴ https://helsinki.hu/esemeny/szeptember_17_elfogadjak_a_gyanusak_torvenyet_253/ (Letöltés: 2023-04-11)

az intézményesített kommunista terror a II. világháború után Magyarországon is egészen az 1989-ben megindult rendszerváltásig.

Egy másik lehetőség a rappitáké (vezetőjük a lelkész Rapp), akik a második településüket – New Harmony – busás haszonnal eladták Owen-nek 1825-ben, és a harmadikat Ohio-ban építették fel. Ők harmonistáknak nevezték magukat, az új városuk pedig Economy volt, ahol különálló házak voltak kertekkel, mellette a hatalmas szántó és minden más. Idézzük hosszabban a harmonisták életkörülményeit.

„[Economy] jelenlegi helyzetéről [1843] Finch, az említett utazó így számol be: »Economy városa három hosszú és széles utcából áll, ezeket öt ugyanilyen széles keresztutca szeli át, van temploma, vendégfogadója, gyapjúfonó, pamut- és selyemgyára, selyemhernyó tenyésztete, vannak közös áruraktárjai a tagok használatára és idegeneknek való eladás céljaira, van természetrajzi gyűjteménye, vannak műhelyek különböző szakmák számára, gazdasági épületek és nagy, szép lakóházak a különböző családok részére, s minden ház körül nagy kert van. A városhoz tartozó szántóföld hosszában két óra, szélében negyedóra járás, nagy szőlőkkel, egy harminchét holdas gyümölcsös, szántókkal és rétekkel. A tagok száma négyszázötven körül mozog, mindannyian jól öltözöttek és jól tápláltak, pompás lakásuk van, vidám, elégedett, boldog és erényes emberek, akiknek évek óta semmiben sincs hiányuk.

Egy ideig ők is nagyon elleneztek a házasságot, most azonban házasodnak, családjaik vannak, és nagyon szeretnék a taglétszámot növelni, ha alkalmas emberek ajánlkoznának. Vallásuk az újtestamentum, de nincs külön hitvallásuk, és mindenkit meghagynak saját nézetén, amíg a többi tiszteletben tartja, és nem szít viszályt vallási kérdések miatt. Harmonistáknak nevezik magukat. Nincsenek fizetett lelkészeik, Rapp úr, aki több mint nyolcvanéves, lelkész, ügyvivő és döntőbíró egyszemélyben. Szeretnek muzsikálni, olykor hangversenyeket és zenés esti szórakozásokat rendeznek. Az aratást a megérkezésem előtti napon a földeken tartott nagy hangversennyel kezdték meg. Iskoláikban olvasást, írást, számolást és nyelvet tanítanak, de tudományokra nem oktatnak, éppúgy, mint a shaker-ek. Sokkal hosszabb ideig dolgoznak, mint amennyire szükségük van, tudniillik télen-nyáron napkeltétől napnyugtáig; mindenki dolgozik, és akik télen nem jutnak foglalkozáshoz a gyárakban, találnak munkát a cséplésnél, az állattenyésztésben stb. Van 75 fejőstehenük, nagy birkanyájak, sok lovuk, disznójuk és szárnyasuk, s abból, amit megtakarítottak, nagy kinnlevőségeik vannak kereskedőknél és bankároknál; s jóllehet csődök következtében a kinnlevőségek jelentős részét elvesztették, még mindig tömérdek a felhasználatlan pénzük, amelynek összege évről évre nő.

Kezdetől fogva arra törekedtek, hogy mindent maguk állítsanak elő, amire szükségük van, hogy minél kevesebbet kelljen másoktól vásárolniuk, s végül többet termeltek, mint amennyire szükségük volt; később a birkaállomány fajnemesítése végett vásároltak egy száz spanyol birkából álló nyáját, amelyért tizenötezer tallért fizettek. Az elsők között kezdtek Amerikában gyapjúárukat gyártani. Aztán hozzáálltak szőlők telepítéséhez, len termesztéséhez, pamutgyár létesítéséhez, selyem termeléséhez és feldolgozásához. De mindig először arról gondoskodnak, hogy ők maguk bőségesen el legyenek látva, mielőtt bármit is eladnának.

Hús - negyven tagú családokban élnek, mindegyik családnak saját háza és saját gazdasága van. A család mindent, amire szüksége van, megkap a közös raktárakból. Van bőven mindenki számára, s mindenki ingyen kap, amennyit kíván. Akinek ruhaneműre van szüksége, elmegy a szabóhoz, a varrónőhöz, illetve a cipészhez, és elkészítik neki ízlése szerint. A húst és a többi élelmiszert minden családnak taglétszáma arányában osztják ki, és mindejük van bőven, sőt a kellenél több is.«” (MEM. 2. kötet, 1959, 495. sk.)

Mint látható, itt már különálló házakról van szó, és együtt élő nagy, sőt hatalmas családokról. Ez a településszerkezet sokkal közelebb áll a korabeli magyar falvakhoz, kivéve a gazdasági vagyonszétválást. A II. világháborút követően azonban az ilyen településeket és többgenerációs családokat kifejezetten lebontandónak tartották a kommunista vezetők, hiszen szerintük a vallásos öregek hátráltatnák a fiatalabbak elvtársias nevelését. A több-generációs családok lebontásához a magyar kommunistáknak jó eszköz volt a kényszer TSZ-esítés, az ipartelepek közelébe való költöztetés, és akkor még nem is beszéltünk a kulákküldözésekről.

1.4. Rövid, pontokba szedett összegzés: a kommunizmus példaképei versus téves realizálódásuk

Az látszik mindenből, hogy a kommunizmus példaképeivel szemben a megvalósult magyarországi kommunista diktatúrák a következő pontokban tértek el:

1. Önkéntesség helyett erőszakos kényszerítés: a rendőrség feleslegessége versus rendőr-állam.
2. Lokális megvalósítás helyett országos, sőt internacionalista igények: jólét helyett rész-sikerek és gazdasági csőd.
3. Ideológiai függetlenség és erkölcsi „arany szabály” helyett kikényszerített egyetértés a dialektikus materializmus világvázlatával.
4. Vagyonszétválás versus a magántulajdon feladásának kikényszerítése.
5. Fenntartható, egymásra épülő organikus gazdálkodás helyett műtrágyázás és erőszakos iparosítás.
6. Közösségi épületegyüttes helyett panellakások és besúgóhálózat.

1.5 A kommunizmus és a legszenvtelenebb hazugságok

1.5.1. Nincs menekvés!

Ha valaki megkérdezné, hogy mi a diktatúra elsődleges jele, akkor az, hogy az egyet nem értők nem hagyhatják el szabadon az adott közösséget/országot. Talán az egyik legdühítőbb, hogy nem elég az, hogy a kommunisták minden szinten tönkretették a gazdaságot és a társadalmat – többek között – a magyar kommunista vezetés és szovjet irányítói által, még arra is kényszerítették az embereket, hogy mindezt elszenvedjék, és nem hagyták a velük nem szimpatizálókat szabadon távozni. Egy egyszerű, ókori példát mondva ez pontosan olyan, mint amikor süllyed egy hadihajó, de az evezőknél lévő rabszolgákat nem oldják el. Mások fulladtak meg az ő hibáik, sőt bűneik miatt. Az Engels által említett kommunákban ez elképzelhetetlen volt, gondoljunk csak Leon grófra. Nem csak szabadon kiléphetnek a távozók (még akkor is, ha ők maguk voltak a hibásak), de a közösbe beleadott vagyonukat is visszakapták, sőt többet.

Még több probléma is jelentkezik a mellett, hogy a kommunizmus régi-új ideológiája ösztársadalmi kényszerítőerővel lép fel, a másirányú szabadság szikráit elfojtva, és ellehetetlenítve az egyáltalában vett életben maradási. Ilyen például a meggyötörtek leszármazottjainak mentális, ideológiai befolyásolása (indoktrinációja), illetve a kommunizmus szinte már vallásos áhítatára való nevelés, és az álszent „humanizmus”.

1.5.2. A „kicsináltak” leszármazottjainak indoktrinációja

Kezdjük az előbbivel. Magyarországon a II. világháborút követő évtizedekben rendszeres volt a földjükhöz ragaszkodó, mezőgazdaságból élők „osztályidegen”-ként való kezelése (kuláküldözés), mivel nem a kívánt könnyű- vagy nehézipari munkások voltak, vagyis nem a kommunizmus ideológiájából következő nincstelen humán-eszközök, nem a proletárforradalom kitüntetett érdekeltjei. A parasztságot kényszer-TSZ-esítették, földjeiket elvették, a tehetősebbeket – mint osztályellenségeket – főként internálták (kényszermunkatáborokba), a szegényebbeket pedig olyan városokba próbálták terelni, melyek az ipari termelésre épültek, vagy ahhoz nagyrészt járultak hozzá. Az így betelepített, főként panelházakba zsúfolt, korábbi viszonylag szabad, természetközeli (és fenntartható) életüktől megfosztottak, végül a munkásosztály tagjai lettek, annak depresszív életvilágával egyetemben: zárt panelfalak, többnyire monotonitását tekintve is nehéz, lélekölő futószalag-munka, szórakozásként maradt a depressziót feloldó kocsmák, mely a frusztráció levezetésének eredményeként családi problémákkal járt.

Ezeknek a parasztból lett munkásoknak a gyermekei is a legtöbb esetben szintén munkások lettek, de a központosított ideológiai nevelés következtében már szembefordultak szüleik „avított” értékrendjével és a természetközeli otthonosság igényével, lemondtak az ősök vallásáról, és többnyire ateista materialisták lettek. A kommunista szocializáció által a kommunizmus bátyáivá váltak.

Az ő leszármazottjaik pedig már a rendszerváltást megélt korosztály (akik akkor fiatalok voltak, azok 33 évvel később már közel 50 évesek), a szabadsággal és jóléttel hitegetett nemzedék, de a remények ellenkezőleg „sültek el.” Mivel Magyarországon a volt kommunista politikusok a korábban megszerzett politikai, gazdasági, kulturális, titkosszolgálati stb. erőfölényüket és „internacionalista” kapcsolatrendszerüket kihasználva többször visszatértek a hatalomba, a rendszerváltást követő 20. évig, 2010-ig bezárólag – akár a korábbi neoliberais ideológiai ellenségnek szolgálva és azt kiszolgálva, a nemzetet teljesen kiszolgáltatva a parazita magánpénztöke-eknek (ez utóbbiakat, a birodalmi törekvéseik miatt rossz értelemben vett „globalisták”-nak is nevezik, de meg kell tőlük különböztetnünk a világgazdasági szabadkereskedelemben érdekelt „jó” globalistákat, akik hosszútávú *win-win* üzletekben érdekeltek, mint például az utóbbi évtizedben kelet felé is nyitó magyar kormány).

Őket – vagyis a most körülbelül 50 éveseket és a rendszerváltást követő egy-két évtizedben született gyermekeiket hitegeti a mai neokommunizmus a saját ateista, harcos „*Woke*” ideológiájával, és a neoliberálisok a saját divatos/*mainstream* elveikkel (gender-kurzus, ál-civilek, Janus-arcú „zöld”-ségek stb.). Ezeket segíti a parazita USA-bázisú magánpénztöke médiabirodalma, és lobby-birodalma: politikusokon, „civileken”, gazdasági szereplőkön keresztül, mindezt álszent, kétszínű morális köntösbe öltöztetve.

Van abban némi groteszk furcsaság, hogy azoktól várnak manapság ideológiai támogatást a kommunizmus újdonsült fősodrának nevében, akiknek felmenőit a XX. század második felében éppen a kommunizmus nevében és „érdekében” kisemmizték, megfosztották szabadságjogaiktól (vagy megölték). Arról a nemzeti sorstragédiáról nem is beszélve, hogy az I. világháborút követően a kommunistáknak „köszönhetően” (értsd: főként az ő tévedéseik miatt) kerülhetett sor a Trianon-i békediktátumra (Magyarország területeinek 2/3-át elvéve), ugyanis a hadsereget leszerelték és teljesen védelem nélkül maradt az ország a bevonuló idegen csapatokkal szemben, ellentétben Törökországgal, akiket szintén súlyos területvesztések érhetek volna, ha a hadseregünk nincsen a helyén, ám ők szembe mertek fordulni a békediktátummal, mivel nekik

nem egy aktuálpolitikai helyzettől elrugaszkodott, irracionális utópiában ringatott kommunista kormányuk volt.

1.5.3. Előrébb jutott-e a világ a kommunizmussal?

Amivel a kommunisták általi rémtetteket a mai neokommunisták mentegetik, az a kommunizmus „humanizmusa”, emancipációs jellege. Az egyáltalán nem zavarja az ezt hirdetőket, hogy csak az elméleti marxizmus utópiája volt kis részben humanista (azért volt csak részben humanista, mert a jövőbeli felvilágosodott fejlődés első lépéseként francia mintára véres forradalmat vizionált), de a megvalósítás soha, semelyik nagy, egész népet, népeket egységesíteni akaró gyakorlati próbálkozás során sem volt sikeres. A kommunizmus nem teremtette meg a fenntarthatóan optimális (közgazdasági értelemben véve: sikeres, nem jövőbeli csóddal fenyegető), emberi létfeltételeket a műveltség megszerzése és a tehetségek szabad kibontakoztatásának érdekében. A kommunizmus építésének valósága lehetőségfeltételeinek hiányában lehetetlenné vált. A kommunizmust félreértették, félremagyarázták, elferdítették, gyakorlatában pedig teljesen más utakat jártak, mint az Engels által említett kommunák.

Ahhoz, hogy humanizmusként lehessen beállítani a kommunizmust, felszínes részeredményeket kellene szembe állítani az egész alakzattal.

Előrébb jutott-e a világ a kommunizmussal? Csupán jegyezzük meg itt, hogy az olyan kívánalmak, mint a szociális háló (általánosan, azaz mindenkire érvényes oktatási lehetőség – sőt kötelezettség –, egészségügyi ellátás, nyugdíjrendszer, bizonyos ideig érvényes munkanélküli segély stb.) a nem kommunista társadalmakban is viszonylag jól működnek, vagyis ilyen szempontból nem mutatkozott előny a kommunista országok javára. De annak a kérdése, hogy mennyire volt versenyben a „létezett szocializmus” (nálunk: a magyarok által elszenvedett 40 év), Nyugat-Európával, könnyen lemérhető a II. világháború utáni „volt” KGST országok és a nem szovjet, hanem amerikai katonai és gazdasági „megszállás” alatt élő országok gazdasági fejlődése és jogi berendezkedéseik összehasonlítása tekintetében. A rendszerváltás előtti években – azaz az 1980-as években (sőt már jóval előtte) Európa nyugati és volt „keleti” országai között a gazdasági teljesítmény és a liberális jogok tekintetében markáns különbség alakult ki, azaz nem állítható, hogy mégiscsak jó volt az a kommunizmus-kísérlet, amit átéltünk Magyarországon, tehát a diktatúrákban szenvedő „ellenforradalmi elemek” és az átlagpolgárok szenvedése ilyen értelemben felesleges volt, „csupán” a diktatúrák véres önérvényesítésének/önfenntartásának ára volt. Tehát az osztársadalmi kommunista „előrejutás”/haladás szempontjából feleslegesen elkövetett brutalitásként értelmezhetőek az elhivatott kommunisták és végrehajtóik általi kínzások, kivégzések, gyilkosságok. A korábbi tőkéses – esetleges „nemesek” – és bizonyos intellektuális társadalmi alanyok üldöztetése értelmetlen intellektus-veszteség volt a magyar nép, a magyar nemzet szempontjából.

Továbbá a nyomorban élők megmentéseként, felemeléseként interpretált kommunizmus olyan leegyszerűsítés, melyet éppen a kommunista ideológusok neveznek vulgármarxizmusnak, azaz a végletekig leegyszerűsített interpretációnak. Ha a szegényekkel való együttérzés lenne a központi elem, akkor a kereszténység (felebaráti szeretet: „Aki kér, annak adatik” stb.) is elegendő lenne; és nem érvényes az a kifogás, hogy mi a helyzet a Borgia-pápákkal és a kereszties hadjáratokkal, ez mennyire távol áll Jézus tanításától, mivel ez a viszony – vagyis az írások önző elferdítése tapasztalható Marx után az összes követőjénél, kiemelten Sztálinnál is, nem csak a hatalmukkal visszaélő pápáknál.

Weiss János (2011) is említi, hogy valamit mondani kellene a reálisan létezett szocializmusról, és erre Gisela Notz-ot idézi, miszerint a nem hierarchikusnak induló alternatív gazdasági kísérletek végül mégis hierarchikussá alakulnak.

„Azok az üzemek, amelyek a megalapításukkor azzal az igénnyel léptek föl, hogy hierarchia nélküli projektek, az évek során egyik hierarchiaszintet alakították ki a másik után, még akkor is, ha nem mindjárt így nevezték őket, és kölcsönösen biztosították egymást arról, hogy ezeket másképp fogják megélni és megtölteni” (Notz, 2011, 163. – idézi Weiss, 2011, 209.).

Továbbá azt is hozzátehetjük, hogy a kapitalizmusban tapasztalható társadalmi és gazdasági elidegenedést (előbbi az atomizálódás; utóbbi a munkaerő és tárgyának elválasztottsága: például egy gyárban dolgozónak nincs is olyanja, mint amin dolgozott, vagy nem is tudja megvenni azt a drága dolgot, amit részben ő állított elő, és eleve a sorozatgyártásban monotonításba zuhan, ő maga is dologként, azaz pusztá munkakerőként tárgyasul) a reálisan létezett szocializmus sem tudta megszüntetni. Pedig a marxizmus állítólagos társadalmi alapelve éppen az emberi méltóság védelme lett volna, melynek alapja a kölcsönös elismerés lenne. E helyett a közös anyagi és társadalmi szegénység valósult meg az emberi méltóság „zászlói alatt”. Weiss írja hozzáértő reménységgel Quante Marx-olvasata kapcsán, melyet a *Gazdasági-filozófiai kéziratokhoz* írt (röviden: *Kéziratok*).

„Michael Quante szövegkiadásának és kommentárjának igazi újítása a James Mill kivonatok közé írt jegyzetek címadása. Ezek a jegyzetek (miközben Quante minden más címet eltöröl) „Az elismerés koncepciója” címet kapják. A *Kéziratok*ban az elismerés kifejezése összesen kétszer fordul elő: (1) »Az ember *elismerésének* látszata alatt tehát a nemzetgazdaságtan, amelynek elve a munka, éppen csak az ember megtagadásának következetes végig vitele [...]« (Marx, 1977, 62). (2) »Ha tehát a nemzetgazdaságtan az ember, az ember önállósága, öntevékenysége stb. *elismerésének* látszata alatt kezd [...]», úgy a későbbi fejlődés során ezt a látszat-szentséget le kell vetnie, egész cinizmusában kell előtűnni« (i. m.: 63). Ez a két megfogalmazás – úgy tűnik – viszonylag könnyen egységesíthető: az ember elismerése, az ember „öntevékenységének” elismerését jelenti. Az ember „öntevékenysége” viszont nem más, mint a munka. A munkának a fiatal Marxnál mindig van egy romantikus magja: a munka az emberi önmegvalósítás közege. És éppen ez fordul át (a modern kapitalista társadalomban és a nemzetgazdasági irodalomban) a maga ellenkezőjébe: »A munka megvalósulása olyannyira megvalótlanulásként jelenik meg, hogy a munkás egészen az éhhalálig valótlanul« (i. m.: 45). Úgy néz ki, hogy az emberi elidegenüléssel az ember elismerése áll szemben. Miközben mindkét esetben az ember nembeliségéről van szó: az elismerés végül is az ember nembeli lényegének újra-helyreállítása. Vagy talán pontosabb azt mondani, hogy az embernek a maga nembeli lényegéhez való visszatalálását „elismerésnek” nevezhetjük. A Mill-kivonatokban az „elismerés” kifejezése többször is előfordul. És az a zavarba ejtő körülmény áll elő, hogy amikor Marx a *Kéziratok*ban leírt jelenség közelébe jut, akkor inkább a „másik igenléséről” és „méltóságról” beszél. Quantének – véleményem szerint – ki kellett volna mondania, hogy a Mill-kivonatokban az elismerésnek kétféle fogalma található meg: az első magában a cserében, a második viszont az emberi méltóság alakjában jelenik meg. Quante kommentárjának legérdekesebb része az, amikor bemutatja, hogy hogyan alkalmazta Marx a hegeli úr-szolga viszony leírását a csereviszony filozófiai elemzésében. „A csere állapotában A és B a saját termékeik magántulajdonosaiként ismerik el egymást” (Quante, 2009, 286.). (A és B természetesen mint termelők állnak a háttérben; érdekes lenne feltárni, hogy ez a kiindulópont hogyan viszonyul a *Kéziratok* elidegenedettmunka-fogalmához.) „A cserében való elismerés mindkét oldalon lejátszódik, ezért a kölcsönös előnyszerzés stratégiája egy olyan elismerésért vívott harc, amelyben A azért harcol, hogy B elismerje A termékének hatalmát (és megfordítva)” (i. m.: 286). Ezt a gondolatot Quante így értékeli: »Itt Marx az elismerésért vívott harc híres

hegeli alakzatját alkalmazza, hogy A és B elidegenedett-elidegenítő interakcióját elemezze, miközben nemcsak a résztvevők perspektíváját rekonstruálja, hanem az interakció összstruktúráját is leírja» (i. m.: 286–287). A cserében azonban nem tud megjeleníteni az egész érdeke, ezért benne minden egyes résztvevő elidegenedett a maga lényegétől. »Kölcsönösen annyira elidegenültünk az emberi lényegtől, hogy ennek a lényegnek a közvetlen nyelve számunkra az *emberi méltóság sérelmeként*, ezzel szemben a dologi értékek elidegenült nyelve az igazolt, önmagában bízó és önmagát elismerő emberi méltóságként jelenik meg« (Marx, 1977. 146.). Az elidegenülés abban jut kifejezésre, hogy végső soron mindenki a saját érdekéből kiindulva termel, és a saját érdeke által vezérelve kínálja föl a termékeit cserére. Ha ez megszűnne, ha a termelők és a cserélők cselekedeteit eleve a másik *rászorultsága* motiválná, akkor eljutnánk az emberi méltóság érvényesüléséhez, vagyis az igazi kölcsönös elismeréshez. »Tulajdonképpen [...] az ember méltósága éppen abban áll, hogy az önmagában vett rászorultságot [...] elismerjük, és a másik rászorultsága alkotja a saját cselekedeteink közvetlen, immanens motívumát« (i. m.: 289.), (Wiess, 2011, 190. skk.).

Ez valóban olyasmi, mint egy nagy család, ahol az egyén a többi családtag igényeinek kielégítéséért is dolgozik, és ez a kölcsönös igénykielégítés figyelhető meg az Engels által leírt kommunákban is, ám ott a közös meggyőződés és hit alapként szolgált, míg azonban az eszközösség szempontjából osztársadalmi szinten kényszeríteni kell az embereket, hogy racionális értelemben – mint Rousseau mondta (1762/1997) „szabadok legyenek”, és felismerjék az osztársadalmi érdeket. Ez azonban a csatasorba be nem álló kreatívok, többre-vágyók stb. elnyomásával, likvidálásával járt a reálisan létezett szocializmusban, a kommunista párt vezetése alatti diktatúrákban.

1.5.4. A kommunista hit dogmatizmusa

A kommunizmusba vetett hit többféleképpen, több úton vezethet olyan vallásos áhítatba, melyhez sokan még akkor is ragaszkodnak, ha az annak megvalósítására irányuló sorozatos, tömeges kudarcok nyilvánvalóvá tették annak nagyléptékekben való érvénytelenségét, életidegenségét. Nem rettennek vissza attól, hogy ha valaki nem ért velük egyet, akkor azt likvidálják, és ezt teljes néprétegekkel, „osztályokkal” szemben is rezzenéstelen arccal megcselekszik. Honnan ez a felsőbbrendűség-ézés? Ez ugyanaz, mint a vallási beavatottnál az egy, kiemelt igaz Istenbe (a kommunistáknál Marxba) vetett hit, vallásos áhítat, mely csak a beavatottakat tartja méltónak a többiek feletti uralkodásra, akaratauk másokra való erőltetésére. Akik beavatottak és hatalmuk is van hozzá, azok élet és halál urai a szó pallosjog-értelmében, és élnek is vele. Ez a kitüntetetségi-ézés származhatna tudatlanságból is, melyhez képest egy kiemelt történet vagy narratíva megismerése egy irányba tereli a figyelmet, de ugyanez a kitüntetetségi megfigyelhető intellektuális körökben is, olyanoknál, akik a kudarcos nagyléptékű társadalmi kommunizmus-kísérletek ellenére még mindig hisznek annak lehetőségében, és mindent megtesznek az újbóli kísérletek érdekében. A francia forradalom, mint minta-példány-esemény és ennek máskor és máshogyan bekövetkező újbóli bekövetkezébe vetett hit és e hithez való hűség jellemzi az idealista kommunistákat (Roger Scruton éppen ilyen típusú esemény-hűség miatt kritizálta Badiou-t, aki napjainkban a szigorú tudományos formára-hozás érdekében még matematizálással is megpróbálkozott, bár „kissé” nyakatekert módon – lásd Scruton, 2015/2019, 383. skk.). Ezt a hitet erősíti az orosz forradalom, majd a kommunista uralom Kelet-Európában, a nagy Szovjetunióban és a Föld több pontján. Ennek újbóli bekövetkezése és a Föld minden lakosára érvényes totalitás-igénye azonban pontosan olyan elvakult hitet tükröz, mint ami a vallási fanatikusoknál – főként a harcias típusoknál – tapasztalható.

Ez a proletárforradalomhoz és a kommunizmushoz, mint eszméhez való hűség hangoztatása és kikényszerítése manapság már odáig ment el, hogy a más, alternatív eszmékhez, vagy a pragmatizmushoz teljes elutasítással viszonyulnak, a valódi, valóságos kommunikációs stratégiájuk jelenleg a neoliberálisokkal kötött ideiglenes stratégiai szövetségben az elhallgattatás, az úgynevezett „eltörlés-kultúra” (*cancel-culture*). Ez utóbbi stratégia azonban éppen a demokratikus megbeszélést lehetetleníti el, és éppen ezért a jogok és a morál nevében Janus-arcúak, kettős mércével mérnek: ahol hatalmat szereznek, azt a végletekig kihasználják (politikai, kommunikációs, gazdasági, sőt hadászati szempontból), ellenzéki szerepből viszont jogokra és morálra hivatkoznak. A másként gondolkodókat szemrebbenés nélkül elhallgattatják, sőt eltüntetnék – ha tehetnék, és ha teheték, akkor meg is tették –, miközben kommunista humanizmusra hivatkoznak, szerintük felülmúlva a szeretet vallását is.

1.6. Kiegészítés: A történelmi materializmus, a termelőerők és a termelési viszonyok, valamint a történelem addigi menetének megváltoztatására irányuló törekvések aktivistái

A marxizusból kiinduló történelemszemlélet szerint maga az emberi történelem nem a keresztény, vallási értelemben vett üdvtörténet medrében folyik, hanem ateista felfogást képvisel, és a tapasztalati valóságot veszi alapul, amit észszerűen kíván magyarázni. Éppen ez a magyarázat arra, hogy miért hajlik sok filozófus ebbe az irányba. Czétány írja a marxista kommunizmusról:

„Marxnak a termelésen alapuló és az önmagukat nem joguk, hanem aktuális életfolyamatuk tekintetében megvalósító termelők egyetemes konnektív szintézisét célul kitűző narratívája [...]. Marx elbeszélése ugyanis az aktuális társadalmi viszonyok vizsgálatából indul ki, amelyet a termelőerőkön alapuló termelési viszonyok leírásával alapoz meg. Ahogy korábban említettem, Marx narratívája éppúgy tekinthető társadalmi, mint filozófiai szintézisnek – azaz éppúgy kora társadalmi valóságának egy eredeti és átfogó fogalmi meghatározása, mint a kommunizmus gyakorlati elveinek lefektetése. Egyszerre a tőkés társadalom szintéziseinek, illetve azok illuzórikus jellegének és alapjainak leírása, valamint a kommunizmus új szintézisének előírása. A Marx által megfogalmazott szintézis feltétlen értékadó eszméje nem Isten, mint a természet diszjunktív szintézise, sem nem az autonóm szubjektum, mint a tulajdon konjunktív szintézise, hanem az egyetemes közösség, mint a termelés konnektív szintézise.” (Czétány, 2019, 58-62. o.)

Ezzel az ember autonómmá vált, de elvesztette az „Isteni” oltalmat, az „otthonosság-érzést”. Ennek visszanyerési próbálkozásait a francia fenomenológia Janicaud (1991) vezetésével cinikusan elutasítja, míg mások, például Marion (1997/2015) módszertani fordulatról beszél: ellenintencionalitásról és önadóadásról, megjelenés-adományról. Arról itt nem kívánunk részletesen beszélni, hogy mit jelent pontosan az „isteni” ebben a kontextusban, mivel az egy külön tanulmány része lenne. Röviden csak annyit, hogy Isten lehet a filozófiai ráció, mint eszkövetkeztetés mindent adó „Egy”-e, az élet és halál ura érzelemként – sőt észlelésként –, vagy akár személyesként adva, ahogyan utóbbit Buber (1953/2017) mondta.

A marxisták szerint a minket körülvevő épített környezet – annak technikai stádiumait figyelembe véve – és a társadalmi viszonyok következménye a jelenlegi helyzet. Még pontosabban a termelőerők és a termelési viszonyok függvénye, vagyis: Ki az, aki dolgozik, és a munkás milyen helyzetben él, alárendelt, vagy esetleg más hatalmi pozícióban él? A technikai fejlődéssel sokaspektusú paradigmaváltás következett, például „beköszöntött” az iparosodás, és a külső nyomás (a versenyhelyzet miatti kitettség adott cégen belül), a munkások számára éhbért fizető

és sanyargató, kizsákmányoló alany a tőkés lett – éppen erről szól Marx *Tőkéje* (1867/1978). A tőkésék – többek között – a kíméletlen ipari verseny nyomása okán kizsákmányolják a munkásokat, és felhalmozzák az erőforrásokat, hogy egyre hatékonyabban versenyezzenek a piacon. A munkásosztály harca (lásd *A Kommunista Párt kiáltványa* – Marx-Engels, 1848/1959) ennek a társadalmi berendezkedési struktúrájának a megdöntését célozta meg, valamint egy másik, humanista, igazságosabb – egyenlősítő – társadalmi-gazdasági felépítmény létrehozására törekedett.

De lépünk most kicsit vissza, és vizsgáljuk meg a tőkés berendezkedés társadalmi struktúrájának alanyát.

A kortárs Marx-értelmezés szerint nem a tőkésék, hanem maga a társadalmi felépítmény, a tőkés társadalmi berendezkedés hibáztható az elnyomásért, mely társadalmi berendezkedést bár a tőkésék tartják fent, de igazából maga a rendszer a hibás, mely nem irányított, hanem anonim módon működik. Csakhogy mindig kimutatható a cselekvő ágens jelenléte is minden ideológia tekintetében. Például a hitszerű kommunizmusban – mint az új „normalitás” szinte már tér-idő független igazság-hirdetésének eredményeképpen – széles körben elterjedté vált az aktivisták részéről a mások feljelentése, besúgása, „beköpése”, megrágalmazása. A megrágalmazottakat általában a „biztos, ami biztos” alapon „fekete autókkal” elvitték, és kifacsartak belőlük bármit, ami nekik kellett. A megrendültek szolidaritását hangoztató cseh filozófus, Jan Patočka is ebbe halt bele 1977-ben. „Az 1977-ben fellépő Charta ’77 egyik alapítója és szóvivője volt. Ezután a rendőrségi zaklatások fokozódtak ellene. Egy több mint 12 órán át tartó vallatás során halt meg 70 éves korában.”³⁵

Tegyük hozzá mindehhez, hogy a demokratikus önérvényesítés, önmagunkért/érdekeinkért való kiállás ethosza szerint a lehető legtökéletesebb csoport-orientált berendezkedés a demokrácia, azaz mindenkinek saját érdekképviselője. Engels írta (1847/1983): *A kommunizmus alapelvei* 18. kérdéseként:

„18. kérdés: *Milyen lesz e forradalom fejlődésének folyamata?* Felelet: A forradalom mindenekelőtt létre fog hozni egy *demokratikus alkotmányt*, s ezzel közvetlenül vagy közvetve a proletariátus politikai uralmát.” (Engels 1847/1983, 93. sk.)

A diktatúra csírája és megvalósulása azonban sokszor demokratikus köpönyegben tetszeleg.

2. Rész: A Locke-i liberalizmus leromlása a XXI. századi neoliberalizmussá

2.1. Felvezetés

Teljesen világos az, hogy mindenki a saját érdekei mentén kardoskodik, legyen az akár anyagi, szellemi vagy érzelmi (filozófiailag pontosabban: észlelési, értelmi, érzelmi érdekek/értékek). Teszik ezt az emberek akkor is, ha konkrétan arról van szó, hogy mi az érdekük, de akkor is, ha közvetetten, szónokok által képviselve érzik magukat – ilyenkor ezt a mellettük való kiállásukkal demonstrálják. A politikai ideológiák ilyen szempontból félrevezetőek, mivel valójában az itt és most szempontjából fogalmazódnak meg törekvéseik, még ha a múltat vádolják vagy a távolabbi jövőre irányul is reménykeltésük. Csupán nagyon kívánják eladni önmagukat, hogy vezérelvekké lehessenek, és a többi érdeket háttérbe szoríthassák. Pedig az érdekek és értékek

³⁵ https://hu.wikipedia.org/wiki/Jan_Pato%C4%8Dka (Letöltés: 2023-09-26)

viszonylatában könnyen megállapítható egy olyan harmónia igény, mely szerint alapvetően liberálisok vagyunk, szociálisan érzékenyek és büszkék vagyunk arra, hogy magyarok vagyunk, azaz kiállunk nemzeti identitásunk mellett, és képviseljük azt tartamunkban nemzeti öntudatként (a „tartam” Bergson minőséges kifejezése, mely tágan értett – azaz – egyéni és interszubjektív kulturális múltunkra is vonatkozik, lásd ennek egyéni alapjairól: Bergson 1889/1923, interszubjektív közösségi formáiról pedig Bergson, 1932/2002). Ez azt jelenti, hogy jogainkért kiállunk, és másokat sem zaklatunk, ameddig azok nem zaklatnak minket alapvető jogainkban, figyelünk az elesettekre és társadalmunkban szociális intézmények működnek, valamint büszkék vagyunk nemzeti identitásunkra.

Az ideológiák közül (lásd ezek kantianus alapjáról és harcáról Czétány (2019) illetve ennek továbbfejlesztéséről Müller, 2021, 2022) mindegyik arra törekszik, hogy önmagát transzcendálja, azaz a többi rovására kiemelje. Így van ez hagyományos ideológiák kapcsán, mint a régi típusú konzervativizmus, liberalizmus, kommunizmus. Mindegyik valamilyen érdekelti kört képviselt, leegyszerűsítve: a felső-középső-alsó néprétegeket (nem kommunista osztálystruktúrát értve rajta), és értékeiket is ezek mentén és önmaguknak megfelelően határozták meg, először mindig minimális, majd egyre inkább terjeszkedő vágyaik alapján.

Ezt pedig egy – a jelenleg általunk alkalmazott – leleplező filozófia állítja (a konzekvens világvázlattal rendelkező 3É filozófiájáról röviden lásd: Müller, 2021, 2022) felhívva arra a figyelmet, hogy az internet korában nem csak a dezinformáció áll rendelkezésre, hanem a stabil filozófiai alapokkal rendelkező valódi, igaz tudás is terjed, ami kiábrándítja a népek tömegeit a tömegmanipulálókból és eszközeikből.

A politika-filozófiai fogalmak az idő előrehaladtával folyamatos változáson mennek át, hiszen változik a tapasztalat által megélt konkrét tér-időbeli társadalmi valóság. Meg kell különböztetnünk azt, ha egy politikus beszél a politika-filozófiailag képzetlen polgárokhoz – ekkor ugyanis inkább alapfogalmakat használnak –, és azt, ahogyan maguk a képzett politikusok (sokszor a filozófiát politikai célokra felhasználva, azaz politikai-filozófiailag gondolkodnak) és maguk a politika-filozófusok gondolkodnak.

Fogalmi szempontból megkülönböztethetjük egymástól a politikáról való filozofálást, mint politika-filozófiát, és azt, amikor a filozófiát kihasználják, felhasználják politikai célok érdekében, melyet politikai filozófiának nevezhetünk. Mi jelenleg az előbbivel foglalkozunk, azaz inkább leíró jellegű filozofálunk a politikáról, mintsem meg kívánnánk mondani – mint például régen Marx és Lenin, vagy manapság a mindenféle politikai aktivisták –, hogy mit kell tenni, hogyan kell használni a filozófiát – és sajnos a tömegmanipuláció érdekében a pszichológiát (Lásd: Freud, 1921/1995) – politikai célokra. Alapbeállítottságunk tehát Arisztotelészhez áll közelebb, vagyis tudományosabbnak tekinthető, mint az ehhez képest aktuálpolitikai célokat szolgáló véleménycikkek.

A liberalizmust, mint kifejezést mai napig használják a politikusok, a különböző média-felületek és a közemberek egyaránt, mert ez az általános megnevezése a közbeszédben egy bizonyos politikai attitűdnek. Ez azonban – a *mainstream*-et tekintve – már nagyon messze áll a hagyományos, klasszikus Locke-i liberalizmustól. Ráadásul vannak, akik 1.) a hagyományos liberalizmust képviselik (alapjogok, mint értékek és normalitás), 2.) vannak, akik a gazdasági alapú neoliberalizmust, 3.) mások a szabadságjogok szabadosságát (LMBTQ+, gender-elmélet és gyakorlat), 4.) míg vannak, akik bizonyos fajta kombinációkat próbálnak érvényesíteni. Hogyan és mivé alakult a liberalizmus és miért? Ezt vizsgáljuk most.

2.2. John Locke polgári kormányzatról szóló írásának néhány mondata és implicit értelmezése a leleplező „őszödi beszéd” és 2006-os budapesti rendőri túlkapások kapcsán, mely utóbbiak a bal-liberálisnak mondott kormányok cinizmusát tükrözi, de ez a „törés” alapozta meg a nemzeti fordulatot, ami nyugaton még nem történt meg

John Locke fundamentális könyve a liberális felfogásról az *Értekezés a polgári kormányzat igazi eredetéről, hatásköréről és céljáról*, (Locke, 1689/1986.) mely akkor álnéven jelent meg; eredeti címe: *Two Treatises of Government (or Two Treatises of Government: In the Former, The False Principles, and Foundation of Sir Robert Filmer, and His Followers, Are Detected and Overthrown. The Latter Is an Essay Concerning The True Original, Extent, and End of Civil Government.* Ez a liberalizmus elméleti alapvetésének számít, amit többek között a Hobbes-i *Leviatán*-nal (1651/1970) szemben fogalmazott meg.

Hobbes szerint a természeti állapot „hadiállapot” a „mindenki háborúja mindenki ellen” (*Bellum omnium contra omnes*), és ennek adott társadalmon belüli megfékezése érdekében van szükség a természeti törvényre (béke törvénye a saját élet védelmében, behódolás és engedelmesség, hűség révén), mely által átruházzuk döntési lehetőségeinket a szuverénre, ám ez nem állítja meg a népek közötti háborút, és ha már nem véd a szuverén, akkor az egyénnek természeti joga, hogy akár másnak behódoljon (ezekről részletesebben lásd: Hobbes 1576/1999 I. kötet 171. skk., illetve saját összefoglalásában: II. kötet 277-287. o.). Most a könnyebb érthetőség érdekében idézzünk hosszabban a XIV. fejezetből:

„És mivel az emberek [...] a mindenki mindenki ellen hadiállapotban élnek, ezért minden embert csakis saját értelme vezérel, s mivel nincs olyasmi, ami élete megoltalmazása érdekében ellenségeivel szemben esetleg fel ne használhatna, ezért ilyen körülmények közt mindenkinek mindenre joga van, még mások testére is. És így mindaddig amíg ez a mindenkinek mindenre vonatkozó joga fennáll, senki, bármilyen erős vagy bölcs, nem lehet biztos abban, hogy végig éli-e azt az időt, amit a természet nekünk általában engedélyez. Következésképpen az értelem előírása vagy általános szabálya, hogy *mindenki békére törekedjék, ameddig csak annak elérésére reménye van, ha pedig erre nincs többé reménye, a háború minden eszközét és előnyét igénybe veheti és felhasználhatja.* Ennek a szabálynak első fele az első és alapvető természeti törvényt foglalja magában, nevezetesen, hogy *békére törekedjünk, és őrizzük meg a békét.* A második fele pedig a természetjog summáját tartalmazza, nevezetesen, hogy *minden rendelkezésünkre álló eszközzel megvédhetjük önmagunkat.*

Ebből az alapvető természeti törvényből, amely azt parancsolja nekünk, hogy békére törekedjünk, vezetjük le a második. törvényt: *mindenki önkéntesen mondjon le minden jogáról, feltéve, hogy a többiek is így tesznek, ha ezt a béke és az önvédelem érdekében szükségesnek tartja, s másokkal szemben elégedjen meg annyi szabadsággal, mint amennyit ő másoknak saját magával szemben engedélyez.* Mert ameddig ragaszkodik ahhoz a jogához, hogy tettsége szerint mindent megtehessem, addig mindenki hadi állapotban fog élni. Ha pedig a többiek vele ellentétben nem hajlandók lemondani jogaikról, neki sincs oka megválni tőlük, mert ez csak azt jelentené, hogy a többieknek prédául dobja oda magát – amire senki se köteles –, nem pedig hogy békekészségéről szolgáltat bizonyítékot. Ez megfelel a Szentírás törvényének: *amilyen viselkedést megkívánsz másoktól magad iránt, olyat tanúsíts mások iránt*, valamint a mindannyiunkra érvényes törvénynek: *quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris* [amit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt másnak].

Valamire vonatkozó jogunkról lemondani annyit jelent, mint lemondani arról a szabadságról, hogy mást megakadályozzunk abban, hogy a maga jogát ugyanerre a dologra érvényesítse. Ha lemondunk a magunk jogáról, vagy átruházzuk azt, ezzel senkinek nem adunk olyan jogot, amivel korábban ne rendelkezett volna, mivel nincsen olyan dolog, amire bárkinek természetből fogva ne volna joga. Tehát csak szabaddá tesszük másoknak az utat, hogy eredeti jogaikat részünkről – de nem mások részéről – akadály nélkül gyakorolhassák. Ezért az az előny, ami az egyik ember jogfeladásából a másokra származik, csupán az utóbbi eredeti jogának gyakorlása körüli akadályok bizonyos mértékű csökkenése.” (Hobbes 1576/1999 I. kötet 171. skk.)

A *Szabadságelmélet* elnevezésű online filozófiai összefoglalókat tartalmazó írások között olvashatjuk Hobbes kapcsán:

„[Az emberek] értelmes, racionális lények is: racionalizmusuk sugallja számukra, hogy megkötik a társadalmi szerződést. Ennek keretében minden politikai jogukról lemondanak, s azokat egy „uralkodóra”: vagy egy személyre, vagy egy testületre, vagy pedig a testületként föllépő népre (monarchia, arisztokrácia, demokrácia); mai szóval egy *szuverénre* ruházzák át. A szuverén a szerződésben semmiféle kötelezettséget nem vállal magára, sőt egyesíti magában a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalmat, s hatalmát egy megfelelő erőszakszervezet révén érvényesíti. Mivel ő maga mondja meg, hogy mi a törvény, hogy mi jogos és mi jogtalan, mi igazságos és mi igazságtalan, így már fogalma szerint sem követhet el sem törvényteleniséget, sem jogtalanságot, sem igazságtalanságot.”³⁶

Akkori kontextusa és jelentése szerint ez a Hobbes által „halandó isten”-nek nevezett szuverén: az adott társadalom összességének teljhatalmú vezetővel való szimbolikus megfeleltetése (a világi és egyházi vezetés egyszerre jelenti az államot) – ami maga az óriási bibliai lény, a Levitán – a nagy cet. Ma azonban a „szuverenitás” inkább önrendelkezést jelent egy adott ország, közösség (mint például a nemzeti szuverenitás esetében), vagy/és az egyének szempontjából (a szuverenitásról és az uralkodó jogkövetéséről a felvilágosított megelőzően, már 1576-ban értekezett Jean Bodin³⁷, még jóval Locke, sőt Hobbes előtt).

Az alapvető különbség Hobbes és Locke között az, hogy Hobbesnál az egyén saját akarata és beleegyezése révén és saját védelme érdekében behódol a teljhatalmú szuverénnek, mindaddig, amíg az megvédi életét, míg Locke-nál az egyének egymás között „kötnek” látens módon, azaz már mindig meglévő – a társadalomba való beleszületés okán – beleegyezés általi szerződést saját védelmükben, és ezt demokratikusan választott képviselőik révén érvényesítik, akiket lecserélhetnek, ha azok nem védik jól „tulajdonaikát” (élet, szabadság, vagyon). Alapvetően mindketten a védelem érdekében jogot ruháznak át valaki másra, de Hobbes sokkal többet enged a szuverénnek, és az egyén – ha védelmét nem biztosítják, akkor – tudatosan választhat más szuverént is, míg Locke kevesebbet enged meg a képviselőknek, de az állam meglétét erendőnek tartja, abból szerinte nem lehet kilépni. Locke-nál mintha a társadalom egészének megértéséből hiányozna a gazemberek, rablóiügyletesek perspektívája, ami Hobbesnál viszont megvan, az egyén szabadon élhet mindentől függetlenül saját akarata szerint, de akkor nem számíthat semmilyen védelemre – vagyis behódolás nélkül szinte eleve halálra van ítélve, mely állapotot viszont érdekében áll megszüntetni, de akkor hűségeseznek kell lennie, és nem léphet

³⁶https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index3dff.html?option=com_tanelem&id_tanelem=280&tip=0 (Letöltés: 2023-07-27)

³⁷https://hu.wikipedia.org/wiki/Jean_Bodin (Letöltés: 2023-12-20) Az állam (Bodin, 1576/1988) első mondata szerint: „Az állam több családnak és az ő közös ügyeiknek jogszerű kormányzata szuverén hatalommal.” Vagyis témánkat érintve a lényeg az, hogy a szuverén uralkodónak jogszerűen kell viselkednie.

vissza a hadiállapotba. Locke-nál viszont az eleve meglévő társadalmi együttélés szabályrendszere biztosítja a liberális szabadságjogokat.

Locke az Amerikai Egyesült Államok függetlenségi nyilatkozatára (1776) is nagy hatással volt (erről bővebben írt Goldberg 2018/2019), mely tartalmazza a természetjogból levezetett természetes és elidegeníthetetlen emberi jogokat.

Az emberek társadalmi szerződése a remélt előnyök érdekében szervezett és szabályozott egységben nyilvánul meg, mely alapelv a mai napig nem változott – persze a különböző közösségeket lehetővé tevő alapvető ideológiák és alapelveik a történeti hagyomány szerint más-más fundamentumra épülnek (mint Kantra építve Czétány írja 2019-es könyvében: Isten-konzervativizmus, Én – liberalizmus, Világ – kommunizmus), és ezeken túl más-más hangsúlyokkal és újításokkal élhetnek. A liberális Locke a következő mellett érvelt: „Politikai hatalomnak tehát azt a jogot nevezem, hogy a tulajdon szabályozása és védelme céljából törvényeket hozzanak [...]”. (Locke 1986, 40.) Az így létrehozott társadalmi szerződés azért jött létre, „hogy kölcsönösen *megvédjék* életüket, szabadságukat és vagyonukat, amit közös elnevezéssel *tulajdonnak* nevezek.” (Uo. 126.)

A ma is alapvető fontosságú szabadság nála nem a szabadosságot jelenti, és ma sem igazolható „oda-vissza” Locke klasszikus liberalizmusa a rosszul értelmezett posztmodern *anything goes* értékrelativizmusával, vagy a szubjektum valamilyen önérdékű, esetleg törvényen felüli kiemelésével.

„A szabadság tehát nem az, aminek Sir R.F. mondja, aki szerint: A szabadság abban áll, hogy mindenki azt csinálja, ami kedvére van, úgy él, ahogy tetszik neki, és nincs kötve semmilyen törvény által (O.A. 55[224]); hanem a kormányzat alatt élő emberek szabadsága annyit jelent, hogy van egy állandó szabály, amely szerint élnek, amely általánosan érvényes a társadalomban mindenkire.” (Locke, 1986, 55.)

Ez azt jelenti, hogy a polgár „kötelezettséget vállal magára e társadalom minden tagjával szemben, hogy aláveti magát a *többség* döntésének és elfogadja azt...” (Uo. 107.) A szabadság és egyenlőség természeti törvényének megvédése már nem az egyének feladata, arra ott van a bírói és végrehajtó hatalom.

„Azok *vannak* egymással *polgári társadalomban*, akik egy testületté egyesültek... és tagja lett valamilyen politikai közösségeknek, lemondott arról a hatalomról, hogy egyéni ítéletének végrehajtásával maga büntesse meg a természeti törvény megsértéseit [...]” (Uo. 98.)

A képviseleti demokráciáról és többségi elvről a következőket mondja Locke:

„Amint megmutattuk, a többség kezében van a közösség egész hatalma azok felett, akik először egyesülnek társadalommá, és ezért a többség használhatja ezt a hatalmat arra, hogy időről időre törvényeket hozzon a közösség számára, és e törvényeket általa kijelölt közhivatalnokokkal hajtassa végre; s ekkor a kormányzat *formája* a tökéletes *demokrácia*. [...] A *kormányforma* ugyanis attól függ, hogy *kinek a kezébe teszik* le a legfőbb hatalmat, ez pedig nem más, mint a *törvényhozó hatalom*; [...] Az *államformát* tehát az határozza meg, hogy *kinek a kezében van* letéve a törvényhozó hatalom.” (Uo. 131.)

Mai értelemben ez azt jelenti, hogy a szavazók döntésének megfelelően, a négyévenkénti országgyűlési választások alkalmával feláll egy képviselőtestület, vagyis az Országgyűlés, amit a polgárok akaratának megfelelően a többségi elv alapján megszavazott kormánytöbbség irányít,

mivel a törvényalkotáshoz a 2/3-os törvények kivételével elegendő az egyszerű, vagy a minősített többség. Az általános és egyenlő szavazójog elve, valamint a választási törvény biztosítja, hogy a többség akaratának megfelelően választott országgyűlési képviselőtestület állhasson fel, és minden választó akaratára kifejezésre juthat, ha az általa preferált párt meghaladja a bejutási küszöböt, ami 5%. A négyévenkénti országgyűlési választások úgy adnak esélyt és reményt a szavazóknak – amennyiben akaratával egy választáson kisebbségbe került –, hogy a következő választáson 4 év múlva új lehetőség adódik a választásra. Ez biztosítja, hogy mindenki úgy érezhesse, a demokrácia működik.

„Nem kell nagyon tartani [a hatalommal való visszaélésektől] olyan kormányzatokban, ahol a *törvényhozó hatalom* egészében vagy részben változó összetételű testületekből áll, melyeknek tagjai a testület felosztása után ugyanúgy országuk közös törvényeinek alávett alattvalók, mint a többiek.” (Uo. 138.)

„Az embereknek ugyanis az az érdekük és szándékuk, hogy igazságos és *egyenlő képviselők* legyenek; aki tehát a leginkább elősegíti ennek megvalósulását, az kétségtelenül barátja és megszilárdítója a kormányzatnak, és nem nélkülözheti a közösség helyeslését és beleegyezését.” (Uo. 152.)

A parlamenti képviselőválasztások abban a hitben zajlanak le, hogy a választók saját – politikai értelemben vett – sorsuk irányítását egy velük azonos jövőképet képviselő, ám hozzáértésében magasabban kvalifikált személy veszi át, ami a társadalom egésze számára is pozitív előnyöket jelent. „Legvégső határait tekintve a törvényhozók hatalma *a közjóra korlátozódik* a társadalomban.” (Uo. 134.) Ez azonban csak akkor biztosított, ha a mandátummal rendelkező képviselő hűen képviseli megválasztói akaratát, és nem dönt ellentétesen egyes kardinális kérdésekben, mint azt megválasztása előtt kinyilvánította. Ekkor ugyanis visszaél pozíciójával, ami a szavazópolgárokat mentesíti az engedelmesség alól, mivel saját akaratukból – főként, ha úgy döntöttek, mint a többség – nem mondanának le korábbi állásfoglalásukról, még akkor sem, ha a képviselők retorikájukban saját és szakembereik *know how*-jára hivatkoznak.

Ne felejtsük el, hogy választási ígéreteivel szemben, a 2006-os választási győzelmét követő napokban a szocialistának mondott – ma pedig 2023-ban – neoliberális Gyurcsány Ferenc éppen az ellenkezőjét tette annak, amit ígért, az „őszödi beszéd” nyilvánosságra kerülésével pedig ennek tervszerűsége is kitudódott, amire a lakosság tiltakozással, ő pedig rendőrségi túlkapásokkal reagált. Locke a következőképpen érvel:

„Nem attól lesz valami támadás a kormány ellen, hogy megváltoztatják a jelen állapotot, amely talán hanyatlás és romlás következtében állt elő, hanem attól a törekvéstől, hogy megkárosítsák vagy elnyomják az embereket, s egy részt vagy pártot felemeljenek és megkülönböztessenek a többiektől, akiket igazságtalanul elnyomnak. Amiről, helyes és marandó érvényű mértékkel mérve, el kell ismerni, hogy előnyére válik a társadalomnak és az embereknek általában, az – ha végrehajtják – mindig igazolni fogja magát; és ha az emberek a kormányzat eredeti rendszerének megfelelő, igazságos és vitathatatlanul *egyenlő mértékek szerint* választják *képviselőiket*, ez kétségtelenül a társadalom akaratára és aktusára lesz, bárki engedélyezte vagy rendelte is el, hogy így cselekedjenek.” (Uo. 153.)

Nem hozhat tehát a kormány szűk miniszteriális köre, vagy maga a miniszterelnök, illetve a többségben levő pártok vezetése olyan döntéseket – illetve nem kényszeríthetnék saját párttársait a frakciófegyelem által olyan gombnyomásra az Országgyűlésben –, melyek szembe mennek a polgárok általános, többségi véleményével. „Senki sem adhat át ugyanis másnak nagyobb hatalmat, mit amekkorával ő maga rendelkezik [...]” (Uo. 134.)

„Mert sokkal rosszabb helyzetben lesznek az emberek, mint a természeti állapotban voltak, ha a sokaság egyesített hatalmát egy vagy néhány emberre ruházzák, hogy azután ezek – akiket egyáltalán nem kötnek rögzített mértékek, amelyek irányítanák vagy igazolnák cselekedeteiket – tetszésük szerint kényszerítsék őket arra, hogy engedelmeskedjenek hirtelen támadt gondolataikon vagy meggondolatlan és addig a pillanatig ismeretlen elhatározásai-
kon alapuló túlzó és szertelen rendelkezéseiknek.” (Uo. 137.)

Gondoljunk csak a 2006-os választásokat követően a rendezetlen és kapkodó egészségügyi reformokra (melynek a 2008-as népszavazás vetett véget – a vizitdíj, a képzési hozzájárulás és a kórházi napidíj megszüntetése ügyében – és alapozta meg „a böszme” öszi beszéd lelepleződésével együtt a 2010-es nemzeti irányú kurzusváltást), vagy a kétes háttérű privatizációs eljárásokra, vissza egészen az 1989-es „rendszerváltásig”, többek között magának Gyurcsánynak is a gyors meggazdagodását eredményezve. Mindkettőre vannak példák és ellenpéldák, a 2006-os ellenzék (közülük ma kormánypártok: Fidesz-KDNP) többnyire morális kifogásokkal érvelt, a kormány pedig védte intézkedései „jogosságát és eredményességét” még a csőd szélén is.

„A törvényhozó hatalom csupán bizalmon alapuló hatalom, amelynek bizonyos célokat kell követnie, és ezért *az emberek kezében* még mindig megmarad *az a legfőbb hatalom*, hogy elmozdítsák vagy *megváltoztassák a törvényhozó szervet*, ha úgy találják, hogy a törvényhozó szerv a beléje vetett bizalommal ellentétesen cselekszik. Mert minden *hatalmat*, amelyet *abban bízva adnak át*, hogy általa elérnek valamilyen *célt*, korlátozza ez a cél; ha tehát nyilvánvalóan elhanyagolják a *célt* vagy szembe fordul vele, akkor a hatalom birtokosai szükségszerűen *elveszítik a bizalmat*, a hatalom pedig visszazáll azokra, akik előzőleg a törvényhozó szervnek adták, és ezek újból átruházhatják olyanokra, akiket biztonságuk megóvása szempontjából a legalkalmasabbnak tartanak. És így a *közösség* örökre *megtartja azt a legfőbb hatalmat*, hogy megvédje magát bárkinek, akár a törvényhozóinak a merényleteivel és cselszövéseivel szemben is, ha ezek oly ostobák vagy gonoszok, hogy fondorlatos terveket forralnak és hajtanak végre alattvalók szabadsága és tulajdona ellen.” (Uo. 145.)

Az nem fogadható el, hogy Fritz Tamás politológus sokat emlegetett szavait idézve: „Magyarország egy következmények nélküli ország.”. A törvényhozókra is ugyanúgy érvényeseknek kellene lenniük a törvényeknek, de persze a jogi kiskapukat az azokat leginkább ismerők ki tudják játszani – ezért sem lehet elítélni egy morálisan elfogadhatatlan politikai cselekedetet, ha az ténylegesen nem ütközik törvénybe, vagy áttételes, és ezért nem bizonyítható, bár ténylegessége a gondolkodó emberek előtt nyilvánvaló.

„A *törvényhozó* hatalom külön személyek kezébe van letéve, akiknek, ha megfelelő módon összegyűlnek, hatalmuk van arra, magukban vagy másokkal együtt, hogy törvényeket alkossanak, de miután megalkották, ezeket elkülönítik tőlük, és ők maguk is alá lesznek vetve az általuk hozott törvényeknek; ez olyan új és őket közletről érintő kötöttség, mely figyelmezteti őket, hogy a közjó érdekében alkossák meg a törvényeket.”, (Uo. 143.)

Csupán különböző tulajdonságai okán hívhatunk egy társadalmi berendezkedést demokráciának. Azt, hogy mikor mit értettek a különböző fogalmakon, a filozófusok írásaiból tudhatjuk meg. A dolgok, és szavak párosítása ugyanis a különböző racionalista konstrukciókon múlik, ami emberi döntés eredménye. Mi ezeknek a múltbeli konstrukcióknak az eredményeiből és a jelen kihívásaiból következtethetünk arra, hogy ma milyen megoldási javaslatokból kellene kiindulnunk.

2.3. A természeti állapotról és a visszahívhatóságról

A természeti állapot egy filozófiai spekuláció szerinti visszavezetés, a jelenlegi – avagy a mindenkori – gondolkodás szerinti elképzelés visszamenőleges ráolvasása az emberi történelem kezdeteire, majd így felfejtve annak menetét.

Hobbes az ember állati természetét és a fizikális erőt, erőszakot nevezi meg kiindulópontként, valamint a véleménykülönbséget, és ennek kivezetését és jogi, azaz közhatalmi rendezését a természeti törvényre bízta – a saját élet védelmében behódolás a szuverénnek –, vagyis egy korlátlan „főhatalomra” (egyres elképzelések szerint optimális esetben egy alkotmányos monarchára), aki hatalma által „mindannyijukat képes megfélemlíteni” (Hobbes, 1651/1970, 108.) és a vitás kérdéseket egyedül el tudja dönteni, a megállapodásokat pedig betartatni³⁸. „Hobbes a *Leviatánban* az emberi értelmet alkalmatlannak tartotta arra, hogy irányításával az egyének visszafogják destruktív viselkedésüket a természeti állapotban.”³⁹

Locke viszont az angolszász felvilágosodás és polgári jogok védelmében az ész-képességet általánosnak veszi és ebből indul ki (csupán érdekességként jegyezzük meg, hogy az ész-képességet viszont Istentől származtatja és az emberi fajra leginkább jellemzőként állítja be, mint Arisztotelész). Idézzük most hosszabban Locke írását ennek kapcsán (1689/1986, 42–44. o.):

„A természeti állapotot természeti törvény kormányozza, amely mindenkit kötelez; És az ész – amely maga ez a törvény – mindenkit, aki csak hozzá fordul, megtanít arra, hogy mivel az emberek valamennyien egyenlők és függetlenek, senki sem károsíthatja meg egy másik embert életében, egészségében, szabadságában, vagy javaiban. Az emberek ugyanis valamennyien egyetlen mindenható és végtelenül bölcs Teremtő alkotásai; valamennyien egyetlen szuverén Úr szolgálói, akik az ő rendeletére és az ő dolgában küldettek a világba; annak tulajdonai, aki alkotta őket, s addig kell életben maradniuk, amíg neki, és nem addig amíg nekik tetszik. S mivel hasonló képességeket kaptunk, s valamennyien a természetnek egy azon közösségén osztozunk, nem tételezhető fel közöttünk semmiféle *alárendeltség*, amely felhatalmazna minket egymás elpusztítására, mintha úgy teremtettünk volna egymás használatára, mint ahogy a teremtmények alsóbb rendjei a mi használatunkra.

[...]

Hogy pedig az emberek valamennyien visszatartassanak mások jogainak megsértésétől és egymás megkárosításától, s hogy valamennyien tiszteletben tartsák a természeti törvényt, *amely az egész emberiség békességét és védelmét kívánja*, a természeti törvény végrehajtása ebben az állapotban az összes emberek kezébe van letéve, mi által mindenkinek jogában áll megbüntetni a törvény megszegőit oly mértékben, hogy a törvény megsértését megakadályozza. [...] Mert amit e törvény végrehajtása során bárki megtehet a tökéletes *egyenlőségnek* ebben az állapotában, ahol senki sem feljebb valója vagy bírálja a másinak, annak megtételére szükségképpen mindenkinek joga kell, hogy legyen.

[...]

Hogy megtorolja vétkét, mégpedig annyira, amennyire a higgadt értelem és a lelkiismeret parancsolja, tehát arányosan a vétséggel, vagyis olyan mértékben, ami *jóvátételként* és *elriasztásul* szolgálhat. Mert az egyik ember jogosan csakis e két oknál fogva okozhat kárt a másinak, és ezt nevezzük *büntetésnek*. A természeti törvény áthágásával a bűnös kinyilvánítja magáról, hogy más szabály szerint él, nem az ész és a közönséges igazságosság

³⁸https://mmi.elte.hu/szabadbolcsesz/mmi.elte.hu/szabadbolcsesz/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

³⁹https://mmi.elte.hu/szabadbolcsesz/mmi.elte.hu/szabadbolcsesz/index3544.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=50 (Letöltés: 2023-07-27)

szabálya szerint, holott Isten ezt a mértéket állította kölcsönös biztonságuk kedvéért az emberek cselekedetei elé; így a bűnös veszélyessé válik az emberiségre, semmibe veszi és eltépi a köteleket, amely arra szolgál, hogy megvédje az embereket a sérelmekről és az erőszaktól. Mivel pedig ez bűn az egész faj, valamint a faj békéje és biztonsága ellen, s mivel ez utóbbiakat a természeti törvény biztosítja, ezért mindenki megteheti – ama jogánál fogva, hogy megvédje az emberiséget általában –, hogy megfékezze, vagy ha kell, elpusztítsa azt, ami ezekre nézve ártalmas, és olyan bajt okozzon a törvény megsértőjének, hogy az megbánja a törvénysértést, s ezáltal visszariassa őt – s az ő példájával mindenki más is – attól, hogy ugyanezt a bűnt elkövesse. Ebben az esetben és ezen az alapon mindenkinek joga van ahhoz, hogy a bűnöst megbüntesse és a természeti törvény végrehajtója legyen.”

Nem önbíráskodásról van szó – hiszen azt már kizárja mind a hobbes-i átruházott hatalom elképzelése, mind a locke-i polgári kormányzat –, hanem arról a teoretikus természettörvényről, hogy ezt a mindenkinek meglévő jogát a köz érdekében és az egyének ésszerű belátása által a megválasztandó képviselőkre átruházzák. Hobbes-nál és Locke-nál is kétséges azonban, hogy a monarcha vagy a polgári kormányzat meddig mehet el az egyéni jogok megsértésében. Hobbes többet megenged a főhatalomnak, Locke azonban erősen korlátozza a polgári kormányzat hatalmát, de ez utóbbi persze működésképtelenséget okozna (gondoljunk csak arra, hogy például egy telekkisajátítás – nem mindig optimális vételi áron – a közútépítés érdekében sokszor szinte elkerülhetetlen), ám Locke a képviselők visszahívhatóságát egy kritikus szavazati arányhoz köti, vagyis inkább többségi demokráciát hirdet. A *Szabadbölcsezet* elnevezésű online filozófiai összefoglalókat tartalmazó írások között a „*Politikai ideológiák*” című rovatban a következőképpen fogalmaznak erről:

„Locke - Hobbeshoz hasonlóan - a természeti állapotból indul ki. Locke természeti állapota azonban korántsem olyan borzalmas, mint Hobbesnál: nem a mindenki harca mindenki ellen állapota jellemzi. Locke feltételezi, hogy már ekkor is vannak érvényes erkölcsi normák: olyan természettörvények, amelyeket mindenkinek kötelessége betartani. Ilyen természettörvény egyebek között a tulajdonjog tiszteletbetartására vonatkozó szabály. Azt azonban Locke is elfogadja, hogy a természeti állapotban nem lehet a természetjognak egykönnyen érvényt szerezni. Ehhez polgári hatalomra van szükség, amelynek célja így a természettörvények kikényszerítésével a békés társadalmi rend biztosítása.

Ha a kormányzat célja a már a természeti állapotban is kötelező természettörvény kikényszerítése, akkor nem szükséges, hogy a kormány hatalma korlátlan legyen. A természeti állapot egyénei többségi döntéssel meghatározzák, ki gyakorolja a politikai hatalmat, melynek egyetlen forrása az emberek beleegyezése, és egyetlen célja a természettörvények érvényesítése. Eddig lényegében Locke ugyanazt állítja, mint Hobbes. Csakhogy Locke esetében a kormányzat hatalma eleve korlátozott: az emberek a törvények kikényszerítésével bízták meg a kormányzatot. Ebből következik, hogy a kormányzat nem tehet semmit, ami ellentétes a felhatalmazással: a kormányzat hatalma csak akkora, amennyit rá ruháztak a természeti állapot egyedei. Amennyiben a kormányzat visszaél a rá ruházott hatalommal, és jogsértést követ el, a kormányozottak bármikor fellázadhatnak a bitorlás ellen.

A locke-i elmélet – ellentétben a hobbes-ivel – már nem csak kiindulópontjában tekinthető liberálisnak. Nem csak hogy az egyénektől, a kormányozottak beleegyezéséből származtatja a kormányzat hatalmát, de azt eleve korlátozottnak is tekinti.”⁴⁰

---

⁴⁰https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

Locke láthatóan kihagy, átugor egy lépést, nevesül a polgári megegyezést és azt eleve, mint természettörvényt kezeli és a természeti állapotba visszaírja. Locke tehát bizonyos szempontból téved, még hozzá saját liberális alapvetésében, ugyanis összemossa a természeti állapotot és a természeti törvényt, így a liberális igényű szabadság-elvet és közmegegyezésen alapuló, azaz szerződéselméleti természettörvényt visszafelé beleolvasta a múltba (retroaktívan – ez Bergson fogalma), és ezért tarthatja ezt alapvetőnek, már a természeti állapotban is meghatározónak.

Ez azonban egyoldalú történelemszemlélet, Czétány (2019) szóhasználatával élve (lásd erről bővebben Müller 2021) mondhatnánk: a kantianus transzcendentális „Én”, mint a liberalizmust megalapozó konjunktív szintézis egyoldalú használata, mely ugyanakkor az észszerűséggel párosulva a társiasság, vagyis a konnektív szintézis alapja is, mindezt az úgynevezett saját tulajdon – mint elválasztó (diszjunktív) szintézis – védelmében.

Magyarország beállt a liberális sorba a rendszerváltáskor, és az alapelveket tekintve ezt képviseli a mai napig, mivel teljesen átfordult a nyugati liberális demokrácia-berendezkedés irányába, a nyugatnak való megfelelés-igényből, és a korábbi kommunista diktatúra megismételhetőségének elkerülése érdekében. A konnektív kereskedelem – mint jó értelemben vett globalizáció – mindenkinek közös célja volt az 1989/1990-es magyarországi rendszerváltást követően. A gyors meggazdagodás reménye azonban a túlnyomó többség számára nem következett be, hanem a neoliberais tőkefelhalmozás és profitéhség uralkodott el.

Most azonban nem a rendszerváltást firtatjuk, hanem a liberalizmus és az előtte már megjelenő, úgymond emberi „természeti állapot” mibenlétét, azt a bizonyos fikatív, elméleti elbeszélés általi nullpontot, ahonnan az emberi társadalomnak ki kellett nőnie ahhoz, hogy azok legyünk ma, akik vagyunk.

Amiért ezt egyáltalában felhozzuk, az Hobbes ötlete: milyen volt a természeti állapot és mi kellett ahhoz, hogy létrejöjjön az emberi társadalom? Az eredeti, természeti állapot az állatokéhoz hasonlatos. Mint mondja: „Ember embernek farkasa” („*Homo homini lupus*”); bár ma már tudjuk, hogy a farkas valójában egy jól szervezett közösségi lény, de akkoriban az ember számára vad volt, ami az emberre régen prédaként nézett, viszont ma már inkább fél a természetben a puskás embertől és dühös, illetve zavart idegállapotú az állatkertben. Tehát a kérdésben a társiasság a lényeg, és ennek biztosítója a jog. A végső döntés azonban a döntéshozóé, aki a hatalom, az uralom. Freud írt (1930/1982; 1939/1987) a mindent megtehető legerősebb alfa-hímről, aki minden nőtényt birtokol – ez a Zeusz előtti ősi görög mitikus isteneket idézi, illetve az állatvilágot, mint azt az állatok királyánál, az oroszlánnál, mint fajnál is láthatjuk. A hatalom letéteményese a szuverén uralkodó Hobbesnál, aki – egyes értelmezők szerint – optimális esetben az alkotmányos monarcha megtestesítője.

Locke-nál azonban az uralkodó le is mondatható, mert a többség beleegyezésétől kapta hatalmát. Ez ott hibádzik, hogy ez akkor lenne lehetséges, ha figyelembe véve Freudot, a fiatalok fellázadnak, megölik és rituálisan megeszik a korábbi vezért – így hatalmuk akkori hitük szerint, de szimbolikusan mindenképpen rájuk „száll” –, majd megegyeznek a hatalom kvázi-demokratikus felosztásáról, és ezek után már szinte mindenkinek jut nőstény (azaz a sokszor szűkös erőforrásokat kezdetben egymás között elosztották). Vagyis leegyszerűsítve és felhasználva a Freud által is említett mítoszt, az ősapa uralma Hobbes verziójához áll közelebb, a fiúk összefogásához pedig Locke írása. Tehát Hobbes természeti állapotra vonatkozó antropológiai nézetei a spekuláció szintjén megelőzik Locke koncepcióját, vagyis időben messzebbre tekintenek vissza, mint Locke elképzelése.

Manapság is sok szó esik arról a politikáról szóló filozófiai diskurzusokban – főként Deleuze révén –, hogy az intézményes rend állandósága is illúzió, ez bármikor fellazulhat, megbomolhat, széteshet – általában erő felmutatásakor – amit a történelmi képlékenység megtapasztalhatóvá tesz. A polgári rendet éppen az erőszak teszi illuzórikussá, vagyis Locke elképzelését Hobbes kiindulópontja.

De így volt ez akkor is, amikor 1956-ban magyar fiatalok úgy érezték, hogy megdönthetik a szovjetek által támogatott kommunista diktatúrát. Sokan beszélnek arról, hogy az akkori szabadságharc egyik érdeme, hogy utána valamennyit engedni kellett az állampártnak, nehogy újra fellázadjanak a magyarok, ezért lehettünk a „legvidámabb barakk” a keleti blokkban, vagyis a kommunistáknak szüksége volt a besúgóhálózatra, mert mindig félték egy újabb szabadságharctól (vagy bizonyos értelemben a totalitárius kommunista rendszer elleni forradalomtól), ezért minden ilyen irányú kezdeményezést az 1980-as évek közepéig csírájában elfojtottak.

Továbbá Locke a szabadságot alapvetőnek, fundamentálisnak tartja, faji hasonlóságokra, közel azonos képességekre hivatkozva (ami az angolszász „*common sense*”, vagyis a „közös ész” alapja, mivel ez az emberi oksági gondolkodás, mint következtetés és tervezés leglényegesebb előfeltétele), de az ő megközelítése – mint az imént megállapítottuk – már az összefogás, tehát a társasság egy eredeti Hobbes-i természeti állapotot „meghaladó” koncepciójára épült. Ezért Locke inkább visszamenőlegesen „ráolvassa” (retroaktivitás) saját liberális kívánalmait a természeti állapot általa bemutatott elképzelésére. Ez viszont manapság a filozófiai diskurzusokban, mint kifejezetten torzító hatásokat, megállapításokat, meggyőződéseket létrehozó álláspontnak minősítendő. Olyan ez, mintha valaki a XXI. század mai PC (*political correct* – politikailag korrekt), gender és egyéb egyenlősítő – még ha az a sokszínűsítés zászlaja alatt vonul is fel – kérdéseit kérné számon az elmúlt évszázadok emberein, akik ilyenekről csupán részlegesen, amolyan lábjegyzetként hallhattak.

Locke úgy ír, mintha a kölcsönös elismertség alapvető emberi jog lenne, és éppen azért ő a liberális gondolkodás kiemelt alakja. Ugyanakkor ez már inkább a mai viszonyok szerint értelmezhető egyértelműként. Ám az észhasználat szempontjából is intenzitás-különbség van az egyes egyének között. Az ész, elme, ráció, értelem különböző diskurzusait egy fogalom alá terelve – a 3É filozófiája által – „értelemnek” neveztem el, illetve az észlelés és az érzelmi regiszter kapcsán is intenzitás-különbségek állapíthatók meg a tudat filozófiája kapcsán (Müller 2016). Mivel pedig Locke az Isten által adott ész-képességre és ennek használatra alapozza filozófiáját, ebből egyenesen következik, hogy a közmegegyezés általi polgári képviselőválasztásban azok kerülnek ki győztesen, akik a leginkább jeleskednek az észhasználat mindenféle formájában. A veszélye ennek abban áll, ha valaki érzelmeit hangoztatja, de valójában csak imitálja, testileg tudatosan mímeli, miközben retorikai szövegekben éleselméjűségét fitogtatja és kijátszva a hallgatóságot; ez ugyanis a hazugság, becsapás politikája.

Hol van az a pont, amikor az utóbbi, mint gyakorlat beléphet a mai politikai diskurzusba? Talán éppen manapság is, amikor a nyugaton uralkodó neoliberais demokraciáfelfogás oly mértékben befolyásolt a hatalom 4. ága által – a többi, hagyományos Montesquieu-i (1748/1962) hatalmi ágak: törvényhozó, bírói, végrehajtó –, hogy a média már mindent leural és „kézben tart”, beleértve az úgynevezett megválasztott képviselőket, akik sokszor, sok országban csupán bábként funkcionálnak, önálló nemzetépítő vízió nélkül.

A jó döntésekhez egy adott ország szempontjából ugyanis tárgyi tudás, türelmes intelligencia és hithű hazaszeretet is kell. A népet megbódító média, ha leváltja a bódulatba ejtettek által a saját népéért küzdő politikai elitet, akkor győzött, ugyanakkor, ha a megbódultak leváltják a

nekik is jót akaró és nemzetben gondolkodó politikai elitet, akkor ők maguk is veszettek, méghozzá saját szavazatuk/szavazataik által. A politikai tisztánlátás a nemzet érdekében sokszor a *mainstream* média által hirdetett elvekkel ellentétes döntéseket kíván, ami a gondolkodásukban félrevezetettek által nemtetszést vált ki. Ám a döntések mögött sokszor olyan összetett tények húzódnak, ami nem interpretálható oly könnyedén, mint az érzelmileg befolyásolt tömegek számára a nemzeti érdekekkel nem összeegyeztethető érdekeket kiszolgáló médiumok által legyártott könnyed jó-rossz dichotomikus skálán való elhelyezkedés megfogalmazása.

A nemzeti érdek mentén való politizálásán belül a külpolitika inkább pragmatikus és nem ideologikus, a hagyománytisztelet és elfogadás kölcsönössége pedig a kereskedelmi konnektivitás előfeltétele. Ráadásul a döntések háttérét sokszor nem is célszerű megvilágítani, mivel üzleti és államtitok minőségű döntésekről és stratégiai indokokról van szó. Ez utóbbi akkor lehet veszélyes, ha ideológia-vezérelt, és szélsőséges irányzatokat képviselő vezetők állnak egy ország élén. A rendszeres, 4-5 évente megtartandó demokratikus választások által azonban megtörténik a népfelügyelet, csak arra kell vigyázni, hogy ne külföldről pénzelt bábkormányt válasszának és ne is olyat, aki kiárúsítja az ország javait, vagy ami még rosszabb: véresőt hoz. A Magyar Országgyűlés kezében ezen felül ott van a bizalmatlansági indítvány lehetősége is, mely által eltávolítható, leváltható, lecserélhető az olyan miniszterelnök és kormánya, akivel az országgyűlési képviselők többsége nem ért egyet.

„Magyarország alaptörvénye értelmében a magyar miniszterelnökkel szemben konstruktív bizalmatlansági indítvány nyújtható be. Mivel a Kormány sorsa összefonódik a miniszterelnökével, így ez egyúttal a teljes Kormánnyal szemben benyújtott bizalmatlansági indítványnak minősül. Az indítványt legalább a képviselők egyötöde terjesztheti az Országgyűlés elé, amely az indítvány feletti vitát és szavazást legkorábban a beterjesztéstől számított 3 nap múlva, de 8 napon belül (türelmi idő) tartja meg. Ha a képviselők többsége megszavazza az indítványt, egyúttal az abban szereplő miniszterelnök-jelöltet is megválasztottnak kell tekinteni.”⁴¹

Locke igénye tehát intézményes formában is biztosított Magyarországon és be van biztosítva, ha a Magyar Országgyűlés képviselőinek szavazata és a népakarat találkoznak egymással; nem úgy, amikor a bal-liberálisnak mondott kormány bevédte a 2006-os őszi beszéd kiszivárgatása által lebukó miniszterelnököt, és csak három évvel később kerestek egy ügyvivőt miniszterelnöknek. Utóbbi esetben a kormányzó politikai elit érdeke az volt, hogy ne a népakaratot képviseljék, hanem saját maguk érdekeit, amely oly mértékű bizalmatlanságot szült a bal-liberálisnak mondott (MSZP-SZDSZ), de csak önös érdekeket képviselő, neoliberális politikusokkal szemben, ami 2010 óta már 4 alkalommal 2/3-os többséget eredményezett az Országgyűlésben a nemzeti kormányoknak.

Az 1956-os forradalom kitörésének ötvenedik évfordulóján (2006. október 23.) elkövetett rendőri túlkapasokat a hatalmon lévők még – szó szerint – díjazták is, ami az erőszak alkalmazása által teljesen ellehetetlenítette a liberális álcájukat. A balatonöszödi beszéd kiszivárgása, az azonnali le nem mondás és a szemkilövetős rendőrrattak az 50. évforduló meggyalázásaként⁴² együtt eredményezték a nép részéről a nemzeti politika radikális megerősödését. A magyar polgárság a kommunista diktatúrából már régen kiábrándult, a rá következő rendszerváltás után

⁴¹ https://hu.wikipedia.org/wiki/Bizalmatlans%C3%A1gi_ind%C3%ADtv%C3%A1ny (Letöltés: 2023-08-27)

⁴² https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyarorsz%C3%A1gi_tiltakoz%C3%A1sok_2006_%C5%91sz%C3%A9n ; <https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/10/gyurcsany-katonai-vecebol-leste-2006-ban-az-ellene-tunteteket> ; <https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/05/hazudtunk-reggel-ejjel-meg-este-tizenhet-eves-az-oszodi-beszed> ; <https://www.origo.hu/itthon/20221019-gyurcsanyi-rendorterror-2006-osze.html> (Letöltés: 2023-11-22)

pedig a posztkommunisták által elkövetett hatalomféltő és befolyásféltő neoliberális erőszak máig hatóan elfordította az embereket a pénzorientált neoliberalizmustól és annak mindenféle ideológiai leágazásától, álcájától (például az éppen divatos kisebbségeket védelmező, túlhajszolt törekvéseiktől, ami persze az EU-ban sohasem jelenti az őshonos magyar kisebbségek védelmét a trianoni békediktátum által elszakított területeken) és inkább a hagyományos szabadságelveket követelik, a Locke-i liberalizmust, de nemzeti alapon.

Hobbes-ot azért kritizálják liberális irányból, mert a vezér lehet rossz is, és elárulhatja saját népét, hazudhat, kiárúsíthatja az országot, háborúba sodorhatja, ezért biztosítani kell a leválthatóságot.

„A hobbes-i társadalmi szerződés eredménye a korlátlan hatalommal rendelkező állam. Bár a kiindulópont, vagyis a hatalom az egyének beleegyezéséből történő levezetése liberális alapvetés, a hobbes-i Leviatánt biztosan nem nevezhetjük a liberális állam előképének.”⁴³

Ám éppen a hatalmukat féltő bal-liberálisnak mondott, de valójában anyagi érdekeiket szem előtt tartó neoliberális országgyűlési politikusok (MSZP-SZDSZ) lehetetlenítették el évekig, hogy leváltható legyen a nép szemében régen megbukott miniszterelnök.

„Mindössze egyszer szavazott ténylegesen az Országgyűlés konstruktív bizalmatlansági indítványról. Gyurcsány Ferenc leköszönő miniszterelnök javaslatára, hosszadalmas, több mint egy héten át elhúzódó, közel húsz lehetséges utódot fel- és elvető kormányfőjelöltkeresgélés után 2009. április 7-én 92 MSZP-s képviselő aláírásával a szocialista párt kezdeményezte Gyurcsány Ferenc miniszterelnökkel szemben a bizalmatlanság kimondását, egyúttal Bajnai György Gordon miniszterelnökké választását. Az eljárást számos kritika érte, mert sokak szerint nem állt összhangban az Alkotmány szellemével. A kétkedők érvelése szerint ugyanis az alkotmány elsősorban a parlamenti ellenzéknek kívánt eszközt adni a kormányváltáshoz, az intézmény célja tehát nem az, hogy a kormányzó elit – a köztársasági elnök által történő jelölés vagy az országgyűlési választások megkerülésével – maga cserélgesse a kormányfő személyét.”⁴⁴

A lebukás és a széleskörű tiltakozás ellenére csak akkor voltak hajlandóak lépni, amikor már túl közel volt a következő országgyűlési választás és lehetetlen lett volna a régi miniszterelnökkel ráfordulni a következő választásra. Azóta azt is látjuk már, hogy Gyurcsány és Bajnai egy csapatot alkottak és alkotnak, még a 2022-es országgyűlési választások során is, mint például a külföldről finanszírozott kormány-buktatási kísérletek kapcsán (média, információs háború), mely tény csak „guruló dollároknak” hívták a magyar politikai életben. A nyilvánvaló tények – az internetről való törlés előtti időből – egyszerűen lekövethetővé teszik a kapcsolati hálót. Kis utánjárással minden ilyesmi nyilvánvaló az emberi logika számára. A nép elbutítása, kritikai gondolkodásának elaltatása egy naiv, érzelmi típusú szemléletté nagyüzemben folyt, több ágon, specializálva, rengeteg médiafelületen stb.; sok részlet visszakereshető.

⁴³https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

⁴⁴ https://hu.wikipedia.org/wiki/Bizalmatlans%C3%A1gi_ind%C3%ADtv%C3%A1ny (Letöltés: 2023-08-27)

2.4. A liberalizmustól a neoliberalizmusig és a rossz értelemben vett globalizmusig

A neoliberalizmus a liberalizmus megcsúfolása, a nyers erő fitogtatása. „Aki nincs velünk, az ellenünk van!” – és ebben nagyon hasonlít a kommunizmusra (ez eredetileg Rákosi Mátyás kommunista diktátor mondása volt, ma már ennek átfogalmazásait használják a neoliberális irányzatok képviselői). A liberalizmus alapvetően azt hirdeti, hogy „mindent szabad, ami másnak nem árt” - sőt egyik parafrazeált alapvetésük szerint: „Nem értek egyet azzal, amit mondasz, de életem végéig harcolni fogok azért, hogy mondhasd.” (Voltaire). Ez azt jelenti kis túlzással, hogy bár nem értek veled egyet, mégis mindent megteszek, sőt képes lennék meghalni is azért, hogy elmondhasd, amit gondolsz. Nagyon jól mutatja ennek tétjét, hogy mit jelentett ez a királyok korában vagy Magyarországon a rendszerváltás előtt. A rendszerváltás után már nem vittek el senkit „fekete autóval”, de mivel bárki bármit mondhatott, megszűnt a szavak régi típusú hagyományos értelemben vett ereje is. Érdektelenségbe fulladt sok minden, például a politikai humor elvesztette életét, a költők burkolt, sokszor áttételes megfogalmazásai aktualitásukat veszítették, de ez történt a színházakkal is és egyáltalában a politikai kultúrával, mely lassan, de biztosan tömegcikké silányult és a tömegmanipuláció irányába tolódott el a széles rétegű politikai és kulturális elit eltűnése után, és ez világnézetektől függetlenül a korszaknak megfelelően történt.

A neoliberalizmus, mint vadkapitalizmus nem törődik mások véleményével, mindent a saját érdekei szerint tesz. Ez totális társadalmi, szociológiai atomizálódás, egymástól való elszigetelődés, az égök harcának kora. Amikor ehhez olyan politikai álszentség csatlakozik, mely kihasznál mindenféle kisebbséget, és a nevükben tematizálja a kultúrát és a politikát, a nyers reálgazdasági érdekek mentén, akkor ez a neoliberalizmus képes lesz arra, hogy kilépjen a lokális viszonyokból és globálisan, az egész Földet (és folyamatosan a táguló, ismert világot), de legalábbis annak nagyrészét tudatosan és mérnöki pontosságú tudattalan ráhatással/befolyással manipulálja.

A rossz értelemben vett globalizmus trükkje éppen az, hogy nem ideológiát árul, hanem a leghangosabb, legnagyobb befolyással rendelkezőkhöz igazodva tömegkultúrát csinál (a multinacionális cégek pedig marketingtevékenységük által „beállnak” ebbe a sorba – sőt gerjesztik azt valamilyen propagálandó életérzést szajkózva), hogy tömegek álljanak ki ömellelte; leginkább hagyományos értékek ellenében, úgymond progresszív „haladó” (ironikusan, cinikusan „haladár”) módon. A demokrácia Nietzsche szerint a gyengék államformája, a rabszolgáké (szemben a hősök és királyok korszakával); a régi liberális demokrácia pedig éppen ennek a kicsúcsosodása. Viszont a neoliberális demokrácia, és még pontosabban: a rossz értelemben vett globalizmus, a gyengék, a kisebbségek védelmezőjének mutatkozik, valójában azonban egy szűk tőkés-elit nyers erejének látszattmegoldásokon alapuló hatalomtechnikája (akik lázongó kisebbségeket hergelve azokat a többség leuralásával hitegetik, de mindig jön egy új ötlet, egy új hullám, és megtartva saját hatalmukat, másik hergelendő harcos-csoportot választanak).

A megvásárolt média-felületek, politikusok, és a kialakított aktivista/civil-hálózatok úgy biztosítják a hatalmat - a globalista tőkés-elit hatalmát - hogy egymás között cirkuláltatják, értékelik saját véleményeiket nemzetközi szinten is, míg azok a befogadó tömegek számára végül ferdítések és kitalációk, ál-narratívák helyett: valóságként mutatkoznak meg, majd ezek hatására a polgárok így is cselekednek és szavaznak. E hálózatok tömegek elé tárt valósága illuzórikus álvalóság, egy átkeretezett valóságot nyújtanak, véleménybuborékot, egyoldalú narratívát az igazság helyett. A megszerzett médiafelületek és politikusok pedig cenzúráznak, letiltanak, el lehetetlenítenek, ha nem nekik tetsző tartalmakkal, gondolatokkal találkoznak.

A rossz értelemben vett globalizmus a globális, azaz egész Földet leuralni kívánó gazdasági és hatalmi befolyásszerzés ideológiákat kihasználó, csupán saját hatalmi, uralmi lehetőségfel-tételeit fontosnak tartó áll-ideológia, az ideológiák, mint hitrendszerek manipulálója, parazitája. Ebből az egyszerű tényből következik minden tulajdonsága. A parazita globalizmus – mint glob-alista elit és érdekszférái, kiszolgálói – hol a neoliberalizmus, hol a nemzeti öntudat, hol pedig valamilyen kommunisztikus ideológia bőrébe bújik, és úgy mutatkozik, hogy akár egyszerre, földrajzilag több helyen más-más ideológiákat képvisel; például 2022-ben, a globális elit az USA-ban a *woke*-izmust (és a *cancel culture*-t) propagálja – tolja maga előtt álarcként –, mely kvázi neokommunistikus, Nyugat Európában a szélsőséges neoliberalizmust, míg Ukrajnában a nemzeti identitást – sőt a nacionalizmust – erősíti, használja, kihasználja. Am mind csupán egy álca, egy átlagpolgároknak szánt szemellenző fátyol, mely által saját Janus-arcú, köpönyeg-forgató, utilitarista, haszonelvű természetét leplezi. A globalista elit pénzuralmi központja a FED (plusz a davosi elit: WEF; Goldman Sachs stb.) környékén található. Gazdasági, politikai és álcivil hálózatuk pedig beszövi az emberi világot, manipulálva a valóban szabad gondolkodást.

2.5. A birodalmi parazita globalizmus hatalomtechnikái – Európa gyarmatosítása és a jog megcsúfolása.

De milyen elgondolás bújhat meg a birodalmi, egypólusú geopolitikai világrend mögött? Miért lehet mégis racionális az, amit a mai EU-s vezetők csinálnak, és akik ma Magyarország szempontjából az európai érdekek helyett főként amerikai központú tőkések kiszolgálóinak tekinthetők? Kiszelly Zoltán, a Századvég – Politikai Elemzések Központjának – igazgatója mondta 2023. július 23-án egy interjúban:

„Az a fő kérdés, hogy Kínának legyünk a piaca vagy az USA-nak, és én azt látom, hogy Németország és a brüsszeli elit eldöntötte, hogy az Európai Uniót az USA- hoz csatolják mert az USA húszezer milliárd dolláros éves GDP-jéhez képest az Unió tizenötezer milliárdját ha összeadjuk, az harmincötezer és Kína máris a maga tizenötezerrel sokkal alacsonyabb szinten van mint az Európai Unió és az USA együtt és ez egy olyan gazdasági hatalmat jelentene, amihez képest a többi országnak – az Oroszországon kívüli világnak – igazodnia kéne és nyilván a harmincötezer milliárdot választanánk és nem a tizenötezer milliárdos kínait, és ezért kell az USA-t Európával összekötni. Brüsszel ezt már eldöntötte, ahogy én látom, a német elit ezt már eldöntötte, és ebben a konfliktusban, hogyha Európát benne hagyják és nem egyezik ki majd a háború után egy új békerendszer keretében az európai elit Oroszországgal, akkor inkább az USA felé megyünk és az ukrajnai konfliktus egy eszköz, ami eltávolítja Európát a kelettől, Oroszországtól, Kínától és közelíti az USA-hoz.” (Hír TV, „Napi aktuális”, 2023. július 23.)

Röviden: az USA az EU-t a fogyasztás szempontjából Kína helyett magához akarja kötni. Tehát az USA 20.000 milliárd dolláros és az egész EU 15.000 milliárdos GDP-je állna szemben Kína 15.000 milliárdjával, ami előnyt jelentene.

Gondoljuk ezt tovább! Elsősorban Kína eleve nincsen egyedül (lásd BRICS). Másodsorban az olcsó orosz energia nélkül az EU sem olyan jól prosperál, túl drágán állít elő értéket, így a termékeikre is kisebb a kereslet. Viszont az EU megveszi a drágán bearázott amerikai és egyéb energiaforrásokat. Kína és más keleti országok – főként Dél-Korea – így előnybe kerülnek, mivel az EU elvesztette a globális gazdasági versenyt (Janus-arcú zöld politikája pedig nem segített rajta). Egyszerű a képlet: Európa kevesebb pénzből, drága erőforrásból kénytelen gaz-

dádkodni, ugyanakkor ez visszaüt Amerika számára is, mivel a csökkenő EU-s GDP-ből mindenre kevesebb jut, azaz nem csak a szociális kiadásokra, hanem olyan cikkekre is, melyek az USA-ból származnak. Az USA azt akarja, hogy az EU a felárazott energia mellett a fegyvereket is tőlük vegye. Ez olyan politika, melyben az EU recesszióba süllyed, és végül egy meggyengült USA gyenge partnere lesz. Mindeközben a petrodollárról leváló országok (BRICS) gyengítik a dollár magán-pénznyomdájának urait, túlköltekezéseiket már nem finanszírozza a papírpénz, az USA végtelenen eladósodott, és a sarokba szorulva már nem válogat az eszközökben. Az összehorolós logika (USA és EU) kimenetele minimum kérdéses, következményeiben nem jól átgondolt stratégia a világkereskedelem megbénítása, szankciós tömbösítése. Kiszelly így folytatta:

„Még nem tudjuk, hogy ez hogyan végződik. Azt látjuk, hogy a XXI. század asztalánál az USA és Kína alanyi jogon ott ül, az oroszok most verekszik oda magukat a maguk véres, brutális módszereivel ehhez az asztalhoz és az Európai Unió hogyha így folytatja, nem osztanak neki lapot, mert Ukrajnához köti a sorsát, az USA globalista elitjéhez köti a sorsát. Hogyan végződik az ukrán háború: nem tudjuk, a világ kétharmada legalábbis várakozó állásponton van, ott is vannak konfliktusok India és Kína sem szereti egymást, de abban egyetértenek, hogy az USA és a globalista körök hegemoniáját már nem akarják sokáig eltérni, és ebben a konfliktusban Ukrajna egy katalizátor, ami felgyorsítja ezeket a folyamatokat.” (Hír TV, Napi aktuális, 2023. július 23.)

Ennek az USA vezette érdekszövetségnek viszont erős kezű vezetésre van szüksége, erősen kell befolyásolni az EU vezetését, mivel ez a birodalmi erőpolitika nyilvánvalóan szembe megy az EU hosszú távú kereskedelmi érdekeivel. Kiszelly mondja:

„Hát ezt látjuk, ezért robbantották fel valakik a gázvezetéket, hogy ne is lehessen visszaterni Oroszországgal ahhoz a volumenű gazdasági kereskedéshez. Az Északi Áramlat négy csövéből hármát felrobbantottak. Tehát azt látjuk, hogy ezért van az például, hogy miután nincs jó ajánlata a nyugati eliteknek a nyugati polgárok számára, ezért például Németországban be akarják tiltani az AFD-t, látjuk, hogy az USA-ban Donald Trumpot börtönbe akarják zárni, hogy az a politikai alternatíva, ami a mostani háborúpárti globalista elitek politikájával szemben demokratikusan megfogalmazódhatna, és esetlegesen egy választáson többségbe is kerülhetne, hogy ez ne is indulhasson el a választáson. Mert nincs jó ajánlatuk ezeknek az eliteknek a nyugati emberek számára – így az európai emberek számára sem – ezért ilyen eszközeik vannak: a cenzúra, a riválisok betiltása.” (Hír TV, Napi aktuális, 2023. július 23.)

Ez így már érthető: a liberalizmusból és világkereskedelemből mára *Woke*-cenzúra és szankciós politika lett, mivel a birodalmi parazita globalizmus nem tűri az ellentmondást, mindent és mindenkit felhasznál, kihasznál.

Ezzel szemben Magyarországnak van egy alternatív javaslata (a demokratikusan megválasztott nemzeti politika és világkereskedelem), amit viszont hatalmas nyomással próbálnak elfojtani, mivel migrációellenes és békepárti.

„Ugye látjuk azokat az eszközöket, amikkel próbálják limitálni a demokratikus változás esélyét. Nyilván, ahogy a gazdasági helyzet romlik, úgy az emberek is jobban rájönnek, hogy mi a valóság. Magyarország egy olyan alternatívát kínál, ami demokratikusan, tehát választások útján, népszavazás útján biztosította azt a politikát, ami – szerintem – ahogy a migráció kérdése nyugaton most már többségben van a lakosság körében, feltehetően a békepárti magyar álláspont is idővel – ne adj’ Isten a helyzet rosszabbra fordulásával, nyugaton gazdaságilag, vagy Ukrajnában a háború rosszabbra fordulásával – szintén olyan többségi lesz, mint most a migráció.” (Hír TV, Napi aktuális, 2023. július 23.)

Magyarország térdre kényszerítésével minden lehetséges módon megpróbálkoznak, a hírek napi szinten erről szólnak. Akár jogi köntösbe öltöztetett gazdasági szankciókkal, akár külföldi és belföldi politikusok, ál-civil szervezetek, médiumok felhasználásával, az erőszak puha és durvább formáit kihasználva.

Manapság már az sem ritka, hogy a legalapvetőbb jog előtti egyenlőség elvét éppen a Woke és neoliberalizmus nevében csúfolják meg. Szerintük ugyanis a jog előtti egyenlőség nem elég, hanem pozitív diszkriminációra van szükség bizonyos kisebbségekkel kapcsolatban. Ennek a jelenségnek sok példával illusztrált leírását adja Goldberg (2018/2019). De ezeket a kisebbségeket nem csak kihasználják a parazita birodalmi globalizmus tőkései, hanem gerjesztik is, az egyre több típusú kisebbség egyre erőteljesebb vágyait (mint specializált fogyasztói-gazdasági szegmenseket és aktivistákat), bevonva őket saját hasznuk érdekében. Azt, hogy már a parazita globalizmus tőkéseinek cégei állnak a nemzeti kormányok felett, jól mutatja, hogy a médiabirodalmuk által nyomás alá helyezett és érdekükben lobbytevékenységre fogott brüsszeli politikusok által nem csak anyagilag támogatandónak tartják a nagyhatalmi, birodalmi ál-civileket (NGO-k, mint „nem kormányzati szervek”; tisztelet a kivételeknek, az „alulról jövő” valódi „civil kurázsinnak” és szervezeteknek – utóbbiakról lásd: Scrouton 2015/2019, 437-461. o.), hanem jogilag is pozitív diszkriminációt kívánnak nekik. Szilvay Gergely, a Rubicon Intézet tudományos munkatársa írta az NGO-k kapcsán:

„Mindenki egyenlő, de az NGO-k egyenlőbbek: Az EP legújabb javaslata alapján a Soros-féle és más NGO-k és mások is szabadabban igyekezhetnének feltörni a „zárt társadalmakat”, és még perbe sem lehetne fogni őket. [...]”

A progresszió alapelve és mániája a formális egyenlőségen túl a „valódi” egyenlőség, minél több területen. Angolul ezt nem „equality”-nek nevezik (az a formális egyenlőség), hanem „equity”-nek. Eme valódi egyenlőség nevében üldözik a szólásszabadságot és a vallásszabadságot, azok ugyanis csak a diszkriminatív gyakorlatok elfedésére szolgálnak, sőt mi több, platformot biztosítanak azoknak – szól a progresszív érvelés. Szerintük a világ tele van igazolhatatlan privilégiumokkal, privilegizáltak a fehérek, a heterók, a férfiak, a keresztények (?), a kapitalisták, és így tovább. Ha hierarchiája van a privilégiumoknak, akkor az elnyomásnak is van, elnyomottak a nem fehérek (kivéve az ázsiaiakat), a nem heterók, a nők, a muszlimok, de leginkább a fekete muszlim transznők. Ezt hívják interszekcionalitásnak: amikor egymásra vetítik az állítólagos privilégiumokat, amiket élvezel vagy épp állítólagos hátrányokat, amiket elszenvedsz. Mindennek a kissé kocka megközelítésnek a célja, hogy a privilégiumokat elvegye, a hátrányokat pedig megszüntesse.

Erre jön az Európai Parlament, és hoz egy törvényjavaslatot, amelynek értelmében a tényfeltáró újságírók, jogvédő civil szervezetek, NGO-k, aktivisták minden jogi felelősségre vonástól mentesülhetnek, ha arra hivatkoznak a bíróság előtt, hogy sérül a közéleti részvételük.

Mint Schaller-Baross Ernő, a Fidesz EP-képviselője a Mandinernek elmondta, az egész a nyolcvanas évek Amerikájában gyökerezik, ahol azokat az eseteket akarták körülírni, amikor valaki visszaél a perindítás lehetőségével, és rosszindulatból perek garmadát akasztja valakinek a nyakába. Ezt úgy hívják, hogy „strategic lawsuit against public participation” (SLAPP), azaz stratégiai pereskedés a közéleti részvétel ellen. Ez olyasmikre értendő, mint amikor egy vállalat folyamatosan pereli a kétes ügyeivel foglalkozó újságírókat, aktivistákat, és eléri, hogy ne nagyon akarjanak ujjat húzni vele. Itthon a Média Pluralizmus Monitor Magyarországról szóló legutóbbi jelentése állítja, hogy vannak ilyesmi hazánkban, bár ezt bizonyítani nem tudják (a magyar jog nem is ismeri a fogalmat). Azt viszont, hogy

„SLAPP” történt, úgyszintén bírósági per segítségével lehet megállapítani azon országokban, ahol van erre törvény.

Akárhogy is, az Európai Parlament ebből az ötletből kiindulva kitalálta, hogy gyakorlatilag önbemondásos alapon fel akarja menteni az aktivistákat, NGO-kat, újságírókat a perelhetőség alól. A szélsőbalos EP ezzel több mindent szolgálna: a törvény fölé helyezné saját propagandaseregét és politikai hátországát, valamint tenne egy nagy lépést az európai szuperállam felé, és gyengítené a tagállamokat. Kétségünk ugyanis ne legyen, ezután a Soros-féle és más NGO-k és mások is szabadabban igyekezhetnének feltörni a „zárt társadalmakat”, és még perbe sem lehetne fogni őket.

Úgy látszik, a túltolt egyenlőség azt jelenti, amit George Orwell is írt az Állatfarmban: mindenki egyenlő, de vannak egyenlőbbek. Eme egyenlőbbek, mivel az egyenlősítésért és felszabadításért dolgoznak, privilégiumokkal ruháztatnak fel, hogy szabadabban végezzék munkájukat – és persze jutalomként is. Ők a felvilágosult értelmiségiek, ők a forradalmi élcsapat, fáradságos munkájukért jár annyi, hogy ne legyenek perelhetőek. Az EP, úgy tűnik, az emberek helyett tényleg a kommunizmus új változatát képviseli.” (Szilvay Gergely, Mandiner⁴⁵, 2023-07-14)

Így a parazita birodalmi globalizmus tőkéseinek érdekérvényesítését már semmi sem akadályozhatja, ráadásul az „Újbeszél” disztópikus nyelvét is kihasználják és a fiatalok tudatát saját érdekeik mentén mossák át; (ne felejtjük el ugyanis azt sem, hogy a háborúkat általában birodalmi érdekek miatt robbantják ki).

Arról, hogy ezt a liberálisok az illuzórikus örök béke érdekében teszik, már korábban volt szó (Müller 2021, 2022), arról is, hogy a neoliberalisok ezt továbbfejlesztve a nyitott társadalom érdekében tesznek így, tudatosan összekeverve a népeket (Müller 2022), de mindez a visszajára sült el, nemzetek közötti béke helyett országokon belüli erőszak lett az eredménye, az asszimilálhatatlan erős vallású civilizációk tagjai belső háborút folytatnak a befogadó népekkel szemben.

A nemzeteket felszámolják, lásd a folyamatokat Franciaországban, Svédországban, Angliában, Hollandiában, Németországban, és az erre való törekvéseket mindenhol, ahol erre „demokratikus” lehetőség adódik, mint azt sokszor hallottuk: „kultúraváltásként”, ami természetesen a nemzeti, demokratikusan megválasztott (Magyarországon 2010 óta többször 2/3-os többséggel) kormány leváltását jelenti.

Ma már nem léteznek klasszikus értelemben nyugati nemzetek, területi integritással és szuverenitással, saját politikusaikon kívül belülről (is!) bomlasztják őket a más kultúrájú, más civilizációs kultúrkörből érkező és befogatott gazdasági migránsok és több generációs leszármazottaik. (Ennek megoldása a helybe vitt segítség lenne, amiről már korábban volt szó, nem a kiszákmányolás fenntartása más kontinenseken és az európai lakosság demográfiai önfelszámolása – lásd: Müller, 2022)

Mindez a parazita birodalmi globalizmus tőkéseinek érdekét szolgálja (paraziták, mert kihasználják a különböző ideológiákat: kommunizmus, neoliberalizmus, nemzeti öntudat – sőt az erősen jobboldali nacionalistákat, például 2022 óta a háború dúlta Ukrajnában). Mindeközben gazdasági érdekeik mentén új világrendet alakítanak ki, vegyes népeket, nemzetek nélkül, autenti-kusság nélkül, egy megvezetett fogyasztói tömeget, mely önmagától hajtja igába fejét.

---

⁴⁵ <https://mandiner.hu/kozelet/2023/07/mindenki-egyenlo-de-az-ngo-k-egyenlobbek> (Letöltés: 2023-07-15)

A tudat – és ezen keresztül a hangulat és a tettek – irányítása ma a világalom kulcsa. A tudat maga pedig mind az egyének, mind pedig a társadalmak szintjén: az értelem, észlelési és érzelmi regiszterek kombinációja, erőmintázata, domborzata (lásd erről a sokat emlegetett 3É filozófiáját: Müller, 2021, 2022). Teljes kontroll az értelem felett (internet és iskolák befolyásolása), a testek felett (lokális tartózkodás internetes felügyelete és elektronikus pénz-kontroll) és az érzelmek felett (hangulatkeltés, gondolatrendőrség, cenzúra stb.) – és általában: ellehetlenítése annak, aki nem áll be a parazita birodalmi globalizmus tőkésai által diktált sorba, sőt kiiktatással való fenyegetés.

Minden ideológiának van valamilyen igazságmagja, de sajnos történelmi tapasztalatunk, hogy minden ideológiát előbb-utóbb „túltolnak”, avagy tudományosan megfogalmazva: saját logikájukat és következtetett elveiket a többi ideológia szempontjából transzcendens módon – azaz mindegyiken felülállóan – alkalmazzák (lásd ezekről: Czétány, 2019). Megtapasztaltuk a kommunizmus rémtetteit az I. világháborút követően (Magyarországon: Tanácsköztársaság 1919-ben), majd a náciizmus kényszerét közvetlenül a II. világháborút megelőzően és végig alatta, majd ismét a kommunista diktatúrát, illetve a XXI. századra a liberális köntösbe öltöztetett elnyomást, mely alapvetően a parazita birodalmi globalizmus tőkésének érdeke.

A köznép mindig szenvedett, mert mindig elvettek tőle valami fontosat: az 1919-es Tanácsköztársaság kommunizmusa – és ezért a hadsereg leszerelése – okán legfőképpen az ország 2/3-át (trianoni békediktátum), a közös erős nemzethez-tartozás élményét, a náci alatt a lelkiismeretet, szolidaritást, az első világháborús sértettség megtorlásának elengedését az eltárgyasított és megnyomorított néprétegekkel (főként a zsidóság, de kirekesztetteként a cigányság, homoszexuálisok stb.) szemben, e helyett agresszív bűnbakkeresés következett, a II. világháborút követően a „létezett szocializmusban” a szabad véleményt, a választás lehetőségét és a fejlődő, prosperáló gazdaságot, a rendszerváltás után a neoliberaisok pedig mindezekre hivatkozva manapság mindenfajta többségi identitást úgy szüntetnének meg, hogy az éppen haladárnak, progresszívnek tekintett kisebbségeket tolják előtérbe többlettjogokkal a többiek felett állókként. Ez tulajdonképpen ugyanaz az elnyomó logika, amit korábban a kisebbségekre alkalmaztak, csak éppen most fordítva, a nemzeti érdekek és értékek ellenében. Nem sokkal különb ez az ideológiai túlfeszítés sem a többenél – agresszívvé váltak képviselőik. Érdekes a jogon túllépő NGO-k kapcsán Ferencz Orsolya (úrkutató, majd országgyűlési képviselő) összegzése:

„Ez a kulcs [...] „nagyon szeretjük” ezeket az eufemisztikus kifejezéseket, tehát a baloldali „újbeszél” ugye: a „népi demokrácia” meg a „békeharc” – hány évet tanultunk annak idején [mármint a II. világháborút követő kommunista diktatúrában] ugye amikor valamit elnevezünk valahogy, és akkor ezek [NGO-k] magukat pontosan civilnek szeretik mondani, de egészen pontosan ugye itt az a probléma velük, hogy a kormányoktól független, de nem mondja meg, hogy viszont mitől függ és mi köze volna a civilekhez, ugyanis a civil az eredetileg arról szól, hogy alulról szerveződő, mondjuk mit tudom én a „Lombszöcskék Tanulmányozó Köre” és kiállnak a szöcskék jogaiért – vagy bármi –, mindegy, ez egy valahonnan elinduló alulról induló szervezet. De ez [NGO] nem erről szól, ez arról szól, hogy senki által meg nem választott abszolút nem transzparens, a háttérből pénzelt hatalmi körök és pénz hatalmi központok által fizetett érdekkörök és érdekérvényesítő nyúlványok, amelyek átszövik – mint egy folyondár – akár az Európai Unió döntéshozatalát, akár a különféle kormányok háttérét, támadják azért, hogy a mögöttük álló és őket fizető érdekkörök érvényesítsék az akarataikat és az, hogy képesek odáig eljutni a jogállamisággal kapcsolatban, de egyébként a saját jogrendszerünket is lábbal tipró eurokraták – most már Brüsszelben – hogy ki akarják azt kényszeríteni, hogy törvények felett álljanak. De ezek [NGO-k] semmilyen módon nem demokratikus, meg nem választott és semmilyen felhatalmazással nem bíró szervezetek, tehát a jogegyenlőség, a törvény előtti egyenlőség –ami abszolút módon a demokrácia alapja – ez, amit ők itt most felépitenek nekünk, ez maga a diktatúra. Ez maga

a diktatúra, és persze mindenféle szép sallangokra hivatkoznak, mert ez nekik mindig ment, hiszen mindent valahogy éppen úgy [szépen] kell elnevezni ugye, amikor lebombázták kazettás bombákkal Laoszt, akkor annak azt hiszem „Szabadság” volt az akció fedőneve. A szép nevek – azok mindig mennek ezeknek a köröknek.” (Ferencz Orsolya, Hír TV, Vezércikk, 2023-07-14,)

Ez egyszerűen összegzi annak furcsa, de jelenlévő visszás voltát, amit mondtunk. Ehhez Ferencz Orsolya hozzáfűz egy megjegyzést arról, hogy mit gondol az NGO-k valódi jellege kapcsán.

„Egyébként nagyon gondolkodtam ezen, hogy az NGO-kat hogy kellene valójában hívni, és ilyen DSO-nak hívnám, sokkal jobban leírja azt, hogy kik ők valójában: a „mély állami szervezet” [gondoljunk itt Bogár és Boros beszélgetéseire]. Tehát gyakorlatilag ők [NGO-k] annak a láthatatlan hatalmi körnek a nyúlványai, kezei, hangadói, akik valójában irányítani kívánják ezeket a rendszereket, és ennek célja az, hogy Európát térdre kényszerítse és egyébként még ráadásul jól is keressenek vele. Mert hát ugye az üzlet azért az üzlet, tehát ugye itt emberéleteket dobálnak, adnak-vesznek. Egyébként az embercsempészet bűncselekmény, és ehhez képest gyakorlatilag maga az Európai Parlament biztatja arra az embercsempészeket, hogy gyérünk, még tovább: hozzatok még-még embereket, és valóban emberi tragédiákon keresnek valakik nagyon sokat.” (Ferencz Orsolya, Hír TV, Vezércikk, 2023-07-14,)

Ez a jelenlegi helyzet azon típusú megfogalmazása, mely az embercsempészet alattomos, pénzügyi körök által finanszírozott gyakorlatára utal. Ez ma a realitás, mely gyorsítja Európa identitásvesztését, és még több dollárt igényelhetnek az ezért dolgozó média-szakemberek és politikus-gárda részéről a hosszú távú győzelem reményében. A nemzeti identitás pedig elkezd védeni magát. Ezt ugyan majd hogyan nevezik a bal-liberálisok? Van egy tippem, sőt több is. Nem szépen. Az elítélő kimenetele pedig eleve kódolt a médiabirodalom által.

2.6. Hogyan lett a klasszikus liberalizmus utolsó védvára Magyarország, és miért?

John Locke a legismertebb szerző, aki az általános szabadságjogokat (gondolatszabadság, vallási tolerancia, magántulajdon védelme, jog előtti egyenlőség stb.) filozófiai megközelítésben is kidolgozta, és ezt hívjuk a szó eredeti értelmében liberalizmusnak. Később ezeket a liberális elveket tették meg az emberi méltóság minimumává, és a szabad kereskedelem és az ebből kinövő világkereskedelem kinyilvánított és védelmezett lehetőségfeltételeivé. Magyarország a liberális forradalmak idején saját szuverenitásáért és saját népe liberális jogaiért vívott szabadságharcot 1848-49-ben, melyet a Habsburgok ellen megnyert, de azok az orosz cári rokoni szálakat kihasználva fegyverletételre kényszerítették a magyarokat, majd véresen megtorolták a liberális igények érdekében vívott magyar felkelést, forradalmat. A liberális jogok már akkor is csak az erősebbeknek jártak. A magyarok 1956-ban ismét liberális forradalmat vívtak – akkor a szovjetek és magyarországi helytartóik ellen –, de a túlerő által legyőztették. Csupán jegyezzük meg itt, hogy akkor az USA segítséggel hitegette a magyarokat, de végül semmit sem tettek, és hagyták vérbe fojtani a liberális jogokért folytatott magyar polgári forradalmat. Persze itt nem volt semmi, ami gazdaságilag megérte volna nekik a beavatkozást és a nyílt konfrontációt kockáztatni a szovjetekkel – a liberalizmus ideológiája már akkor is csak szólam volt, a világuralom nyugati felének hangzatos, de a gazdasági aspektusok mellett háttérbe szoruló ideológiája.

Mára nyilvánvalóvá vált, hogy az USA „liberális demokráciaexportja” gazdasági kizsákmányolásnak nyitott utat mindenhol, leginkább az USA-hoz kötődő parazita birodalmi magánpénztőke érdekszféráinak megfelelően, és mára már nyíltan a liberalizmus tagadását hirdetik, kisebbséget használnak fel (neoliberalizmus), a kommunizmus utópiáját (mára Woke) és a Janus-arcú zöld ideológiát (hatalmi érdekeikért azonnal sutba dobják), valamint a szélsőségesen nacionalista ideológiát, ha harcolni és meghalni kell értük (például Ukrajnában).

A világpolitikai helyzet azonban az, hogy Magyarország csak az 1989-es rendszerváltás után kapott esélyt a liberális szuverenítésra mind az ország, mind pedig a polgárok szempontjából, de akkor még olyan erős volt a régi kommunista vezetés gazdasági szférába és médiauralomba átváltott politikai ereje, hogy kis kihagyásokkal politikai-gazdasági-média-birodalmuk megtörhetetlen volt és 2010-ig uralkodtak. Onnantól kezdve a nyíltan magyar érdekekért kiálló nemzeti kormány volt az első, mely valóban már nem kötődött ezer szállal a volt kommunista érdekszférához és leszármazottjaihoz, s még nem kötődött a mind inkább baloldali váló Brüsszeli elithez sem.

Ha 2022-2023-ban körbe nézünk Európában – főleg annak nyugati felében –, mindenhol a parazita birodalmi magánpénztőke befolyásolását látjuk, az ő érdekeik szerint, „az ő kottájukból játszó” befolyásolási tényezőkkel, ágensekkel találkozunk (politikuskok, ál-civilek, médiabirodalmak). Ezekhez képest *az egyik, s majdnem egyetlen valóban liberális és demokratikus állam ma Európában: Magyarország. Ezeket a jelzőket azonban meg akarják tagadni Magyarországtól, mivel akik korábban liberálisok voltak, mára csupán cinikus hatalomtechnikai eszközöket használnak, semmilyen valódi elvhez sem ragaszkodnak.* Magyarországnak sem az az érdeke, hogy körömszakadtáig ragaszkodjon a régi, szabadságjogokra épülő liberális ideológiához – bár mai szempontból ez tűnik a leghelyesebbnek –, hanem a jólét és jóllét pragmatista világkereskedelmi lehetőségfeltételének tekinti azt, mely a népek szuverenitását figyelembe véve egyedüli alapja lehet a kölcsönös tiszteleten nyugvó korrekt világgazdasági kereskedelemnek. *Nekünk, magyaroknak pont akkor jött el a történelmi időnk, vagyis az önrendelkezés – szuverenitás – lehetősége, amikor a parazita birodalmi magánpénztőke haszonélvezői egy új bipoláris hideg/melegháborús birodalmat kívánnak kényszerítőeszközökkel felépíteni (mentegyetve az adósságsapdában vergődő USA-t), és így Magyarországot egy levegővételyi idő után ismét a víz alá nyomnák, még Brüsszelt és a sikeresen befolyásolt polgárokat is felhasználva.*

Olyan fogalmakat használnak a parazita globalista magánpénztőkének érdekében a lobbistáik, aktivistáik, mint „*decoupling, derisking*”⁴⁶ (szétválasztás, kockázatmentesítés), ami hangzatos, de valójában az orosz nyersanyagok és kínai termékek helyett az USA nyersanyagainak és minden másnak a drága megvétele és az egyoldalú kiszolgáltatottságot célozza egész Európa számára az USA irányába, ami éppen ellentétes a rizikós egyoldalú függéssel, kiszolgáltatottsággal, mely ellen ezt eredetileg – persze manipulatív, a médiában „eladható” – érvként felhozták.

Amit klasszikus értelemben liberalizmusnak nevezünk – és ha független, nem kívülről (szovjet, vagy brüsszeli stb.) irányított kormányban gondolkodunk –, arra Magyarországon csak a 2010-es politikai kurzusváltás óta van lehetőség. *Ezért is nevezhetjük a klasszikus liberalizmust a mai magyar nemzeti identitással (az ország és a polgárok szuverenitásával) és a nemzeti öntudattal (azaz előbbiek valóban képviselt formáival) azonosnak. Mára Magyarország maradt szinte az egyetlen valóban liberális és demokratikus állam Európában. Pontosán ez a probléma: nem akar behódolni – ezért kényszeríteni kell (és ezt meg is teszik, ha hagyjuk). A befolyásolni szándékozók szerint a magyarok többsége nem eléggé művelt, nem látja át a nagy folyamatokat,*

---

⁴⁶ <https://www.nytimes.com/2023/05/20/world/decoupling-china-de-risking.html> (Letöltés: 2023-11-24)

meg vannak vezetve Orbánék által stb. – mindez a szokásos maszlag, hiszen éppen az a „probléma velünk”, hogy fel lettünk világosítva a mostani és a korábbi történelmi helyzetek cinikus-ságáról, ezért nem hagyjuk magunkat igavonó barmokként megvezetni. Erre az a válaszuk, hogy minden eszközzel és még hangosabban kiabálnak, erőszakoskodnak és a vitát alapjában véve ellehetetlenítik, megtagadják az észszerűséget és az érzelmeket felkorbácsolva akarnak az észre, az ő intellektuális (ál-)felsőbbrendűségükre hivatkozni, ami olyan alapvető logikai el-
lentmondás az értelem-észlelés-érzelem tudathármasságán belül, amit bárki beláthat. Éppen ebben a meghasonlottságban veszítik el magát a racionalitást és nyúlnának legszívesebben a pusztítás eszközeihez. A felvilágosodás racionalitása elérkezett a Woke irracionalitásához, melyet a neoliberális ideológiákkal (pl. LMBTQ+) együtt álarcként hordanak a parazita birodalmi globalisták és szószólóik; mindezt gazdasági előnyeik érdekében.

Ekkor viszont már ismét a racionalitás irányába kellene dőlnie a reményteljes jövő mérlegének, nem pedig továbbra is utat engedve a – saját, magyar szempontunkból – ésszerűtlen rombolásnak, hogy megfeleljünk a parazita birodalmi magánpénztőke – részükről nagyon is ésszerű, de cinikus – elvárásainak.

Mint mondják cinikusan a közgazdaságtanban: „The business of business is business.”⁴⁷ (Milton Friedman, 1976 – Nobel-díj⁴⁸), vagyis a profit mindent felülír (még akkor is, ha a szociális érzékenységet – „*social responsibility*” – is majd bevonják ebbe, de mint később tapasztalhatunk, ismét csak marketing céllal, a profit hosszútávú maximalizálása érdekében⁴⁹), illetve a Megadeth 1985-ös szociokritikus albumcíme erre reflektálva: „*Killing Is My Business... and Business Is Good!* (Gyilkolás az üzletem – az üzlet pedig jó!) – ezek így együtt Mammon uralmát fejezik ki; aki pedig az Ördöggel cimborál, az ne csodálkozzon, ha megégeti magát. Az Európai Unió Parlamentjének mai többsége egyenes utat mutat Európa számára az eljelentéktelenedésbe, így a parazita globalista birodalmi magánpénztőke tartománya leszünk, sőt ők már azok. Ebből az új világrendből nem sülnhet ki semmi jó a számunkra, és az ő számukra sem. A Brüsszeli bürokraták azt hiszik, hogy ha az erős államok vezetik egész Európát, és a kötekedő kis államokat elhallgattatják – melyek meg szeretnék tartani szuverén, önálló nemzeti döntéshozatalukat –, akkor majd hivatkozásuk és reményeik szerint Európa ismét egy birodalom lehet, egy föderalista birodalom, ám nem veszik észre, hogy csupán a parazita globalista magánpénztőke egy könnyen irányítható tartománya lettek; teljesen alárendelve a még mindig minden eszközzel védett, ám államcsőd szélén táncoló USA-nak, a jelenlegi székhelyüknek. Folytatódnak az egyre durvább háborúk a pénzért, mindeközben a hangzatos szólamok ellenére valójában nem foglalkoznak a Föld és a következő generációk jövőjével, csak a saját rövidtávú hatalmi érdekeikkel.

Miért „jó”éri meg a birodalmi magánpénztőke urainak a neoliberalizmus? Azért, mert ha minden kisebbséget egybefogsz és radikalizálsz, végül tiéd a többség, hiszen arra a pártra szavaznak, amelyik úgymond „a kezdetektől kiállt mellettük”, és aktivistaként másokat is igenlésre buzdítanak – persze nem veszik észre, hogy a tolerancia és elfogadás után kezdték el hangoztatni a kisebbségek igenlését, sőt trendiségét ott, ahol ennek már nem volt igazi hétköznapi tétje, csupán pszichológiailag kizsákmányolható választók tömegeit látják bennük. Ez pszichológiai elköteleződésből származtatott szavazatgyűjtés egy szép új világ reményével kecsegtetve a kisebbségek tömegeit, ami persze csak addig érvényes, ameddig az éppen aktuális trendeknek ez vagy az a célcsoport megfelel.

⁴⁷ <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=The+business+of+business+is+business> (Letöltés: 2023-07-26)

⁴⁸ https://hu.wikipedia.org/wiki/Milton_Friedman (Letöltés: 2023-07-26)

⁴⁹ <https://www.linkedin.com/pulse/business-frank-b-prempeh-ii> (Letöltés: 2023-07-26)

Viszonylag friss hír, hogy Soros nem *cis* fia Alex vette át a vezetést a „civil” szervezetek felett, és úgy látta, hogy olyan jól működik Európában (főleg „nyugaton”) mindaz, amit a szervezeteik és lobbistáik, politikusaik, médiafelületeik által terjesztettek, hogy azokra már nem kívánnak költeni, megteszik azt már maguk a politikusok is.

„A Soros György által alapított Nyílt Társadalom Alapítványai (*Open Society Foundations*, OSF) szinte teljesen kivonulnak Európából, mert az Európai Unió és a tagállamok kormányai sok pénzt költenek azokra a projektekre, amelyekre az OSF is. A döntés mögött a birodalom új vezetője, Alexander Soros állhat. [...] A magyar szervezeteket tájékoztatták az igazgatótanács döntéséről, amely szerint „radikális stratégiai irányváltásról döntöttek”, annak érdekében, hogy a szervezet forrásai a lehető legnagyobb hatást tudják elérni. A Nyílt Társadalom Alapítvány Európai Unión belüli tevékenységének nagy része megszűnik, a források nagy részét a világ más tájain költik el, használják fel. A [...] kivonulással párhuzamosan rendkívül korlátozott lesz az erőforrás, amit Európán belülre tudnak majd koncentrálni.”⁵⁰

A bal-liberális politikusok ugyanis – így vagy úgy, de – megvehetőek voltak, majd általuk olyan döntések születtek, melyek átfomálták a főként „nyugati” állampolgárok többségének szemléletét, így már a nép tolja őket abba az irányba, hogy úgy cselekedjenek, ahogyan a parazita birodalmi magánpénztöke és a „fel-színre” lépett Soros féle médiabirodalom kívánja, és így végül már majd pénzt nem is kell fizetniük a sugallt parancsokat végrehajtó politikusoknak. A bal-liberálisok ma már: *Woke*-neoliberálisok – a neokommunista *Woke*-ideológia és a röviden csak gender-neoliberálisoknak nevezhető ideológia összeborulásból; politikusaik szereplései pedig aktivista-tevékenységként értelmezhetőek.

A politikusok már az egyáltalában vett megmaradásuk és megválasztásuk zálogát látják a bólogatásban, sőt az egyre radikálisabb lépések javaslatában, illetve egyéb szervezeti elnökségi kiegészítő-fizetésük biztosítékaként. Ezt az egyértelmű hatás-mechanizmust már korábban, első ilyen típusú írásaimban is leírtam (Müller, 2021, 2022). Persze „a nyílt társadalom ellenségei” (ez Soros tanárának, Poppernek a kifejezése, és azt jelöli, akiknek az elpusztítása érdekében a Soros-hálózat tevékenykedik), vagyis a „zárt”, saját hagyományait tiszteletben tartó társadalmak továbbra is intenzív támadás alatt fognak állni, egyszerre a többi „felvilágosult” állam apparátusa, az EU bekebelezett bürokráciája, és az ál-civil médiafelületek tömegmanipulációinak kitéve például Magyarországot és a nekik nem tetsző nemzeti kormányt.

Az ál-civilekről röviden összefoglalva a következőket mondta Ferencz Orsolya (országgyűlési képviselő és úrkutatásban jártas szakember):

„A leggusztustalanabb ebben [...] nekem úgy általában abból az álcivilizmusból van baromira elegendem, amit a baloldali marxista „progresszívek” most már nagyon-nagyon történelmi gyökerekben is mérhetően régóta üznek. Mert mi is a civil szerveződés? Ez arról szól valaha, meg arról szól ma is ahol ez élő módon működik, hogy ténylegesen spontán adott esetben akár ügyek mentén vagy bármi egyéb mentén alulról szerveződően az emberek maguk elkezdnek valamiért dolgozni, megszervezni és építkezni ebből. Marhára nem civil az, amikor háttérhatalmi pénzhatalmi érdekkörök vásárolnak maguknak ilyen NGO-kat, [magyarul: Nem Kormányzati Szerveződések] pénzelik őket, kívülről meg is mondják az agendát, a forgatókönyvet, hogy mit kell csinálni és eljuttassák, elbábozzák azt, mintha

---

⁵⁰ <https://index.hu/kulfold/2023/08/14/soros-gyorgy-nyilt-tarsadalom-alapitvany-kivonul-europa-orban-viktor/> (Letöltés: 2023-08-14)

ők civilek lennének. Ugyanez a „független objektív” [jelző] amit így magukra aggattak. Dehogyan függetlenek és dehogyan objektívek! Baromira függenek a háttérhatalmi pénzcsoporttól és azoknak a működtetőitől és egy kicsit sem objektívek, hanem egy baloldali propagandát nyomnak. Na most ez a legnagyobb bűnük talán, hogy végsőkig devalválták és lejárátták a demokrácia fogalmát, a pluralizmus fogalmát, a függetlenség fogalmát, a civilség fogalmát, mindent, amihez hozzáérttek azt tönkretettek – és a dolgozói érdekképviselőket is.” (Hír TV, Vezércikk – Olvassunk a sorok között, 2023-08-11)

A civil felfogásról és az önkéntességről hasonlót mond Scruton is (Scruton, 2015/2019), aki könyvében saját részvételéről is írt egy valóban civil szervezetnél. Ő is fontosnak tartotta a valóban szabad társulásokat.

„A bírák és az ügyvédek a londoni templomos lovagrend idejében alapított magánegyletekbe, szakmai kamarákba a tömörülnek. A kamarai tagság szakmai tekintélyét és támogató környezetet nyújt. Az én kamarám, az *Inner Temple* remek kórust tart fenn, temploma méltóságteljes istentiszteleteknek ad otthont. Saját színjátszóköri van, vitaesteket tartunk, előadókat hívunk meg, díszvacsorákat és hangversenyeket rendezünk. Kollegiális társaságban a jog emberi arcot ölt, és lojalitást kelt értékei iránt.” (Scruton 2015/2019, 451. o.)

Ezzel szemben az álcivilek fizetett résztvevők. Tegyük egy kis kitérőt, hogy miért alakulhatott ez így Magyarországon – egyszerű a képlet. Volt egy globális folyamatot befolyásolni kívánó szervezet (élén már a rendszerváltozáskor és utána is Soros állt), aki civileket toborzott, és voltak értelmiségi, főként bölcsész fiatalok, akik a rendszerváltozáskor és azóta a vadkapitalizmus idejében és az azt követő időszakban már nem kaptak jólfizető állásokat, de még a régi kommunista tanároktól tanultak, illetve a liberális, azaz a változás szelét érző és annak megfelelni kívánó posztkommunistáktól – hiszen neves állami egyetemeken csak azok taníthattak, akik megfeleltek a kor ideológiai követelményeinek is. Ezen diákokat ösztöndíjakkal kiképezték saját céljaikra, és aki idő közben nem lépett ki soraik közül (mint például Orbán Viktor, aki a nemzeti oldalra állva nyíltan szakított velük) és beállt a sorba, azokat a mai napig felveszik, fizetik és használják.

Az említett álcivil szervezetekkel kapcsolatosan azt mondta ifj. Lomnici Zoltán alkotmányjogász, hogy: „[...] teljes mértékben gazdasági vállalkozásokról van szó. A civil társadalmat felzabálta egy [politikai értelemben] maffia szervezet (Hír TV, Vezércikk – Olvassunk a sorok között, 2023-08-11).

A megírt cikkek száma, a befolyásolás puha-kemény stílusai, mind-mind a tudatokért folytatott harc része, hiszen aki a „tudatokat” vezeti és uralja, az bármire felhasználhatja őket. Nem újdonság ez, hiszen Göbbels és Sztálin így építettek fel egymásnak homlok-egyenest ellentmondó propagandagyárakat. Pedig a katonák, ha nem lettek volna „agymosottak”, beszélgethettek is volna egymással egy nyaralás alkalmával a helyett, hogy halomra ölik egymást.

2.7. A XXI. századi neoliberalizmus

A hagyományos, vélemény szabadságra, vallásszabadságra, szólásszabadságra épülő liberalizmus nagyon megváltozott, és mára a neoliberalizmus pusztán hatalomtechnológiai ideológia, mely a nyugati transznacionális mamutcégek, jobban mondva eszközközkezelők (*BlackRock, Vanguard Group, Fidelity Investments, State Street Global Advisors, JPMorgan Chase* stb., kijelölt vezetőik: Laurence D. Fink, Mortimer J. Buckley, Abigail Johnson, Joseph L. Hooley, Daniel E. Pinto) érdekeit szolgálja. Mivel azonban ezek egymásban is részvényesek, tulajdonképpen

egyetlen nagy céghálózatról van szó. Ezek az eszközközvetítők (márkázott cégekből cégcsoportok, cégcsoportokból befektetési alapok, és mindezeket a megnevezett eszközközvetítők birtokolják) olyan hálózatban vannak egymással, mint intézményes szinten a WEF (*The World Economic Forum*), az IMF (*The International Monetary Fund*), a Világbank (*World Bank*) a Soros-hálózat ál-civil NGO-i, és mindezek csúcán a magát az aranyfedezet nélküli USA-dollárt kibocsátó szintén magánkézben lévő FED (*The Federal Reserve Bank*). A globálisan érdekelt eszközközvetítők és gazdasági szervezetek – mint a globalista magánpénztőke képviselői – egymást érdekeiket védik, lobbystáik, aktivistáik politikai hatalom birtokosai.

Nem meglepő, hogy a céges és az intézményesített hálózatok összefonódnak, melyekhez természetesen kiterjedt média-birodalom, minősítő cégek sokasága, lobbisták, és egyéb kiegészítők tartoznak (pl. egymás méltatása, díjazása, kitüntetése, dotálása, kisebb-nagyobb mértékben egymás érdekvédelme), személyi összefonódásokkal, gyermekeik egymás általi kinevelésével és kinevezésével, egy olyan kapcsolatrendszerben, mely már régen maga mögött hagyta a nemzetállamokat – jobban mondva saját hatalma szempontjából akadályként tekint rájuk –, és pusztán pénzügyi és azon keresztül média és katonai hatalma által játszik a világ népeivel a saját céljaikra kinevelt és/vagy fizetett, sokszor aktivistaként működő, vagy megfélemlített, zsarolható politikusokon keresztül.

A neoliberalizmus ebben az esetben csupán azt jelenti, hogy nem mindenki, hanem csak ők maguk tehetnek meg bármit, amit csak hatalomtechnikai eszközeikkel meg tudnak valósítani akarataikból. Fő céljuk pedig a világhatalom és annak hegemon megtartása (harcolva mindenki más ellen, pl. BRICS+), amit folyamatosan úgy emlegetnek (például Klaus Schwab, a WEF részéről a „*Great Reset*” című könyvben, lásd: Schwab & Malleret, 2020), hogy hangsúlyozzák a nemzeti kormányok gyengeségét, sőt a más globális szervezetek tehetetlenségét (például társadalomszervezési és zöld gumicsont-gondolkodás mentén, melyeket viszont ők maguk is Janus-arcúan képviselnek, vagyis szép szavakat mondanak, de máshogyan cselekszenek), illetve mindent úgy intéznek, hogy azt hangsúlyozzák a boldogság ígéretével, hogy ha majd ők lesznek a teljhatalmú urak, akkor beköszönt a szép új jövő.

Ez azonban inkább egy disztópiára emlékeztet, hiszen ebben az esetben az átlagpolgárok nem többek egy érzelmentes szám-adatnál. Ha pedig egy ilyen hegemon hatalom csupán száraz értelmi képességeit fitogtatja, akkor hiányoljuk belőle a gyengédséget (ami viszont már a másokat tárgyként kezelő veszélyes emberek jellemzője). Nem lenne ez másként, ha önként feladnánk demokratikus berendezkedésünket és nemzeti jogainkat valamilyen jövőbe vetett vakhit miatt, hiszen aki bármit megtehet, legyint a nemzetekre, népekre, százezrek életére. Ezt tapasztaljuk az általuk felvásárolt ukrainai termőföldek esetében is. E proxy-háborúban egy ártatlan nép pusztul a hatalmaskodók bevételeiért – és ez csupán az egyik extraprofit lehetőség (nem mellesleg megfojtva a közép- és kelet-európai gazdák lehetőségeit a génkezelt, agyonvegyszerezett gabonával), nem is említve az amerikai fegyvergyártást és a túlázott amerikai palagázt (mely utóbbival egész Európát versenyhátrányba taszították).

3. Rész: A régi konzervativizmus fejlődése a XXI. századi nemzeti identitássá

3.1. Felvezetés

Amint azt korábban, a liberalizmus változása kapcsán a felvezetőben említettük, fogalmi szempontból megkülönböztethetjük egymástól a politikáról való filozofálást, mint politika-filozófiát, és azt, amikor a filozófiát kihasználják, felhasználják politikai célok érdekében, melyet politikai filozófiának nevezhetünk. Mi jelenleg az előbbivel foglalkozunk. A politika-filozófiai fogalmak az idő előrehaladtával folyamatos változáson mennek át, hiszen változik a tapasztalat által megélt konkrét tér-időbeli társadalmi valóság. Meg kell különböztetnünk azt, ha egy politikus beszél a politika-filozófiailag képzetlen polgárokhoz – ekkor ugyanis inkább alapfogalmakat használnak –, és azt, ahogyan maguk a képzett politikusok és a politika-filozófusok gondolkodnak.

Ezért van az is, hogy sokan még mindig inkább a konzervativizmus fogalmát használják – még Magyarországon is –, a helyett, hogy a nemzeti identitásról és felvállalt formájában a XXI. századi nemzeti öntudatról beszélnének, mely utóbbi egyáltalában nem azonos a királypártisággal, sem Burke (1790/1991) elitista konzervatív filozófiájával, amit korábban már tárgyaltam (Müller, 2021), most csupán elmélete reprezentálása céljából idézzünk be néhány fajsúlyos mondatot.

„[Burke:] Minden társadalom a polgárok különböző rendjeiből áll, s ezek közül némelyeknek a legmagasabb helyet kell elfoglalniuk. Az egyenlősítők tehát csak átalakítják és eltorzítják a dolgok természetes rendjét. [...] Nem szabad, hogy [a borbély vagy a gyertyamártó] elnyomást szenvedjen az állam részéről; de az állam szenved elnyomást, ha az efféléknek akár egyénileg, akár közösségekileg megengedi, hogy kormányozzanak.”⁵¹

A természet példájára működő alkotmányos politika útján nyerjük el, tartjuk meg, s hagyjuk örökölni kormányzatunkat és privilégiumainkat, ugyanolyan módon, ahogyan tulajdonunkat s életünket élvezzük és tovább hagyományozzuk. Ugyanilyen úton, ilyen rend szerint származnak ránk, s tőlünk tovább a politikai intézmények, az anyagi javak, a Gondviselés ajándékai. Politikai rendszerünk pontosan megfelel a világ berendezkedésének, szimmetriában áll vele [...].⁵²

[...] Spekulációink helyett természetünket, találgatásaink helyett érzelmeinket választottuk jogaink és privilégiumaink megőrzésére és megvédésére.”⁵³

Czétány (2019, 59.) azt írja, hogy: „*Töprengések a francia forradalomról* című művében [...] Burke esetében a társadalom konstitutív, értékadó eszméje a természetben alapuló rend diszjunkatív szintézise”. Ám erről a típusú konzervatív ideológiáról már korábban megállapítottam, hogy ez nem esik egybe az általunk tárgyalt XXI. századi nemzeti identitás filozófiájával, ami nem azonos valamilyen avitt ideológiával – mely például a nemesi előjogokat védené, a jószándékú, zseniális és képzett, de polgári foglalkozásúakkal szemben, akik pedig még alkalmasabbak lennének a politikai pályára – és rengeteg aspektusa van, mint azt korábban már kifejtettem (Müller, 2021). Most tehát az általában vett konzervativizmust tárgyaljuk, pontosítva pedig haladunk a kortárs, XXI. századi nemzeti identitástudat felé.

---

⁵¹ Burke, 1790/1991, 135.

⁵² i. m. 118.

⁵³ i. m., 119.

3.2. A konzervativizmus újabb formája nem csupán reagálás a többi ideológiára

Az egyik legnagyobb félreértés a konzervativizmus mai, XXI. századi formája kapcsán – melyet nemzeti identitásnak nevezünk, képviselt formájában nemzeti öntudatnak – az, hogy olyan, mint a régi konzervativizmus, azaz egyesek szerint nem önálló ideológiával rendelkezik, csupán ellenspólust képez a progresszív bal-liberális (jobban mondva a neokommunista és neoliberais) irányzatokkal szemben (bár a régi konzervativizmusról is bebizonyítható lenne, hogy stabil álláspontja van Európában, méghozzá a kereszténység formájában, mely nem ideológia, hanem vallás). A *Szabadbölcsezet* nevű online filozófiai összegzés a konzervativizmus ideológiája kapcsán azt írja, hogy: „a konzervativizmus olyan reaktív ideológia, melynek alkotórészeit, érveit és javaslatait jórészt nem saját logikája, hanem kritikájának tárgya határozza meg (pl. a terjedő szocializmus a századelőn vagy a globalizáció az ezredvégen).”⁵⁴ Ez olyan félreértés, amit egy stabil filozófiai világvázlattal és fenomenológiai vizsgálatokkal, valamint konkrét példákkal már megcáfoltam (Müller, 2021). Az említett online „*Szabadbölcsezet*”-ben a következőképpen érvelnek egy konzervatív, nevesül Quinton báró⁵⁵ (1978/1995) előadásai kapcsán, azt felhasználva:

„Quinton szerint a konzervativizmus alapja voltaképpen nem politikai álláspont, hanem ismeretelméleti. [Quinton, 1995:16] A konzervativizmus valamennyi formája, a szekuláris változatok éppúgy, mint a vallásosak, az emberi természet tökéletlenségének belátásán alapulnak. Az emberek intellektuális és morális tökéletlensége az emberi lét legalapvetőbb ténye, ezt szemünk előtt tartva kell nekifogni valamennyi politikai és társadalmi probléma megoldásának. Le kell például mondanunk arról az igényről, hogy a politikai tevékenységünket nagyszabású, elvont tervek vezessék, amelyek a politikai cselekvésben részt nem vállaló, a politikai élet napi realitásától elszigetelt gondolkodók fejében születnek meg. Ehelyett arra a közösség által évszázadok hosszú során át fokozatosan felhalmozott kollektív politikai bölcsességre kell hagyatkoznunk, amely a szokásokban, hagyományokban és intézményekben jelenik meg. Az emberek morális tökéletlenségéből pedig az következik, hogy saját ellenőrizetlen késztetéseikre (pl. lelkiismeretükre) hagyatkozva többnyire hibás döntéseket hoznak, bármily nemesek lennének is egyébként indítékaik. Ezért van szükség a szokásjogra, a törvények és az intézmények fékjére, amely objektív és személyes korlátot állít a szubjektív és személyes impulzus gyakran veszélyesnek bizonyuló szélsőségei elé.”

Az önálló emberi gondolkodással kapcsolatos ellenérzések okán ez azonban olyan kishitűség, amit nem fogadhatunk el véglegesen. Az emberi gondolkodás ugyanis lehet a közösséget érintő és isteni minőségű is (mint akár Arisztotelész írja a gondolkodással kapcsolatosan több könyvében, vagy, mint akár az egyes értelmi-észlelési-érzelmi képességek kapcsán korábban írtam⁵⁶). Az igaz lehet, hogy ha az ember kitalál valamit, akkor annak minimum ugyanannyi hátulütője is lehet – ha nem több –, mint például a kerék feltalálásának évezredekkel később, amikor több más újítással együtt a fosszilis energiaforrások elégetéséhez vezetett és túlzó légszennyezett-séghez, vagy amikor ideológiai szempontból – mint például a kommunizmus ideológiája kapcsán – utópiából disztópiába váltott át, de még mindez sem elégséges indok az emberi gondolkodásról való lemondásra.

⁵⁴https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

⁵⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Quinton (Letöltés: 2023-11-22)

⁵⁶ <https://edit.elte.hu/xmlui/handle/10831/85907> (Letöltés: 2023-11-22)

Egy másik felvetésük szerint „a konzervativizmus különböző »hullámainak« kapcsolata jóval szorosabb az őket kiváltó szituációval, mint egymással" [Kontler, 1997:17]⁵⁷. Ám maga a régi típusú konzervativizmus például a “hagyomány” fogalmán keresztül kapcsolatot talál a mai nemzeti öntudathoz. Az új, XXI. századi nemzeti identitás – és képviselt formájában a nemzeti öntudat – már nem csak a hagyományra támaszkodik, hanem a hagyomány az egyik aspektusává vált, több szempontból is fontos aspektusává (majd említek 18 aspektust a következőkben, ezek részletes kibontásáról lásd: Müller, 2021).

Mivel az imént említett hagyomány tér-idő specifikus, ezért részleges kiigazításuk helyesnek tűnik:

„[...] lehetséges a politikai konzervativizmus különböző megjelenési formái között mélyen rejlő, alapvető rokonságot találni, hanem arra is, hogy ezen közös alapmozzanatokból rendkívül nehéz (sőt valószínűleg lehetetlen) a konzervatív ideológia egy-egy konkrét megfogalmazásának, programjának vagy számvetésének, valamennyi alkotóelemét levezetni. Mannheim Károlynak tehát, úgy tűnik, igaza van, amikor azt állítja, hogy a politikai konzervativizmus minden konkrét előfordulása csak az adott ország konzervatív mozgalmának, hagyományának sajátosságait és struktúráját figyelembe véve érthető meg teljesen.”⁵⁸

Ám mint már említettem, egy stabil világvázlat segítségével minden ideológia-típus pontosan meghatározható, bekalibrálható.

3.3. A nemzeti identitás rövid filozófiai összefoglalása

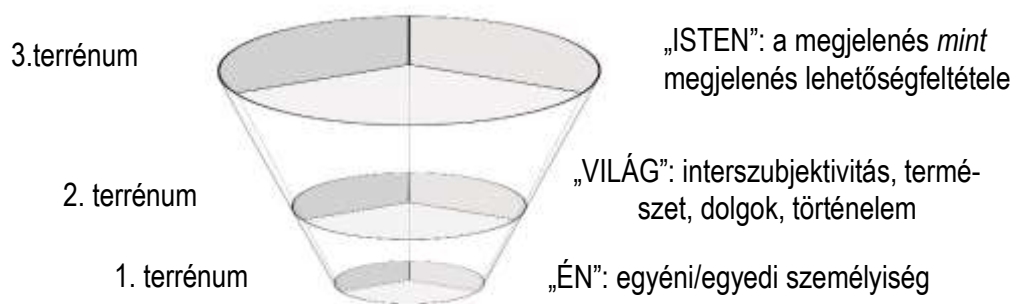
A konzervativizmus egy régi, több oldalról támadott kifejezés, mivel a kommunisták inkább a tőkés elnyomókat látják bele ebbe a fogalomba, és ezért használják néhány évtizede előszeretettel a neokonzervativizmus kifejezést – amely inkább neoliberais piac-vezérelt vadkapitalizmus –, míg neoliberais oldalról a konzervativizmust inkább a feudalizmushoz kötik. A konzervativizmust, mint kifejezést tehát mint ellenséget tekintik és mindkét oldalról lejáratták, holott a konzervativizmus értékszémlelete inkább az Isten-haza-család hármasságát képviseli a mai Magyarországon. Ha azonban elővesszük a nemzeti identitás fogalmát és ezt használjuk, akkor „csak” a náciizmus pejoratív fogalmát kell kikerülnünk – sőt letiltanunk a félreértések és nem korrekt támadások okán – és máris filozófiai perspektívák sokasága áll rendelkezésre, hogy egy XXI. századi politika-filozófiai újolagos ősalapítást (*Erneuerte Urschiftung*) hozzunk létre és használjunk.

Ehhez már korábban kidolgoztam egy részletes filozófiát, egy képesség-metafizikát (értelem-észlelés-érzelem: kinél/kiknél más-más intenzitással), egy koherens világvázlatban (a kantianus transzcendentális észideákat felhasználva: Én, Világ [ezt további négy részre osztottam], Isten), és táblázat-szerűen felvázoltam a nemzeti identitás fő aspektusait (Müller, 2021, 2022). Az architektonika a következő:

---

⁵⁷https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

⁵⁸https://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/index4619.html?option=com_tanelem&task=all&id_tananyag=63 (Letöltés: 2023-07-27)

1. ábra. 3 képesség (értelem-észlelés-érzelem) a 3 terrénumban (Én, Világ, Isten)

Forrás: saját szerkesztés

Ennek csupán összegző táblázatát ismétlem meg itt, a magyar (egy helyen geográfiailag kifejezetten nemzet-specifikus a trianoni békediktátum miatt: B./II./2.) nemzeti identitás jellemző aspektusainak felmutatásaként. A táblázathoz tartozó példákat – kifejtett formában – és a stabil alapot nyújtó filozófiai világvázlatot máshol már közöltem (Müller 2021, 2022).

1. táblázat. Az észideák, felosztásuk, és viszonyuk a nemzeti identitással kapcsolatosan

Terrénumok	Felosztás	Képességek	Viszony
A.) Egyén		1.) értelem	önazonosság
		2.) észlelés	ízék, illatok
		3.) érzelem	otthonosság, hazaszeretet
B.) Világ	I. Interszubjektivitás	1.) értelem	nyelv, irodalom, tudomány, művészetek
		2.) észlelés	zene, tánc, film
		3.) érzelem	sportsikerek, történelmi igazságérzet
	II. Természet	1.) értelem	fenntarthatóság és felelősség
		2.) észlelés	természetjárás a Kárpát-medencében
		3.) érzelem	szimbolikus tájak
	III. Dolgok	1.) értelem	értékalapú viszonyulás
		2.) észlelés	turizmus
		3.) érzelem	tartamszerű bevéődések
	IV. Történelem	1.) értelem	nemzettestvérek
		2.) észlelés	korszakos szimbólumok
		3.) érzelem	ősök és a hagyomány tisztelete
C.) Isten		1.) értelem	hittestvérek
		2.) észlelés	szakrális szimbólumok és ünnepek
		3.) érzelem	vallásközösség, civilizáció, etika

A táblázat forrása: saját szerkesztés

3.4. A nyugati és a magyar nemzetfelfogás radikális különbségei és következményei

Csupán jegyezzük meg, hogy a nyugati nemzet fogalom a gyarmattartók önmegkülönböztetéséből nőtt ki (Stoler, 1995/1997) – amiben mi magyarok nem vettünk részt –, illetve leginkább a könyvnyomtatás elterjedésével erősödött fel és változtatta meg a társadalmi gondolkodást (Anderson 1983/1994), ami teljesen más hozzáállás, mint a magyarok nemzetfelfogása, mely valóban felerősödött a XIX. század közepén, de maguk a magyarok a vérszerződésig vezetik vissza nemzeti egységük érzését. A nyugatiak értetlensége és vádjai tehát saját hibáikból és tudáshiányukból, meg-nem-értésünkből fakadnak (ezekről részletesebben lásd: Müller, 2021, 2022).

Nem árt felvázolni a nyugati és a magyar nemzetfelfogás radikális különbségeinek aspektusait.

- A nemzetfelfogás történetiségének kérdése.
- Gyarmati rasszizmus és a kortárs büntudat témái.
- Az I. és II. világháború következményei és következtetései.
- A kortárs ideológiai neoliberalizmus és kommunizmus aspektusai.
- A kapitalizmussal való azonosítás felvetése.
- A konzervativizmus interpretációs alternatívái.

Ennek a nézeteltérésnek a megoldása csak értő odafordulással orvosolható, a közös pont pedig a tudomány filozófiai szintű megközelítése lehet, melyről az iménti táblázat kapcsán már korábban szó volt (lásd: Müller, 2021, 2022). Most egy táblázatban röviden interpretáljuk és összegezzük az alapvető ellentéteket a nyugati és a magyar nemzetfelfogás között:

Az pedig, hogy a „nyugat” politikusai tetteik által lerombolták, társadalomtudósai által pedig még tudományos szinten is dekonstruálták a nemzet-fogalmat, és elképzelt fogalommá silányították (Anderson, 1983/1994), nem elhanyagolható oka annak a következménynek, hogy jelenleg önfelszámolóan viselkednek a más civilizációs kultúrkört képviselő illegális migránsok népvándorlásával kapcsolatban.

Ez lett a minden konzervatív és nemzeti hagyományt felszámolni kívánó „progresszív-haladó” neokommunista és neoliberális gondolkodásuk eredménye. Nem csak világban való otthonosságukat veszítették el Isten híján a magukat kozmopolitának gondolt cinikus, ateista egoisták, de lassan szó szerint otthonukat is, ugyanis csak idő kérdése, hogy a merőben más kultúrából származó, vallási akaratukban erős és demográfiájukat tekintve növekvő pályán lévő, de integrálhatatlan tömegek végül saját magukba integrálják az „öshonos”, „bennszülött” angolokat, franciákat, svédeket, hollandokat, belgákat, osztrákokat stb. Az önfelszámoló elmélet önfelszámoló praxisa által nem hozhatott más eredményt.

Erre csak ráerősített Popper (lásd: *A nyitott társadalom és ellenségei*, Popper, 1945/2001) tanítványa, Soros és neoliberális hálózata a népek összekeverés-koncepciójával (erről korábban részletesebben írtam, lásd: Müller 2022).

Sajnos az is csak idő kérdése, hogy a nyugat-európai országokhoz képest még ma is szegényebb kelet-közép európai és kelet-európai – volt KGST tagállamok – mikor törnek meg végleg, hiszen az Európai Unió belül a személyek szabadon mozoghatnak, és ha a más kultúrájú illegális bevándorlók megkapják valamely tagállam állampolgárságát, akkor a jövőben ilyen-olyan okból „telítődő” nyugati országokból a más civilizációs kultúrájúak közül majd sokan átvándorolnak Közép-Európa keletében fekvő országaiba és még tovább, a kelet-európai országokba is.

2. Táblázat: A nyugati és a magyar nemzet-felfogás alapvető különbségei

A nemzetfelfogás aspektusai	Nyugat-Európa	Magyarország
A történelmi kezdetek mai felfogása	törzsi harcok, a „nemzet” kitaláció, „elképzelt közösség”, meghaladandó álláspont, cél az „olvasztótégely”	vérszövetség és a magyarok szuverenitásaért folytatott forradalmi megújulások
globális gyarmatosítás a világ újrafelosztásakor és kortárs következménye:	a rasszista büntudat és ennek általánosítása, kikényszerítése egész Európában másoktól is – a büntudat „szétterítése”	katonailag megszállt ország volt évszázadok óta, majd „csak” gazdaságilag és a médiafelületek által
A II. világháborús holokauszt, a német náci antiszemitizmusa	a nyugati álláspont szerint a németek megalomániája a túlzott nemzeti öntudat következménye	Az 1920-as tragikus trianoni békediktátum után a helyreállítás reménye okán csapdahelyzetbe esett Magyarország, a kiugrást a németek erőszakkal torolták meg
Kortárs ideológiai neoliberalizmus	A nemzettudat kitaláció – birodalmi globalizmus, olvasztótégely-felfogás kell	A liberális elvek tiszteletben tartása a nyugati <i>mainstream</i> trendek erőltetése nélkül
Kortárs ideológiai kommunizmus	WOKE és leágazásai, a média tömeges tudatformáló hatása a kommunista utópia érdekében, a birodalmi pénzügyi elittek által megvezetve és kihasználva	a „létezett szocializmus” elszenvedése a kommunista vezetésű diktatúrában, e helyett win-win típusú világgazdasági érdekelttség
A kapitalizmussal való azonosítás	a divatos baloldali gazdasági/ideológiai álláspont szerint ezért is „bűnös” a nemzet-felfogás; sőt végső soron a nemzeti gondolkodás konzervativizmusa ósdi, avitt feudalizmus (történelmi ellentmondás: pénz hatalom vs. pallosjog)	a kapitalizmus a sikeres verseny érdekében a szuverén nemzet megalapozásában segít, ugyanakkor a szociálisan is érzékeny kormánynak támogató és kontroll szerepe van; a konzervativizmus kulturális hagyománytisztelet, nem feudalizmus

A táblázat forrása: saját szerkesztés

3.5. A nemzeti identitás erősítésének jelenleg alkalmazott politikai pillérei Magyarországon: családpolitika, nemzetstratégia, és keresztény vallásoktatás

A megoldás valahogyan mégiscsak a nemzeti gondolkodás újraélesztésében rejlik, ennek megfelelő családpolitikával, nemzetstratégiával, és vallásoktatással.

1.) A családpolitika a csökkenő demográfiai – azon belül népszaporulati – adatok fordulatát célozza (rövid távon minimum lassítását), és így majd – többek között – nem lehet túl erős indok a gazdasági szereplők által emlegetett munkaerőhiány, ami nyugaton az egyik alapvető ok volt az illegális migráció engedélyezésére (a mellett, hogy a németek a Merkel-féle 2015-ös „*Willkommenskultur*”-ral kívánták megváltoztatni a róluk korábban kialakult idegengyűlölő értékelést és segíteni saját II. világháborús holokauszt-büntudatokon, bár furcsa módon éppen a zsidóellenes muzulmánok beengedésével), ám ez a túlnyomó többségben sikertelen integrálás okán téves döntésnek bizonyult.

Orbán Viktor miniszterelnök a következőképpen fogalmazott 2023. november 18-án, a Fidesz Kongresszusán Magyarország helyzetéről, és a magyar tervről, hogyan kellene átalakítani a jelenlegi EU-t, kezdve az illegális migráció nehézségeivel a franciáknál, a németeknél, az olaszoknál, osztrákoknál, és ehhez képest a magyar helyzetértékeléssel:

„Nálunk közben zéró migráció, ide csak az jöhet be, akit mi beengedünk. Magyarország ma Európa legbiztonságosabb országa, ami a terrort támogató [zsidó-, illetve keresztényellenes] nyugati utcai zavargások fényében még inkább nyilvánvaló. Munka alapú gazdaság, mert Magyarországon a jólét nem olyasmi, amit az állam osztogat, vagy amivel az állam hitegeti az embereket [mint a kommunisták és a neokommunisták, illetve manapság a neoliberaisok is]. A jólét errefelé olyasmi, aminek előfeltétele a munka. Fordítva nem megy. Teljes foglalkoztatottság, erős családok, nemzetegyesítés, csökkenő adósság, alacsony adók, rajokban érkező befektetések, kereskedelem és együttműködés az ország részéről, Magyarország részéről a világ minden országával, és ésszerű zöld átalakulás, a legmodernebb technológiák meghonosítása Magyarországon. Ez a magyar, a magyar európai modell.” (2023-11-18, Hír TV)⁵⁹

2.) A nemzetstratégia a magyarok nemzetként való megtartását célozza a trianoni békediktátum által 1920-ban elszakított országrészekben is (bár az asszimiláció és bizonyos politikai okok porlasztják az ott élő magyar népességet), illetve a hagyománytisztelettel karöltve a fiatalok nevelését, tudatos magyarként való felnevelését, nemzeti identitásuk jelentőségének megértését és nemzeti öntudatuk megerősítését, konkrét megélését, átélését is fontosnak tartja.

3.) A keresztény vallásoktatás – mint a szeretet vallása – pedig nélkülözhetetlen a lelki élet biztonságérzetéhez és az etikai elköteleződéshez kultúrkörünkön belül, illetve a morálisan helyes cselekedetekhez társadalmunk szövetében. Ennek kitüntetett fontossága fejlődéslelektani szempontból alapvető, tartamunk (ez Bergson, 1889/1923 fogalma, vallási aspektusból lásd: Bergson 1932/2002) szempontjából pedig meghatározó jelentőségű.

Nem árt, ha beidézzük ide azt is, hogy mit mondott a miniszterelnök az imént idézettek előtt a szembenállásokról, hiszen az jól kirajzolja, hogy egy békés, patrióta, keresztény, ugyanakkor korszerű, fenntartható, de szuverén Magyarországot és Európát szeretne felvázolni, prosperáló gazdasággal:

„Nos, amit első pillantásra akárki megláthat, az, hogy Magyarország minden erővel megvédi magát, és ellenáll. Ez olyan látszat, amiben van igazság. Mert ellenállunk a brüsszeli bürokraták agymenéseinek, ellenállunk a migránsok inváziójának, ellenállunk a genderpropagandának, ellenállunk a háborús délibáboknak, Ukrajna előkészítetlen uniós tagságának, ellenállunk az egyre inkább kommunista, sőt jakobinus tüneteket mutató zöldideológiáknak. Megvédjük magunkat a szuverenitásunkat aláásó külföldi kísérletektől, a Brüsszelből és Washingtonból egyszerre támadó Soros-birodalommal szemben is. Az ellenállás mindig szembeszegülés, elutasítás, kicselezés. S valóban, nekem mély meggyőződés, hogy a brüsszeli Európa-modellre nekünk nemet kell mondanunk. Nemet kell mondanunk, mert fenntarthatatlan, magyarul jövőtlen. Meggyőződés, hogy ma Brüsszelben tönkreteszik és vesztébe vezetnek Európát. Naponta vernek újabb és újabb szöveget a koporsójába. Ha így megy tovább, eljön a vég, és keresztet vethetünk az unióra – hacsak addig be nem tiltják Brüsszelben a keresztvetést.” (2023-11-18, Hír TV)⁶⁰

---

⁵⁹ illetve: <https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-fidesz-magyar-polgari-szovetseg-xxx-kongresszusan/> (Letöltés: 2023-11-24)

⁶⁰ illetve: <https://miniszterelnok.hu/orban-viktor-beszede-a-fidesz-magyar-polgari-szovetseg-xxx-kongresszusan/> (Letöltés: 2023-11-24)

3.6. A régi konzervativizmus használatáról és ellenséges kritikusainak érveiről

A politikai ideológiák alapfogalmai közül (konzervativizmus, liberalizmus, kommunizmus) a legerőteljesebb támadás napjainkban a konzervativizmust éri, mert ez szembeszáll a nyugati progresszív liberális, posztmodern *mainstream*-mel szemben, amit talán leginkább XXI. századi neoliberalizmusnak nevezhetnénk. A XXI. századi neoliberalizmus, mint ideológia a transznacionális óriásvállalatok, eszközkezelők (márkázott cégekből cégcsoportok, cégcsoportokból befektetési alapok, és mindezeket a megnevezett eszközkezelők birtokolják) globális hálózati érdekeit szolgálja.

A régi konzervativizmus alapvetően a király és az egyház összefonódását és uralmát, hatalmát támogatta értékalapon – a kivételezettségre, kitüntetettségre, kiválasztottságra apellálva, hivatkozva –, illetve az is lehetséges, hogy valaki saját kivételezett helyzetét (nemes, gróf, báró stb.) védi ezzel. Ebben az esetben a feudalizmus jellemzőit mutatja, a zsellérek pedig jogfosztottságban, tulajdon nélkül élnek. Ez a liberalizmus kialakulása felől a történelemben visszafelé tekintve a hatalmasságok védelmét és a kisemberek jogfosztottságát jelenti.

A hagyományos rendi hierarchiát, feudális berendezkedést követően, a marxizmus kommunista ideológiája a tőkés gyárosokat, mint új uralkodóosztályt kárhoztatta, a burzsoáziát. A kommunisták szempontjából tehát a nagyiparosok, nagytőkések lettek az új ellenség, ezért szinte azóta is hagyományosan a konzervatívokat azonosítják a nagytőkésekkel és azok kiszolgálóival; a kommunisták ezt a kritika alá vont gazdaság-filozófiát nevezik manapság neokonzervativizmusnak – főként az USA-ban –, holott ezt sokkal inkább nevezhetjük XXI. századi neoliberalizmusnak, rossz, parazita (mert álszent módon bármely ideológiát felhasználja, kihasználja a saját javára) és hegemon értelemben vett globalizmusnak, minek célja, hogy vállalatoké legyen a világ, és ezeken keresztül a pénzvilág embereié, ne valóban az „egyszerű, hétköznapi gondokkal élő” polgárok optimális esetben saját, jól felfogott érdekeik mentén megválasztott vezetőié, hanem a demokrácia is legyen az ő parazita globalista érdekeik kiszolgálója, történjen ez bármely fondorlatos eszközök és hálózatok segítségével.

A kommunisták és a neoliberálisok közötti ellentét lényeges különbségeket takar (előbbi inkább közösségi és vagyonszövésen alapul, utóbbi pedig az „Én”-re épít és annak tehetségére, szorgalmára, mindennemű adottságaira) de a konzervatívokkal szemben összefognak. Eme összefogásban azonban a kommunisták nem veszik észre, hogy a neoliberálisok csupán kihasználják őket, és egy jövőbeli mézesmadzaggal, egy kommunisztikusnak tűnő társadalomképpel bódítják el a hithű kommunistákat, miközben a neoliberális transznacionális óriásvállalatok jól megszedik magukat a mindenkor jelenben. Utóbbiaknak természetesen sohasem lehet igazi célja egy kommunista társadalom, csupán a szólamok szintjén, retorikai fogásként használják ezt.

A konzervativizmus manapság azonban mást jelent, általában az Isten-haza-család normalitásának tekintett hármasságát hirdeti, olyan értékeket, melyeket a kommunisták és a neoliberálisok nem propagálnak. A kommunisták azért nem szeretik 1.) Istent, mert materialisták, vagyis ateisták, 2.) a haza nem fontos számukra, mert internacionalizmusban gondolkodnak, vagyis globális hálózatban, 3.) és a családot sem preferálják, mert szerintük a nevelés is leginkább közösségi kellene legyen egy valódi vagyonszövésre való nevelésben. Ezt az anyagi, vagyoni függetlenség fontossága okán hangoztatták. A következőt írja Engels: „A kommunista társadalom [...] megsemmisíti az eddigi házasság mindkét alapját, a nőnek a férfitől és a gyermekeknek a szülőktől való, a magántulajdonnal kapcsolatos függőséget. (Engels, 1847/1983, 99. o.) Ráadásul a besűgés olyan szintre emelkedett, hogy sokszor a családtagok jelentették fel egymást, akár

a gyermekek a szüleiket. Utóbbi kapcsán még a szovjet besúgóhálózat, titkosrendőrség (GPU) propagandáját segítő kultusz is kialakult (lásd a mártír kisfiú Pavel Trofimovics Morozov esetét, akinek emlékművet is állítottak⁶¹, és több szobor is készült róla⁶²).

A neoliberaisok sem szeretik 1.) Istent, mert a keresztény erkölcs és moralitás útjukat állja a pénzfelhalmozásban és hatalomgyakorlásban, sem 2.) a hazát, mert annak nacionalizmusa és protekcionizmusa mind gazdasági, mind politikai szinten nehezíti globális teljhatalmukat, sem pedig 3.) a családot, mert az tradicionális jellegű, ami eleve megnehezíti, hogy elfogadtassák a transznacionális, érzelemmentes világbirodalmi irányítást, ami pedig a parazita globalisták célja; illetve azért is, mert a parazita globalisták a deviánsok vágykésztetéseit kiszolgálják és gerjesztik is egyben, melyek révén egyre újabb termékek állíthatóak elő a célzott csoportok számára és a bekerülési költséghez képest a hozzáadott identitás kommunikálása révén extra-profitra tehetnek szert, a potenciális fogyasztók pedig erős késztetést éreznek a vételre.

A „konzervatív” elnevezés tehát oly sok részről támadott, hogy megfontolandó lecserélése a kortárs nemzeti identításra, nemzeti öntudatra, bár érthető, ha a politikusok kitananak a „konzervativizmus” mint fogalmi kifejezés használata mellett mindaddig, ameddig a konzervativizmus könnyebben érthető a – saját – választóik szempontjából – főként az USA-ban –, de törekedni kell arra, hogy a nemzeti identitás – mely nem összekeverendő más, főként csupán önös érdekeket szolgáló identitás-típusokkal – egyre inkább „átmenjen” a köztudatba: mégpedig a XXI. századi „nemzeti identitás” és képviselt formájában a „nemzeti öntudat”, melyet már többször leírtam (Müller, 2021, 2022), és itt, ebben a tanulmányban csupán röviden utalok rá, amolyan ismétlés-jelleggel.

Egy másik álláspont szerint nem szabad hátrálni a kifejezések használata terén, és igenis bátran kell használni a korábbi fogalmakat, nem törődve a támadásokkal. Erről beszélt már több magyar, nemzeti öntudatú, saját megfogalmazása szerint „konzervatív” politikus is, és ez igaz is olyan szempontból, hogy nem szabad megfutamodni – főképpen nem a leginkább támadott ideológiának –, mert az identitásvesztéssel és a szavazók elvesztésével járhat, ám ahogyan a liberalizmus klasszikus használata már egyáltalában nem fedti a XXI. századi neoliberalizmus fogalmát, úgy a konzervativizmus sem azonos a XXI. századi nemzeti identitás és öntudat fogalmával. A fogalmak jelentése változik, ahogyan világunk, tapasztalati környezetünk is változik.

3.7. Harmónia-igény és pragmatikus felfogás

A magyar néplélek és történelem befogadó, ezért mindenféle ez ellen irányuló kritika alaptalan. A tömeges népvándorlás általi területhódítás azonban nonszensz követelmény a XXI. században is. A lebénult, összesített európai érdekérvényesítő akaratok rácsodálkozása pedig kontra-produktív az európai világ-versenyképesség szempontjából, inkább más érdekeket szolgálnak a „vezetők”, mint amivel a tagállamok megbízták őket. A magyarok viszont ragaszkodnának a globális szabad-kereskedelemhez, mivel éppen csak néhány éve lettek valóban szabadok.

A rendszerváltást követően ugyanis az MDF-féle Antall-kormány a kommunisták által előkészített csődhelyzetben találta magát, mozgásteret nem volt; majd a régi kommunisták (elsőként a Horn-kormány) visszatértek a politikába (kivéve 1998-2002 között egy kis időre, amikor a

---

⁶¹ https://hu.wikipedia.org/wiki/Pavel_Trofimovics_Morozov (Letöltés: 2023-09-25)

⁶² https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%B2_%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB_%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (Letöltés: 2023-09-25)

fiatal Fidesz próbálkozott kormányzással, de még nem volt erős gazdasági- és média-háttere, ezért könnyen leváltható volt), majd a régi kommunisták szocialistának mondott káderei a neoliberaisokkal együtt szinte minden maradék nemzeti vagyont eladtak, saját elmondásuk szerint „trükkök százait” alkalmazták, és ismét majdnem csődbe sodorták az országot, ami 2006-ban kitudódott, de mégsem távoztak a hatalomból, hanem csak évekkel később, 2010-ben, a következő választások alkalmával léphetett színre a támogatottságában erős nemzeti kormány, mely még 2023-ban is regnál. A nemzeti oldal viszont szeretne megbékélni és a kiszámítható fejlődés útján haladni, nem pedig vitázni a különböző ideológiákkal, hanem pragmatikusan világgazdasági kapcsolatokat kiépíteni – szolgaság és/vagy elszigetelődés helyett.

Ebben az elképzelésükben nagyban segíti a magyarokat, hogy általában (figyelembe véve a szociológiai harangot) alapvetően liberálisok, mert nem bántanak senkit sem mindaddig, amíg őket nem bántják, szociálisak, mert aggódásukat és törődésüket fejezik ki a társadalmilag rászorulóknak, ugyanakkor büszkén vállalják nemzeti identitásukat is. Utóbbi nem avított konzervativizmus, hanem nemzeti identitást, – képviselt formájában pedig – nemzeti öntudatot jelent. Az alapvető ideológiai irányzatok közül éppen az utóbbi a leginkább támadott, ám a politika-filozófia harmónia-igénye megköveteli tőlünk, hogy kiálljunk mellette akkor, amikor egy hagyományos ideológiai-típust éppen eltiporni szándékoznak. Az egészséges – értsd: viszonylag harmonikus – politikai berendezkedés ugyanis előfeltételezi mind a három nagy ideológiai rendszer kölcsönös kommunikációját.

Összefoglalás

Röviden megfogalmazva e tanulmány lényegi mondanivalóját, a következőket mondhatjuk:

- 1.) A kommunisták a remény kufárjai voltak, de a hatalmukkal visszaéltek, ráadásul gazdasági csődbe vitték az országot, minek következtében szükségszerűen változásnak kellett bekövetkeznie.
- 2.) A változás az addigi ellenfél oldalára billentette a mérleget, annak a nyugatnak a befolyási övezete lettünk, ami az USA által jól ismert és ismertetett neoliberais pénzhajhászásra épül, az egyéni haszonszerzésre.
- 3.) A magyarok ezt lassan felismerve úgy döntöttek, hogy vissza kívánják szerezni szuverenitásukat, a klasszikus értelemben vett szabadságot és nemzeti önrendelkezésüket, valamint a felbolydult nyugati világ kaotikus értékválsága helyett a hagyományos nemzeti értékek megerősítésével próbálkoznak, melyet röviden így foglalnak össze: „Isten, haza, család” – ez azonban nagy ellenállást váltott ki a neoliberaisokból, akik a neokommunistákkal szövetkeztek ellenük.

Források

- Anderson, Benedict (1983/1994): *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, London. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003060963-46>
- Bayer József (2001): *Politikai gondolkodás története*. Osiris, Budapest.
- Bergson, Henri (1889/1923): *Idő és szabadság. – Tanulmány eszméletünk közvetlen adatairól.* (ford. Dienes Valéria), Franklin-Társulat, Budapest.
- Bergson, Henri (1932/2002): *Az erkölcs és a vallás két forrása.* (fordította: Dienes Valéria), Szt. István Társulat, Budapest.

- Bodin, Jean (1576/1988): *Az államról*. (Válogatás, Politikai gondolkodók, fordította: Máté Györgyi, Csűrös Klára), Gondolat, Budapest.
- Buber, Martin (1953/2017): *Istenfogyatkozás*. (Fordította: Gáspár Csaba László), Typotex Kiadó
- Burke, Edmund (1790/1991): *Töprengések a francia forradalomról*. Ford. Kontler László. Atlantisz – Medvetánc, Budapest.
- Canguilhem, Georges (1943/2004): *A normális és a kóros*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Czétány György (2019): *A nagy narratívák összecsapása – Három szintézis harca egy konzisztens valóságért*. L'Harmattan Könyvkiadó, Budapest.
- Engels, Friedrich (1844 nov.-1845 febr./1959): *Az újabban létrejött és még fennálló kommunista települések leírása*. In: MEM. 2. kötet. Kossuth, Budapest, 490-503.
- Engels, Friedrich (1847/1983): *A kommunizmus alapelvei*. In: Marx, Karl és Engels, Friedrich: *A kommunista párt kiáltványa*. Kossuth Könyvkiadó, Budapest; 82–103. o.
- Foucault M. (1975/1990) *Felügyelet és büntetés. A börtön története*. (ford. Fázsy Anikó, Csűrös Klára), Gondolat, Budapest ISBN 963-282-335-4
- Foucault M. (1984/2001): *A szexualitás története III. – Törődés önmagunkkal* (ford. Sujtó László), Budapest, Atlantisz, ISBN 9639165220
- Freud, Sigmund (1921/1995): *Tömegpszichológia és én-analízis*. (ford. Szalai István), in: *Freud művei V. Tömegpszichológia* (ford. Pártos Zoltán, Szalai István), Budapest, Cserépfalvi Kiadás. 185-248. o.
- Freud, Sigmund (1930/1982): *Rossz közérzet a kultúrában* (ford. Linczényi Adorján) in: *Esszék*, (ford. Bart István, V. Binét Ágnes, Linczényi Adorján, Vikár György), Gondolat Kiadó, Budapest.
- Freud, Sigmund (1939/1987): *Mózes. Két tanulmány; (Mózes; ford. F. Ozorai Gizella; Michelangelo Mózese; ford. Kertész Imre) szövegmond., jegyz. Ara-Kovács Attila; Európa, Mérleg, Budapest.*
- Goldberg, Jonah (2018/2019): *A nyugat öngyilkossága*. (ford. Nagy Mátyás), Alexandra, Budapest.
- Hobbes, Thomas (1651/1970): *Leviatán*. (ford. Vámosi Pál), Magyar Helikon, Budapest.
- Hobbes, Thomas (1651/1999): *Leviatán vagy Az egyházi és világi állam formája és hatalma, 1-2.*; (fordította: Vámosi Pál), Kossuth, Budapest.
- Huntington, Samuel P. (1998/2018): *A civilizációk összecsapása és a világtrend átalakulása*. (ford. Pusztai Dóra, Gázsity Milla, Gecevényi Györgyi), Európa, Budapest, 2018.
- Janicaud, Dominique (1991): *Le tournant théologique de la phénoménologie française*. Paris, L'Éclat.
- Kant, Immanuel (1972): *Briefwechsel*. Auswahl von Otto Schöndorffer. Felix Meiner Verlag, Hamburg. DOI: <https://doi.org/10.14220/9783737004800.142>
- Kant, Immanuel (1781/2004): *A tiszta ész kritikája*. (ford. Kis János), Atlantisz, Budapest.
- Kant, Immanuel (1795/1985): *Az örök békéhez*. (ford. Babits Mihály), Európa, Budapest. (Mérleg) <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/filoz/tiszta/html/01.htm#cim1>
- Kontler László (1997): *Az állam rejtelméi. Brit konzervativizmus és a politika újkori nyelvei*. Atlantisz, Budapest.
- Locke, John (1689/1986): *Értekezés a polgári kormányzat igazi eredtéről, hatásköréről és céljairól*. (ford. Endreffy Zoltán) Gondolat Kiadó, Budapest.
- Mannheim Károly (1994). *Konzervativizmus*. Cserépfalvi, Budapest.
- Marion, Jean-Luc (1997/2015): *Gegeben sei. Entwurf einer Phänomenologie der Gegebenheit*. (Aus dem Französischen übersetzt von Thomas Alferi) Freiburg/München, Verlag Karl Alber.
- Marx, Karl – Engels, Friedrich (1848/1959): *A Kommunista Párt kiáltványa*. In: MEM. 4. kötet. Kossuth, Budapest.
- Marx, Karl (1867/1978): *A tőke I. – A politikai gazdaságtan bírálata*. Kossuth, Budapest, 1978.
- Marx, Karl (1844/1977): *Gazdasági-filozófiai kéziratok*. Kossuth Könyvkiadó
- Montesquieu, Charles-Louis de Secondat (1748/1962): *A törvények szelleméről*; ford. Csécsy Imre, Sebestyén Pál, bev. Hajdú Gyula, Mátrai László, jegyz. Takács József; Akadémiai, Budapest.
- Müller Andor (2016): *A filozófia tipológiája és az érzelmekképződés filozófiája*. Nagyerdei Almanach, 2016/1. szám, 1-27. o., http://nagyalma.hu/container/volume/2016/161.01_MA_1-27p.pdf (Letöltés: 2023-11-20)
- Müller Andor (2021): *A nemzeti identitás, mint fenomén – logikai tábla és példák*. In: MAGYAR GAZDASÁG-FÖLDRAJZI ÉS TELEPÜLÉSMARKETING MŰHELY (MGTM) 1.kötet: Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ 2021. évi kutatásai ISBN: 978-615-5817-98-4 <https://start.uni-neumann.hu/telemarket/kiadvanyok/2022-1/>

- Müller Andor (2022): *Nemzeti öntudat és gazdasági prosperitás – avagy: a Corporate Identity elvének és gyakorlatának haszna a nemzeti öntudat és gazdasági teljesítmény összefüggésében, a globalista pénzpiacok hálózatában* In: A Gazdaságföldrajzi és Településmarketing Központ 2022. évi kutatásai. 4. kötet <https://start.uni-neumann.hu/telemarket/kiadvanyok/2022-4/>
- Notz, Gisela (2011): *Theorien alternativen Wirtschaftens. Fenster in eine andere Welt*. Schmetterling Verlag
- Popper, Karl (1945/2001): *A nyitott társadalom és ellenségei*; ford. Szári Péter; Balassi, Budapest.
- Quante, Michael (2009): *Kommentar von Michael Quante*. In: Marx, Karl: *Ökonomisch-philosophische Manuskripte*. Suhrkamp Verlag. DOI: <https://doi.org/10.3196/219458451265139>
- Quinton, Anthony (1978/1995): *A tökéletlenség politikája* Pécs: Tanulmány.
- Rousseau, J. J. (1762/1997): *A társadalmi szerződésről, avagy A politikai jog elvei*. (ford. Kis János, szerk., sajtó alá rend., jegyz. Ludassy Mária), PannonKlett, Budapest, (Matúra bölcselet)
- Schwab, Klaus & Malleret, Thierry (2020): *COVID-19: THE GREAT RESET*. Forum Publishing, <http://reparti.free.fr/schwab2020.pdf>
- Smith, Adam (1776/1959): *A nemzetek gazdagsága, e gazdagság természetének és okainak vizsgálata*. ford. Bilek Rudolf, bev. Mátyás Antal; Akadémiai, Bp., 1959
- Stoler, Ann Laura (1995): *Race and the Education of Desire. Foucault's History of Sexuality and the Colonial Order of Things*. Durham. DOI: <https://doi.org/10.1215/9780822377719-00>
- Stoler, Ann Laura (1997): *Sexual Affronts and Racial Frontiers. European Identities and the Cultural Politics of Exclusion in Colonial Southeast Asia*. In: Cooper, Frederick – Stoler, Ann Laura (eds.): *Tensions of Empire. Colonial Cultures in a Bourgeois World*. Berkeley, 198–237. DOI: <https://doi.org/10.1525/california/9780520205406.003.0006>
- Szilvay Gergely (2023): *Mindenki egyenlő, de az NGO-k egyenlőbbek*. In: Mandiner <https://mandiner.hu/kozelet/2023/07/mindenki-egyenlo-de-az-ngo-k-egyenlobbek>, (Letöltés: 2023-07-15)
- Weiss János (2011): *Újra itt van – áttekintés a legújabb német Marx-irodalomról*. In: Fordulat 15. 185-211. o.